IEROMONAH HRISOSTOM FILIPESCU

PUȚINE CUVINTE MULTĂ IUBIRE

editura pim

„...Am să iubesc până la sfârșitul lumii. Iar sfârșitul lumii e sfârșitul meu. Când am murit, lumea mea s-a sfârșit. Așadar se cuvine să mă preocupe sfârșitul meu, nu sfârșitul lumii. A semnat cineva vreun contract că trăiește 70 sau 80 de ani ?! Oricând povestea vieții noastre se poate încheia, brusc sau lin. "Apocalipsele" contemporane sunt în mintea și în inima mea, când urăsc, mint, invidiez, judec, etc. În mine e Raiul, în mine e iadul. În mine e lumina și în mine e întunericul.

Așadar, suflet drag trăiește fiecare zi ca și cum ar fi ultima zi din viața ta. Astăzi poate fi cea mai frumoasa zi, de tine depinde ce alegi. Fii o candelă aprinsă, iar prin pilda propriei vieți fă lumea mai frumoasă în jur.

Iartă, iubește, binecuvintează!
Ești o minune !"

Ieromonah Hrisostom Filipescu

PUȚINE CUVINTE, MULTĂ IUBIRE...

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

EDITURA PIM
Iaşi, 2013

"SFATUL CEL MAI IMPORTANT: IUBEȘTE, IUBEȘTE, IUBEȘTE CU TOT SUFLETUL ȘI... IARTĂ !"

(ARHIMANDRIT ARSENIE PAPACIOC)

Editura PIM
Editură acreditată CNCSIS – 66/2010
Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 4, Iași – 700497
Tel.: 0730.086.676; Fax: 0332.440.730
www.pimcopy.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HRISOSTOM FILIPESCU, ieromonah
Puține cuvinte, multă iubire... / ieromonah Hrisostom Filipescu. - Iași : PIM, 2013
ISBN 978-606-13-1577-2

244:281.95

În loc de prefaţă

Într-o lume fără milă, plină de violenţe, răutăţi, ipocrizii şi alte asemenea, acest volum de eseuri calde scris într-o perioadă de tulburări economice, sociale şi sentimentale a poporului român şi nu numai, se doreşte a fi un manual de iubire a aproapelui şi a lui Dumnezeu.

Singurul cuvânt adevărat şi extrem de puternic pentru a schimba o lume întreagă, este cuvântul „IUBIRE". S-a spus adesea că Biblia este Cartea Cărţilor. Şi este foarte adevărat! Biblia este plină de iubire: iubire de la Dumnezeu Pantocrator, acel Dumnezeu care ne iubeşte pe toţi ca pe copiii lui, indiferent de rasă, sex, culoare, religie, etc.

Întotdeauna este complicat să scrii un roman, o carte, o poezie, despre un anumit subiect, dacă nu ai trecut prin însăşi suferinţa, bucuria sau sentimentul despre care vrei să vorbeşti.

Ieromonahul Hrisostom Filipescu ilustrează în atât de puţine cuvinte chintesenţa cuvântului „iubire" încât stau şi mă întreb: ce nevoie mai avem ca să începem să iubim ?

Volumul de eseuri „Puţine cuvinte, multă iubire" ilustrează într-un mod plin de evlavie şi puritate a puţinelor cuvintelor scrise, o lume ideală în care oamenii se iubesc cu toată fiinţa lor, copilăresc împreună cu multă bucurie, au grijă unii de alţii cu multă dragoste, se iartă, se caută, iar dragostea faţă de Dumnezeu se află pe primul loc împărtăşind-o cu evlavie şi candoare... Tot volumul său e plin de iubire, ca şi părintele dealtfel !

Aşa cum norii şi altele de pe pământ nu sunt luminoase prin ele însele, ci trebuie să fie luminate de către Soare, tot astfel Omul luminează pe cei din jur cu iubire simplă şi pură, prin dragostea sa către Dumnezeu.

Binecunoscutul român Nicolae Steinhardt a spus odată că Omului de azi îi e foame de iubire şi de sens. Nimic mai adevărat. Nu există om care să nu dorească să fie iubit şi să iubească la rândul său. Şi toţi doresc să aibă un sens. Siguranţă, certitudine, fidelitate, statornicie, convingere, speranţă, nădejde, confesiune, rugăciune, toate acestea combinându-se în cuvântul IUBIRE.

Iubirea nu are decât un singur tipar !

Dar orice monedă are o faţă şi un revers sau cap şi pajură. Amândouă pot fi frumoase, urâte sau total opuse. ***De noi depinde cum vedem această monedă !*** *De noi depinde dacă iubim şi iubim, dacă urâm şi urâm sau iubim şi urâm. Ca şi părintele Hrisostom, un prea iubit şi drag prieten, propun să iubim şi să iubim ! Iubeşte-te pe tine, iubeşte-l pe aproapele tău, iubeşte-L pe Hristos, iubeşte-L pe Dumnezeu ! Fie ca iubirea să triumfe pe acest sfânt Pământ !*

PROF. DR. CHRISTOS KARAKOLIS
Faculty of Theology,
National and Kapodistrian
Univerity of Athens, Greece

CHIAR DACĂ EU NU VREAU, NU ȘTIU, NU POT,

TU, DOAMNE, MÂNTUIEȘTE-MĂ !

TOTUL SE POATE REPARA ÎN AFARĂ DE MOARTE !

Nu contează ce ai pierdut în viață, ci ce ți-a rămas. Mulțumeşte lui Dumnezeu, bucură-te şi mergi mai departe ! Dacă ai căzut de pe cal şi nu te-ai ridicat atunci, să nu rămâi la podea ! Orice s-ar întâmpla, sus înapoi, sus pe cal ! Desigur că e rău, fireşte că e greu, sigur că e alta situația şi nu o să fie niciodată ca înainte... Priviri ascuțite, grimase, şuşoteli pe la colțuri, multe interjecții şi puncte de suspensie... Îți asumi, îți faci inventarul şi mergi mai departe cu ce ştii că ți-a rămas, indiferent că e doar o firimitură de bine. Cine nu a greşit niciodată cu nimic ?! Totul se poate repara în afară de moarte ! O dată ce am murit, s-a încheiat lucrarea. Până atunci, orice se poate reface. Organismele noastre, creierele noastre, natura, toate au capacitatea de a se restructura. Ce ai pierdut acum, aici, vei primi-găsi în altă parte, numai să ai puterea şi mintea să vezi și să găseşti noi poteci...

Viața nu e doar o simplă autostradă dreaptă pe care să o poți parcurge cu o viteză foarte mare, să nu îți dai seama când ai finalizat-o şi ai ajuns la Destinație. Viața înseamnă şi drumuri accidentate,

gropi, curbe, suişuri şi coborâşuri, popasuri, intersecții, sensuri giratorii, sens unic, semafor, etc. Viața e un drum parcurs pe îndelete, chiar dacă unii îl termină brusc, alergați fiind de zbuciumul colosal al lumii acesteia. Viața înseamnă să mergi pe partea dreaptă a drumului, să fii optimist, pozitiv, să vezi binele din orice rău, lumina din întuneric.

Să încercăm o clipă să mai și ieșim din cea mai grea luptă; lupta cu noi înşine. Avem o plăcere bolnavă în a condamna, a urî, a critica, a arăta cu degetul, a ne îndreptăți-justifica. Uităm să ne punem în pielea celui de lângă noi. Nu mai avem vreme de prețuit. Probleme sunt peste tot în lumea aceasta, de noi depinde cum ne raportăm la ele, cum relaționăm, limbajul comun. Acolo unde sunt probleme, sunt şi oportunități, dar mai ales, lecții de viață. În momentele cruciale ale vieții omul se descoperă, se maturizează, crește, ceas cu ceas, pas cu pas. Operațiile pe suflet deschis le simțim, deoarece nu au anestezie, fiind clipe de întâlnire cu Dumnezeu.

Nu mai e timp să trăim povestea altora, să ne frământăm pentru ipotetice treburi din viitor, pentru greşelile celor din jur sau să rămânem pironiți într-un trecut pe care nu îl mai putem schimba. Nu își au rost nopțile transformate în zi atunci când toate culorile se transformă parcă în

gri. Pietrele vieții le mai dăm jos, obstacolele le mai ocolim, ne mai odihnim, ne mai ştergem fruntea, mai tragem aer în piept, facem o cruce mare şi mergem mai departe. Toate trec şi într-un final, oricum ar fi, va fi bine !

Greutățile, necazurile, suferințele ne modelează caracterul în viață. Atunci când durerea îți curge prin vene, înveți Adevărul vieții. Orice făptură are o strălucire interioară, dată de Doamne, oameni, întâmplări, locuri, cărți, etc. Vibrațiile de orice fel pe care le trăim în lume ne învață că nu există „nu se poate". Iertând, binecuvântând, iubind, orice se poate ! Nu avem suficientă credință, speranță, vise, libertate interioară şi fireşte că suferim. Natural, autentic, firesc, cu un suspin al firii, fiecare om a ars pe pământ păcatul măcar cu o lacrimă, învățând că totul se poate repara, totul ! Mai ales după ce guşti din bucuria de a ierta şi a fi iertat !

COPIII, ÎNGERI PE PĂMÂNT !

Copiii, când sunt mici, vor să devină adulți ca să aibă drepturi depline. Adulții vor să fie mai în vârstă pentru a fi respectați ca și oameni înțelepți, iar bătrânii vor să mai redevină copii sau măcar adolescenți pentru a retrăi viața cu mintea de la apusul vieții. Niciodată omul nu a fost mulțumit cu starea sa și nu s-a bucurat deplin de vârsta aducătoare de daruri specifice și de clipa unică a fiecărei zile. Toate experiențele adunate, plăcute sau mai puțin plăcute, sunt lecții de viață, sunt „examene luate sau picate”, sunt întâlniri sau despărțiri de Dumnezeu.

Copilăria am vrea să dureze o veșnicie. Atunci poveștile prind viață și simțim că zburăm. Toată lumea, toate visurile, toate razele sunt ale noastre. Prichindeii nu știu de răutăți, au acea candoare, curăție și lumină pe care noi, adulții, am pierdut-o pe Cale. Cu suflete de pluș, ei sunt prezențe îngerești pe pământ. Dacă vrei să vezi Raiul pe pământ, privește în ochii unui copil! Când copiii se ceartă, își spun: „Te urăsc, nu mă mai joc cu tine niciodată!” și încep să se joace separat. Dar după câteva minute, se joacă din nou și își împart

jucăriile. De ce? Pentru că la vârsta aceea, fericirea este mult mai importantă decât mândria ! Ce păcat că între timp noi am crescut …!

Când eşti îngeraş mic şi crezi că totul e posibil, că Luna chiar se uită la tine şi că stelele îţi zâmbesc şi le pui nume, parcă lumea e mai bună, mai frumoasă, mai plină de viaţă. În timpul când trăim momentele magice ale copilăriei, citim povestea aleasă de noi şi călătorim cu personajele într-o lume mirifică, avem convingerea că părinţii noştri sunt un univers solid şi stabil şi ne simţim cel mai bine. Oare cum e alături de Părintele Ceresc când „ne citeşte povestea de seară”?! Când suntem mici cea mai „înspăimântătoare” propoziţie este „Te spun lu’ mama!” Oare cum ar fi atunci când am auzi „Te spun lui Doamne-Doamne!”? De fapt din asta gustăm cu toţii…

Un adult află ce puţine ştie atunci când un copil începe să-i pună întrebări. Pentru că nu ceea ce îi laşi copilului tău, ci ceea ce laşi în copilul tău este important! Spunea cineva în glumă, că un copil face iubirea mai puternică, zilele mai scurte, nopţile mai lungi, portofelul mai gol, casa mai fericită, trecutul mai nesemnificativ, viitorul mai important şi sufletul mai colorat. Iar Dostoievski era de părere că unui copil poţi să-i spui tot, tot: „Întotdeauna m-a uimit cât de puţin cei mari, taţii şi chiar mamele, îşi cunosc copiii. Copiilor nu

trebuie să le ascunzi nimic sub pretextul că sunt încă mici şi e prea devreme pentru ei să ştie ceva. Ce idee tristă şi nefericită! Şi ce bine îşi dau seama copiii că părinţii lor îi cred prea mici şi prea neştiutori, când ei, în realitate, înțeleg totul. Adultul nu ştie că, până şi în chestiunea cea mai dificilă, copilul îi poate da un sfat util."

Cu timpul am crescut, lucrurile s-au complicat, noi ne-am complicat. Inimi frânte, orgolii, dureri, jertfe, invidii, greşeli, neputințe, lacrimi, toate au încondeiat paginile vieții fiecăruia. Acum, unii dintre cei ce au copii şi nu numai, înțeleg de ce în copilărie, mama tremura când eram egoist, se supăra când eram nedrept şi izbucnea în lacrimi când o mințeam. Pentru că mult iubita mamă îşi dorea să cresc frumos!

Aşadar, socotesc că în Biserică nu sunt tineri, adulți şi bătrâni, ci doar tineri sau copii de diferite vârste. Că poți să ai 16 ani şi să te comporți sau să gândeşti mai matur decât cineva de 28 de ani, sau să ai 31 de ani şi sufletul şi mintea ca la 85, obosit şi trist cu oarece regrete melancolice, şi poți să ai 59 de ani şi să fii mereu proaspăt, plin de viață şi cu lumina aprinsă în suflet. Sunt mereu copii - copii, copii mari şi bătrânei copii. Prin copii ne descoperim dragostea necondiționată, ne reinventăm continuu, recuperăm iubirea şi viața şi,

mai ales, regăsim copilul din noi de care, de ce să nu recunoaştem, uneori ne este aşa de dor!

Şi aceste modeste slove le-a scrijelit pe un perete al inimii un adult care nu a uitat niciodată copilul din el…

Unii dintre cei care propovăduiesc Evanghelia sunt pândiţi adeseori de riscul de a adapta dreptatea lui Dumnezeu în funcţie de propria dreptate. Mă tem că inclusiv noi, cei de astăzi, poate chiar mai mult decât semenii noştri din alte epoci, repetăm scenariul de acum două mii de ani reaşezând ierarhiile valorilor potrivit dreptăţii omeneşti: cinstim pe cei drepţi şi blamăm pe cei păcătoşi, ne sprijinim pe cei bogaţi şi ne îndulcim cu prezenţa lor, le dăm şanse de mântuire, iar pe cei săraci îi compătimim şi uneori îi dispreţuim, umplându-i cu vorbe grele de fiecare dată când îi vedem şi făcându-i să nu mai vină a doua oară la noi, suntem prieteni cu fariseii, cu cei de neam bun cu mai marii vremurilor şi ţinem la distanţă pe vameşi şi pe desfrânaţi, căutăm compania cărturarilor şi evităm asocierea cu oamenii simpli, needucaţi, dăm întâietate oamenilor de succes şi izolăm pe cei ce nu ne aduc beneficii şi aşa mai departe.

Hristos nu a făcut aşa, ci dimpotrivă. A arătat prin toate cele trei pilde (pilda cu oaia cea pierdută, pilda cu drahma cea pierdută şi pilda cu fiul risipitor) pe care le găsim la Evanghelistul Luca

cap 15, că păcătoşii sunt mai aproape de Dumnezeu decât drepţii. Ei simt mereu gustul dulce al iertării. Morala care împarte oamenii în buni şi răi, în drepţi şi păcătoşi, nu este morala Dumnezeieştilor Scripturi şi nici a Bisericii, ci este produsul răstălmăcirii omeneşti neputincioase la cuvântul miezos al Scripturii. Cei care au produs această morală nu au fost păcătoşii, ci drepţii. Ei au produs această morală pentru a pune în evidenţă starea lor de drepţi, prin contrast cu starea păcătoşilor.

Nimeni nu poate fi drept în faţa lui Dumnezeu, dar mulţi se cred drepţi, îndreptăţindu-se în faţa propriei conştiinţe sau a conştiinţei sociale. Aceşti drepţi care nu uită să-şi spună zilnic în mintea şi inima lor cât sunt de neprihăniţi, nu se vor bucura de întoarcerea celor păcătoşi, asemenea fiului celui mare din parabola fiului risipitor. Dar Evanghelia se adresează celor păcătoşi, nu celor drepţi. Tot în Pateric întâlnim ideea că sfântul care ştie că este sfânt, nu e sfânt, e un rătăcit, un înşelat. La fel şi dreptul care ştie sau se crede că e drept, nu-i drept în faţa lui Dumnezeu.

Omenirea aşteaptă de la Dumnezeu să facă dreptate iar Dumnezeu nu vine cu dreptate, ci cu milă şi cu dragoste. Unde este milă şi dragoste, nu este dreptate. Vom avea mari surprize, pentru unii poate neplăcute, când vom întâlni în Rai chipuri ce

poate nu le-am prețuit îndeajuns pe pământ în această viață scurtă. Şi cu dreptatea noastră cu care sugrumăm inimi vom vedea că altele au fost criteriile lui Dumnezeu. Soluția cu care vine Evanghelia Mântuitorului Iisus Hristos şi Biserica de două mii de ani şi până la sfârşitul veacurilor este mila, bunătatea, facerea de bine şi nu dreptatea. Omul însă, din egoism vrea să fie îndreptățit mereu, chiar şi în relația sa cu Dumnezeu.

Marea şansă pe care Dumnezeu o acordă secundă de secundă, minut de minut, zi de zi, acelora care cad, care păcătuiesc, care rătăcesc, care uită de Dumnezeu o viață întreagă, este că şi în ultimele clipe ale vieții lor pot recupera pentru veşnicie dragostea lui Dumnezeu. Acesta este marele paradox al creştinătății, că niciodată nu este prea târziu şi că în orice moment te-ai întoarce, vei fi socotit ca şi cum nu ai fost departe de Hristos nici o clipă, vei lua plata ca cei ce au stat o viață alături de El. Unde este dreptatea aici? Nu este dreptate. Unde este dragoste şi milă, nu mai este dreptate. Dreptatea oamenilor este relativă şi egoistă în raport cu dreptatea lui Dumnezeu. În fața lui Dumnezeu, dreptatea omenească este răstignită.

Teologii afirmă pe scrierile Sfinților Părinți că temeiul, criteriul judecății finale va fi dragostea de

aproapele, atitudinea față de semeni, în care se află chipul lui Hristos. Nu doar mărturisirea credinței ne va mântui, ci viețuirea conform dreptei credințe. La ce îți va folosi credința cu care te-ai bătut în piept o viață, dacă inima ți-a fost goală? La ce ți-ai obosit trupul cu postul în zadar, dacă nu ai avut milă şi dragoste față de cei din jur? Ți-ai împietrit mai tare inima în rugăciune dacă nu ai iertat sincer, ci doar din vârful buzelor pe cel ce ți-a greşit. Mila şi dragostea vor fi criteriul judecății finale şi nu jertfa arsă pe altarul egoismului. „Milă voiesc, iar nu jertfă", spune Domnul. Legea cea Nouă a Noului Testament, aceasta este, iubirea, porunca iubirii. Nu există păcat care să nu poată fi iertat de Dumnezeu. Un singur lucru trebuie să facă omul: să-şi vină în fire asemenea fiului risipitor, să conştientizeze că s-a îndepărtat de Dumnezeu şi să se întoarcă, să vină Acasă. Întorcându-se, va fi primit fără nici un reproş. Oamenii reproşează, Dumnezeu niciodată. În Pateric, în cartea bătrânilor nevoitori spre sfințenie, se spune că „De va voi omul, de dimineața până seara poate ajunge la măsura desăvârşirii".

Ce minune e că Dumnezeu nu ne osândeşte plecarea, ci ne binecuvântează mereu întoarcerea ! Dacă nu ar fi Dumnezeu cu iubirea Sa, ne-am condamna unii pe alții şi nimeni nu ar mai ajunge în Rai

VEDEM CU "RĂZE X" SAU NE DĂM CU PĂREREA?

Aud adeseori vorbindu-se în ultimul timp despre mândrie, unul dintre păcatele capitale ce micşorează sufletul. Glasuri „cuviincioase” care etichetează rece şi sec fără drept de apel inimi, suflete, minți, vieți: „tu nu ştii, cutare e mândru”, „ah dar şi acela e mândru, stai să îți spun eu...”, „mda, o ştiu, e o mândră, o încrezută” şi aşa mai departe. Stau şi mă gândesc cum poți pune rapid un suflet la colț prin astfel de interpretări, care pot fi de cele mai multe ori subiective, creionate, poate, datorită unor împrejurări de moment sau cine ştie ce alte situații neplăcute. Cine eşti tu să spui despre aproapele tău că e mândru, că e într-un fel sau altul? Ți-ai luat jumătate de normă din Judecata lui Dumnezeu, că tot e criză şi nu mai sunt locuri de muncă ?! Unde ai învățat să citeşti cu „raze X” în inima şi viața tuturor? Nu ai nici un fior în inimă când scuipi astfel de cuvinte, ce lovesc în chipul lui Hristos ce se odihneşte în fiecare dintre cei cu care inima ta, se pare că, încă nu rezonează? De ce îl pălmuieşti pe Hristos? Este loc pentru toți, şi în Rai, şi în sinaxare... *„Omul bun, din vistieria cea bună a inimii sale, scoate cele bune, pe când omul rău, din vistieria cea rea*

*a inimii lui, scoate cele rele. Căci din prisosul inimii grăieşte gura lui."(*Luca 6, 45) Căci ce este iadul? Şi cuget în sinea mea: e suferința de a nu mai putea iubi, afirma cândva Dostoievski.

Paradoxul creştinului de astăzi, care „le vede şi le ştie pe toate", pe cel smerit îl vede mândru sau îndrăcit, însă haina sufletului său uită să o primenească, este că de cele mai multe ori pozează în omul model pentru mediul în care îşi desfăşoară activitățile... Atunci când privirea noastră nu se mai coboară spre interiorul propriei inimi, ci are timp pentru vecini, atunci suntem departe de Hristos, de mesajul Evangheliei Sale, de Porunca Iubirii.

Mă gândesc la acel dicton patristic care spune că sfântul care ştie că e sfânt, acela nu e sfânt. Cred că se potriveşte şi în cazul smereniei. Cel care spune despre sine că e smerit şi fratele lui e mândru, se cam înşeală şi se aseamănă cu omul din pilda cu paiul şi bârna din ochi. Omul smerit nu va spune nimic de rău despre aproapele său, ci mereu îl va acoperi cu mantia dragostei... E drept, gura lumii e ca vântul, nu o închide decât pământul, spune o vorbă din popor, însă e dureros că sunt suflete ce poartă stigmate de la persoane care se cred avizate „să îmbrace" pe alții în mândrii şi alte haine peticite, lipite cu rânjete în colțul gurii.

Se cuvine să binecuvântăm pe cei care „lipesc" etichete pe sufletele altora, pe cei care pricinuiesc întristări şi să ne rugăm pentru cei ce ne aduc necazuri? Pentru că, aşa cum spune şi cuvântul Scripturii „dacă iubiţi pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteţi avea? Căci şi păcătoşii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei". Aici e jertfa, aici e cununa, în a răbda dureri pentru Hristos.

Aveam, nu de mult, un profesor drag mie care spunea celor ce nu-şi vedeau lungul nasului: „cine te crezi, patronul Ortodoxiei?!..." Şi le aducea aminte să îşi vadă limitele fiecare dintre cei ce doreau să epateze cu „calităţi" care nu erau decât goluri seci. Şi tare drag mai era şi un alt profesor din vremea seminarului care atunci când făcea ceva vrednic de pomenire, îl auzeai grăind: „Nu vreau să mă laud, dar vreau să se ştie"... Şi ştia el de ce !... Tocmai pentru a-i scuti pe cei ce au uitat să completeze în nomenclatorul de meserii, ocupaţia de „pus etichete pe oameni".

Să ne ajute Dumnezeu pe fiecare să căutăm, să descoperim, să învăţăm şi să înmulţim Lumina din viaţa oamenilor. Fiecare are ceva bun, un dar, o însuşire, un fel plăcut de a fi care poate fi pus în folosul Bisericii, societăţii şi al nostru spre a gusta din comuniunea sinceră a iubirii şi întrajutorării, fără invidie, fără spirit de concurenţă, fără mici

răutăți meschine... Căci dragostea îi face pe oameni să se simtă egali.

Pentru cei care într-un moment al vieții, au fost investigați cu „raze X" de persoane avizate cu acest „dar" sau „meserie le amintesc cuvintele Domnului: „*Nu judecați şi nu veți fi judecați; nu osândiți şi nu veți fi osândiți; iertați şi veți fi iertați" (Luca 6, 37). „Bucurați-vă şi vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, că aşa au prigonit pe proorocii cei dinainte de voi"(Matei 5, 12). „Dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteți avea? Că şi păcătoşii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei; şi, dacă faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulțumire puteți avea? Că şi păcătoşii fac acelaşi lucru ? Iubiți pe vrăjmaşii voştri, binecuvîntați pe cei ce vă blesteamă, faceți bine celor ce vă urăsc şi rugați-vă pentru cei ce vă vatămă şi vă prigonesc. Fiți milostivi, precum şi Tatăl vostru milostiv este." (Luca 6, 31-36).*

Spunea cândva cineva drag inimii mele că dacă vrei să arunci o privire în interiorul sufletului uman şi să ajungi să cunoşti un om, nu te obosi să analizezi felul în care tace, în care vorbeşte, în care plânge, nici nu te obosi să vezi cât de mult îl mişcă ideile nobile. Vei avea rezultate mult mai bune dacă îl priveşti râzând. Un om care râde din tot sufletul e un om bun. Râsul e cel mai sigur examen

al sufletului omenesc. Niciodată firea omului nu se dezvăluie mai deplin ca atunci când omul râde. Uneori e foarte greu să dibuieşti caracterul câte unui om, dar e de ajuns să-l surprinzi o singură dată râzând sincer şi brusc şi atunci caracterul lui îţi apare ca lumina zilei.

Motto: *"Cât sunt de dulci limbii mele, cuvintele Tale, mai mult decât mierea, în gura mea !" (Ps. 118,103)*

"La început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul."(Ioan 1,1) Cuvântul a fost de la început unealtă de mare preţ ce a dăinuit peste veacuri. Prin Cuvântul Lui Dumnezeu s-au făcut toate cele văzute. Apoi, cuvântul "stropit cu viaţă" a fost dăruit omului de Dumnezeu pentru ca să le umple pe toate de lumină. Ele sunt izvor nesecat de viaţă şi bucurie; integrează în raporturile sociale, oferă comuniune şi sunt răspunsuri permanente ale lui Dumnezeu Cuvântul de unde au şi primit viaţă.

Setea de cuvinte nu va fi adăpată, poate niciodată, în lumea aceasta contemporană construită numai din cuvinte. De aceea se cuvine să le instrumentăm la adevărata lor valoare, ca să devină "cu putere multă" (Psalmi 67,12).

În toate timpurile, dar mai ales în societatea secularizată, unde totul se vinde şi se cumpără, cuvintele curg zilnic pe buzele tuturor şi orchestrează relaţii. Uneori sunt aducătoare de pace şi bucurie, alteori sunt înveninate şi tăioase. Unele udă obrajii, iar altele înseninează chipuri. Oricum ar fi aranjate, acolo unde sunt semănate, mai devreme sau mai târziu vor da rod, uneori chiar însutit. Cuvintele oamenilor au adus pace, dar au purtat şi războaie, au hrănit orgolii dar au

smerit şi suflete. Oare când vor dori să devină şi ele sfinte?!

Cuvintele alese sunt rodul unei sensibilităţi ce se revelează în fiecare dintre noi, mai ales în preajma sărbătorilor, când ne gătim sufletul şi inima cu gânduri deosebite îndreptate spre familie, spre cei dragi şi spre cunoscuţi. Parfumul sărbătorilor nu trece neobservat în niciun an. El se ospătează nu numai din condeiul poeţilor ce scriu iscusit, ci culege cuvinte dulci şi din rândurile tainice ce stau pitite în odăile sufletului nostru. Cu toţii ne dorim să avem cuvinte dulci în zilele de sărbătoare, în momentele de bucurie din cursul anului şi din toată viaţa noastră, căci atunci orice "limbă sărată" se clăteşte cu apa omeniei, a îngăduinţei şi a pioşeniei.

Fiecare dintre noi am scris un cuvânt bun sau l-am primit, şi l-am păstrat cu sfinţenie, cu gingăşie şi curăţenie în adâncul fiinţei noastre. Ele ne încântă inima, ne deşteaptă sentimente nobile, ne fac mai atenţi cu noi înşine şi mai ales cu semenii noştri.

Cuvântul e ca o săgeată ce, odată lansată din arc, nu mai poate fi adusă înapoi. De aceea el trebuie cântărit, îngrijit şi stropit măcar cu puţin suflet de fiecare dată când îi dăm drumul din odăile inimii şi gândurilor noastre. Cu atât mai mult un cuvânt ce urmează a fi consemnat, trebuie să fie judecat sincer şi bine măsurat, abia apoi scris; căci el este de cele mai multe ori nu numai oglindă a sufletului nostru ci şi mărturie peste veacuri.

Omul cel bun, din cămara cea bună a sufletului său scoate ce-i bun, iar omul rău, din cămara cea rea a sufletului său, scoate cele rele, spune Evanghelistul (Matei 12,35). De aceea, se cuvine să dăruim amintirilor o lacrimă de bucurie încărcată cu emoţii în colţul ochilor, pentru ca în zilele mohorâte ale vieţii noastre sau a celor de lângă noi, să putem reciti rânduri presărate cu multă credinţă şi iubire ce pot fi socotite şi fapte bune.

Se spune că fiecare om este o taină pentru celălalt, iar cuvintele sunt şoapte ale sufletului şi minţii noastre. Există cuvinte vii şi cuvinte moarte. Rostim cuvinte cu direcţie şi cuvinte fără rost. Folosim cuvinte pe post de chei în diferite situaţii.

Poţi dărâma un perete, arde o carte, zgâria o marmură, însă nu prea poţi şterge urma unui cuvânt din inima cuiva, căci cuvintele pe care le rostim ajung mult mai departe decât putem ajunge noi. Cuvintele nu sunt un joc de artificii, ele sunt „arme care pot ucide sau înălţa", aşa cum spunea Gabriel Ţepelea. E drept, cuvintele sincere nu sunt totdeauna elegante; cuvintele elegante nu sunt totdeauna sincere. Există cuvinte care lovesc mai mult decât bătaia şi mulţi sunt aceia care înjunghie cu limba mai mult decât cu pumnalul. Cuvântul potrivit poate fi eficient, însă nici un cuvânt nu a fost vreodată la fel de eficient ca o pauză de tăcere la momentul potrivit.

„Cuvintele sunt cel mai puternic drog folosit de omenire" spunea Rudyard Kipling. În secolul acesta al diplomaţiei, cuvintele au ajuns cele mai de temut „arme"; până şi ele sunt în tranziţie. Ne

îmbrăcăm zilnic cu cuvinte, dezbrăcăm pe alții din cuvinte şi niciodată nu ne săturăm de puterea lor. Atât pe cele frumoase cât şi pe cele aspre, le ținem în cutii înăuntrul nostru şi le dăm misiunea de a fi izvor de bunătate sau de a secătui alte inimi. Unele stau legate în lanțuri grele, iar altele se plimbă zilnic în voie, intră şi ies pe uşa inimii noastre. Unele aduc arome, altele aşează praf pe suflete. Şi câteodată noi, stăpânii cuvintelor în lumea această efemeră, rămânem fără ele. Oare cine este cu adevărat stăpânul cuvintelor? Dau ele cândva vreodată răspuns cuiva sau sunt într-un continuu şi infinit balans? Ce frumos ar fi însă dacă am aşeza în cuvinte şi acea candoare a copiilor pe care mulți dintre noi o pierdem pe zi ce trece... Sfântul Antonie cel Mare spune că sfiala înfrumusețează pe oameni cu judecată mai frumos decât ca nişte fecioare, iar mintea iubitoare de Dumnezeu este o lumină care învăluie sufletul. Deci, sfinții ne îndeamnă să devenim lumină pentru cei din jurul nostru, căci „cuvintele frumoase sunt un fagure de miere, dulceață pentru suflet şi tămăduire pentru oase." (Pilde 16, 24)

Se spune că sărbătorile mari sunt ca soarele care, înainte de a răsări îşi trimite razele, iar după ce apune, lumina lui încă mai stăruie pe culmi. Cred că aşa este şi în cazul cuvintelor, care înainte de a rezona în lume, vin nu numai cu o anumită încărcătură emoțională, ci mai ales şi cu una spirituală, cu o anumită energie pozitivă sau negativă, iar gustul lor se simte încă mult, mult timp după aceea... Cuvântul rostit trebuie să fie asemenea diamantului, mic, dar de mare preț. Cât

timp nu ai vorbit, cuvântul a stat în puterea ta, de îndată ce l-ai rostit, el te ţine sub puterea lui.

Oricât de multe cuvinte am încrucişa, ne-am juca printre ele, ne-am minţi, ne-am murdări şi iar spăla cu ele, mai devreme sau mai târziu, cuvintele vor aduce Lumina. Iar noi oricât de viteji ne-am crede, până la urmă rămânem singuri printre cuvinte. Doar Cuvântul întrupat e Cel care ne îmbrăţişează într-o continuă bucurie a Liturghiei lăuntrice, adunându-ne toate cuvintele în şi pentru veşnicie.

Oamenii de ştiinţă au o comprehensiune puternică specifică cercetătorilor. Mulţi dintre ei încă mai caută cu acribie axioma lui Hristos, acel limbaj monolitic dar purist, prin care credinţa să devină exhaustivă. Frumosul nu ne mai ajunge, dorim să încapsulăm fiecare esenţă a armoniei deşi nu ştim dacă mai apucăm să o consumăm. Omul, aici şi acum, fără asemănări, îşi subliniază viaţa cu pledoaria subiectivităţii. Îşi lasă urma precum un melc pe frunză sperând că poate va fi un ideolog. Am putea avea atâtea ideologii, câte experienţe esenţiale avem. E drept că ideologiile n-au lipsit niciodată din viaţa unor comunităţi, multe intrând în forţă şi luptând ca nişte personaje pe scena vieţii, căutând „acel oarecare" din fiecare dintre noi.

Cel care suferă poate să vadă mai mult, dar şi altfel lucrurile. Într-o lume a durerii menţinută de firea căzută a omului, de falsa conştiinţă ce întreţine raporturi pervertite cu lumea, nu te poţi considera nici învăţat, nici fericit, dacă n-ai trecut prin suferinţă. Între trăire şi vorbire trebuie să fie o completă armonie. Fără să ne dăm seama, viaţa noastră „strigă" mai tare decât ceea ce vorbim.

Algoritmul mental circumscris al practicilor sociale nu este acelaşi cu algoritmul Logosului, care invită la trăire şi nu la teorie. Există o prejudecată în identitatea ontologică a lucrurilor.

„Prima sorbitură din paharul ştiinţelor te face ateu. Dar la fundul paharului aşteaptă Dumnezeu" spunea Werner Heisenberg. Iar Max Planck, întemeietorul teoriei cuantelor, mărturisea: „În toate strădaniile şi cercetările, caut cu sfială secretul radiaţiilor de lumină, caut secretul Duhului Sfânt". Societatea modernă nu mai crede în minuni, crede în mesaje nesolicitate, spamuri. „Minunile sună negativ pentru omul contemporan, sunt de necrezut, dovedesc naivitate, lipsă de rafinament intelectual...", spunea doamna Lidia Stăniloae, fiica celui mai mare dogmatist român, Părintele Profesor Doctor Dumitru Stăniloae.

Majoritatea creştinilor de astăzi cer mereu probe, vor dovezi, vor zilnic minuni mari pentru a crede şi Dumnezeu să le fie ca un tonomat, am introdus moneda, apăs butonul şi primesc produsul. Adică zic o rugăciune, aprind trei lumânări şi aştept să mi se îndeplinească dorinţa. Creştinismul, Dumnezeu nu este un tonomat, ci un mod de vieţuire. Rugăciunea nu e negoţ: îţi dau, îmi dai. Rugăciunea este ucenicia tăcerii. La rugăciune omul este cel care trebuie să se străduiască a prinde ce i se spune. Căci

preocuparea nu trebuie să fie ce face Dumnezeu pentru a mă determina să cred în El, dacă îmi îndeplineşte mie poftele mele egoiste, ci ce ar trebui să fac eu pentru a-L cunoaşte pe Dumnezeu, pentru a mă apropia de El. Am curiozitatea de a şti cine e Dumnezeu, care-I este învățătura Sfintei Sale Evanghelii şi care este răspunsul meu la iubirea lui Dumnezeu ?

Auzim glasul lui Dumnezeu mereu la Biserică zicând: „Veniți... Eu sunt lumina Lumii"; „Veniți... Eu sunt Pâinea vieții"; „Veniți... Eu sunt Calea, Adevărul şi Viața"; „Veniți la Mine toți cei osteniți şi împovărați şi Eu vă voi odihni pe voi" şi din potir Hristos ne cheamă zicând „Cu frică de Dumnezeu, cu credință şi cu dragoste, apropiați-vă" şi aşa mai departe. Cum am răspuns noi la aceste chemări?

Trăim într-o perioadă în care oamenii doresc să fie tot mai siguri în ceea ce fac şi în ceea ce ştiu. Toți caută siguranța, perfecțiune şi cu toate acestea încă există suficientă superficialitate în crezul multora. Zis-a cel nebun în inima sa: „Nu este Dumnezeu". Credem noi în Evanghelia lui Hristos? De ce suntem trişti? Pentru că ne-am depărtat de Dumnezeu. Cine îl iubeşte pe Dumnezeu îl caută, îl doreşte.

Pe ce se bazează necredința unora? În ce şi unde l-au căutat pe Dumnezeu? Gherman Titov, un

cosmonaut rus, spunea că nu l-a întâlnit pe Dumnezeu pe pământ şi a zburat în spaţiu şi nu a întâlnit nici acolo vreun moş cu barbă. Cu toate că recunoştea că universul e mult prea mare ca să-l poţi cerceta. Sau, cum ar spune unii un vechi dicton, cred numai ce văd. S-au făcut multe descoperiri în lumea nevăzutului, ultrasunetele (sunete de frecvenţe înalte ce nu pot fi percepute de urechea omenească), dar deşi nu le auzim ele există; o mulţime de raze, radiaţii, unde, ce nu pot fi percepute cu ochiul nostru. Şi iată credem totuşi că ele există chiar dacă nu le vedem. Dacă toate acestea există fără să le vedem, oare nu aşa e şi cu Dumnezeu? Nu e o nebunie să spui că nu există Dumnezeu pentru că nu-l văd. Cine eşti tu ca să îl vezi pe Dumnezeu şi să nu mori? Dumnezeu se simte, se vede Dumnezeu în totul şi în toate cele ce ne înconjoară. Dacă am invita citirea Scripturii mulţi ar spune că nu este un limbaj adecvat pentru gândirea contemporană. Nici măcar un tratat de filosofie nu va putea cuprinde Cine este Dumnezeu, ci doar va încerca marea cu degetul. Mulţi ar fi tentaţi să afirme că e o nebunie a minţii a celor necredincioşi, însă e nebunia inimii, e neputinţa de a te smeri în faţa unui Creator, e frica de moarte, e negare în subconştient.

„Fie că mă iubeşti, fie că mă urăşti, Eu sunt cu tine", parcă ne spune Domnul zilnic. Dacă mă

iubeşti sunt în inima ta, dacă mă urăşti sunt în mintea ta.

„Prin ce chinuri groaznice am trecut, cât m-a costat şi cât mă costă încă această sete de a crede, care e cu atât mai puternică în sufletul meu, cu cât se găsesc mai multe argumente potrivnice. Şi cu toate acestea, Dumnezeu îmi trimite uneori momente în care sunt cu desăvârşire liniştit. În aceste momente eu îi iubesc pe alţii şi găsesc că şi alţii mă iubesc pe mine. În asemenea clipe mi-am alcătuit un simbol de credinţă în care totul pentru mine este limpede şi sfânt. Acest simbol este foarte simplu. Iată-l, cred că nu e nimic mai frumos, mai profund, mai simpatic, mai raţional, mai bărbătesc şi mai desăvârşit decât Hristos. Şi nu numai că nu este, ci mi-o spun cu dragoste geloasă, nici nu poate fi. Mai mult: dacă cineva mi-ar dovedi că Hristos este în afară de sfera adevărului, aş prefera să rămân mai bine cu Hristos decât cu adevărul", spunea cândva marele Dostoievski.

Cugetele necredincioase sunt ca praful ce-l spulberă vântul de pe faţa pământului. (Ps.1,4)

Dacă nu există Dumnezeu şi eu m-am rugat, nu am pierdut nimic. Dar dacă El există şi eu nu m-am rugat, am pierdut totul...(Pascal)

BOALA, SUFERINȚA - ÎNTÂLNIRE CU HRISTOS LA CEL MAI ÎNALT GRAD

Trăim vremuri în care boala, atât trupească dar mai ales sufletească, se manifestă sub diferite forme mai mult sau mai puțin aducătoare de suferință. În Franța peste 70% din populație a ajuns să ia antidepresive ușoare în loc să-şi administreze zilnic şi „pastila Doamne-Doamne", ținând cont că de cele mai multe ori apăsările psihice au fond sufletesc, răni nevindecate, dureri nemângâiate, cuvinte nespuse, lacrimi necurse, etc. Chiar şi Organizația Mondială a Sănătății a transmis că la nivel mondial în ultimii doi ani, s-au mai descoperit alte 26 de noi tipuri de cancer. Aşadar, în ultima vreme bolile de orice fel au devenit parte din viața noastră a tuturor, afectând, din nefericire, vârste tot mai fragede.

Omul, acest microcosmos minunat, se îmbolnăveşte când se leagă de persoane, de lucruri, ori când păcatele acoperă şi ultimul firicel de lumină din odaia sufletului acelui ce este încercat de un suspin mai adânc. Boala este „vizită dumnezeiască", deoarece trăim fără să trăim şi suntem morți fără să murim…

Dumnezeu nu pedepseşte, ci omul se autopedepseşte prin îndepărtarea de Dumnezeu care îi provoacă o durere ontologică, la început nesesizabilă, de cele mai multe ori imperceptibilă, dar care mănâncă precum cancerul din ființa sa. Iar, din nefericire, rănile sufletului adaugă la un moment dat răni în trup. Când sufletul plânge şi omul nu îl aude pentru a-l pansa cu Hristos Euharistic, cu rugăciuni, cu virtuți, atunci el se foloseşte de trup şi prin acesta dă diferite semnale de alarmă.

Boala este timp de pocăință pentru păcate. În necaz omul strigă: „Doamne, ajută-mă !" Iar Domnul îi răspunde: „Omule, schimbă-te!". Aşadar, boala este timp de meditație la viața noastră, este momentul în care ne aducem aminte cât de fragili suntem şi, mai ales, observăm efemeritatea condiției umane. Dacă este dusă cu nădejdea în mila lui Dumnezeu, cu rugăciune şi gânduri curate, boala este cel mai de calitate detergent care curăță toate petele şi murdăriile sufletului, este „soluția cea mai concentrată" ce ne luminează fereastra sufletului.

Într-o lume în care viețile unora au devenit doar o ştire şi atât, o lume în care, din nefericire, astăzi vom uita mai mult ca ieri pe cei din jurul nostru şi mâine, poate, vom uita mai mult ca astăzi, suferința, boala, off-urile de orice fel reprezintă

atât examene importante în viaţa omului cât şi întâlnire cu Hristos la cel mai înalt grad. Ele ne ajută să intrăm în logica lui Hristos şi totodată să ne bucurăm de providenţa divină.

Virtutea şi suferinţa sunt valabile numai prin sensul lor. Nu orice suferinţă e folositoare, căci, aşa cum ne învaţă Părinţii Bisericii, şi diavolul are martirii lui. De aceea, în suferinţă se învaţă, se experimentează o teologie a lacrimilor. Suferinţa, boala, neputinţa, dacă sunt mângâiate Înlăuntrul Sfântului Potir, vom trăi Adevărul gustând că „bun şi dulce este Domnul" !

„Până la o vreme va suferi cel îndelung-răbdător, după aceea îi va răsări veselie." (Eclesiasticul 1,22)

DUMNEZEU ESTE IUBIRE

„Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Unul Născut Fiul Său L-a trimis în lume, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică"(Ioan 3,17). Oriunde întoarcem zilnic privirea observăm mărturii ale dragostei lui Dumnezeu: natura, lucrurile, existența și toate cele ce vin din Izvorul vieții, înțelepciunii și bucuriei. Toate gravitează în legea iubirii. Scrie pe fiecare petală de floare, pe fiecare fir de iarbă, pe orice tril de pasăre, pe razele calde de soare, toate mărturisesc tainic și tare că *"Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne întru el"* (I Ioan 4, 16).

La Cina cea de Taină, Mântuitorul Iisus Hristos ne-a lăsat testamentul Său, testamentul iubirii, pecetluit prin jertfa supremă a Iubirii de pe Cruce: *„Poruncă nouă vă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul. Precum v-am iubit Eu pe voi, așa să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții"* (Ioan 13, 34-35). Dacă vrem să cuprindem într-un cuvânt creștinismul, dogma și morala, cultul și evlavia, acela este

Iubire. În aceste acorduri ne recomandă Hristos Domnul să vieţuim.

Dumnezeu este bun, îndelung răbdător şi mult milostiv. El nu vrea moartea păcătosului, ci ca acesta să se întoarcă, adică să se pocăiască de faptele sale rele şi să fie viu, să fie în comuniune. Căci viaţa se cuvine a fi înţeleasă ca o chemare din partea lui Dumnezeu, către noi de a-L descoperi. Prin toate evenimentele vieţii, pline de bucurie sau mai triste, Dumnezeu vrea să ne arate cât de mult ne iubeşte şi cât de mult s-ar bucura să-L iubim şi noi cu adevărat.

Sfântul Ioan Gură de Aur ne învaţă că Dumnezeu "n-a îngăduit fiecăruia să aibă toate cunoştinţele, [...] ca să avem nevoie unul de altul şi, în felul acesta, să ne iubim unul pe altul."

Hristos se sălăşluieşte în inimile noastre pe credinţa întemeiată pe iubire. Şi fiind fiii iubirii, vom avea aceleaşi simţiri în cugete şi Duh. Faptul că suntem numiţi fiii lui Dumnezeu este dovada supremă de iubire. Dacă oamenilor ne adresăm cu diferite formule de politeţe şi alte titulaturi frumoase şi vrednice, la Dumnezeu mergem şi îi spunem „Tu Doamne”. Nici părinţilor nu îndrăzneşti să le spui „tu”. Câtă iubire, câtă intimitate, câtă dăruire, câtă...!

Să fie departe de noi gândul trist că Dumnezeu este neiertător, un judecător aspru şi un

contabil sever care pândeşte cu multă rigurozitate greşelile şi păcatele oamenilor, spre a-i pedepsi cu „judecăţile cerului”. Această umbră a fost luminată de prezenţa lui Hristos Domnul pe Pământ, care a trăit printre oameni, lăsându-le o picătură din logica dumnezeirii pentru a descoperi iubirea nemărginită a lui Dumnezeu. *„În iubire nu este frică, ci iubirea desăvârşită alungă frica, pentru că frica are cu sine pedeapsa, iar cel ce se teme nu este desăvârşit în iubire”(*I Ioan 4, 18). Iubirea nu face rău nimănui, nu ruşinează, nu aşează teama, ci aduce sfinţenie şi libertate în Hristos.

Spunea frumos Părintele Nicolae Steinhardt că „Duhul suflă unde vrea şi Dumnezeu este suveran în aprecieri, îl preferă pe vameş, o laudă pe desfrânată, cheamă pe cine n-ai crede. Logica lui Hristos ne uimeşte, ne scandalizează”, nu o putem înţelege, mai ales dacă nu ştim a ne supune.

Mântuirea se poate înţelege ca o comuniune de iubire a lui Dumnezeu cu chipul Său din om, invitaţia lui Dumnezeu adresată omului pentru a vieţui dumnezeieşte. El vindecă toate suferinţele, iar Lucrarea Sa dă mărturie despre misiunea divină a Sa. Hristos Domnul, Calea, Adevărul şi Viaţa iubeşte lumea care nu i-a oferit pe cruce decât oţet şi fiere. Şi totuşi există iubire! O astfel de iubire este fără egal, este tema celei mai profunde meditaţii. O iubire amestecată cu lacrimi, căci aşa

cum spunea Cioran "prin fiecare lacrimă ne priveşte Dumnezeu."

Să se aşeze iubirea în inimile noastre pentru a izvorî gânduri frumoase, iar acestea să dea naştere unui sentiment nobil şi un sentiment curat să aducă o faptă bună, spre a fi ambasadori ai iubirii. Părintele Sofronie afirma "eu demult m-am încredințat că Dumnezeu dragoste este, că El, cu neostoita sete caută pe fiecare dintre noi, că îi este Dor de noi, că în a Sa dragoste către noi El nu se schimbă, oricât ne-am schimba noi față de El, că El pururea năzuieşte să ne covârşească cu bunătăți..." Mai ales că nu piroanele l-au răstignit pe Hristos, ci Iubirea.

Cum poate omul să stea nepăsător, cum poate răspunde prin refuz unei astfel de iubiri desăvârşite?!

Tot mai des pomelnicele de la Sfântul Altar îşi modifică „conţinutul". Cu ceva timp în urmă, pe un pomelnic cu trei persoane (probabil mica familie), am numărat mai jos o listă cu douăzeci de nume, încercuite fiind de caracteristica „duşmanii". În dreptul fiecăruia erau şi date mai concrete, ca să înţelegem: duşmani de moarte, duşmani mari şi duşmani mici... Am urmărit „fenomenul" şi am constatat că în ultimul timp, puţine sunt pomelnicele care să nu conţină astfel de liste reci. Două, trei, ori chiar mai multe nume oricând le poţi găsi la „vrăjmaşi". De ce oamenii catalogheazǎ pe semenii lor într-o astfel de categorie? O fi o reacţie psihologică ce oferă stări de bine? Oare sunt folositoare aceste liste ale inimii, atât de precise şi clasificate? Nu cumva ne risipesc şi ne pierd în lucruri ce alimentează stări pătimaşe? E drept că sunt foarte greu de iubit „duşmanii" într-o lume tot mai rece şi vitregă, însă cred că mulţi „vrăjmaşi" ni-i facem şi cu mintea noastră.

„Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine celor ce vă urăsc pe voi" (Luca 6, 27), spune Domnul. Aceasta este marea filosofie a creştinismului. Dar

aceasta să o împlinim fără să-i etichetăm, căci Dumnezeu, care e Dumnezeu, ştie şi vede toate, fără să-i mai amintim noi liste ce păstrează urme de amărăciune în adâncul sufletului. Dacă tot ne rugăm pentru ei, ca să împlinim porunca Domnului, de ce e nevoie să-i aruncăm în cimitirul inimii noastre? Un prim pas pentru a întemeia pacea lăuntrică ar fi să nu-i mai considerăm duşmani, ci prieteni şi să încercăm să-i iubim, cât de puţin. Dumnezeu văzând dorirea noastră va picura El mai mult în inimi, nardul bunătăţii. Cum ar fi dacă Dumnezeu ar face astfel de liste cu noi: cei care vor primi iubire multă, cei care vor primi iubire mai puţin şi cei care nu vor primi deloc? Iubirea nu începe cu acuzarea, iar un creştin autentic nu se poate bucura când cel de lângă el suferă, mai ales dacă „s-a rugat intens" pentru aceasta. Judecata este la Dumnezeu, nu la oameni. Vrem să-i punem pe „vrăjmaşi aşternut picioarelor noastre" sau de ce continuăm aceste graniţe ale comuniunii? De ce nu înţelegem că vrăjmaşul nostru este diavolul şi nu omul?! Să nu fim suflete mici, trăind iadul pe pământ prin suferinţa de a nu putea iubi, aşa cum spunea Dostoievski.

Duşmanii, vrăjmaşii, potrivnicii, oricum vrem să-i numim sunt prietenii noştri şi ne fac mult bine. Dacă noi nu avem funingine ori rugină pe pereţii sufletului, atunci nu-i vom socoti pe cei ce ne fac

viața mai colorată dușmani, ci camarazi pe același teren de luptă cu ispitele, cu păcatul, cu întunericul. E o luptă ființială, dar nu e imposibil. Cu ajutorul lui Dumnezeu, prin darul Lui, în smerenie totul prinde formă vie. Avem sute de mărturii ale sfinților și este plin Patericul cu astfel de pilde din care putem învăța cum se toarnă cărbunii dragostei în inimile stinse... Cum ne iubește pe noi Domnul, la fel îi iubește și pe ei, așteptându-i pe Cale. Dacă noi răspundem răului cu rău, ne vom încurca în labirintul durerii, pierzând timpul mântuirii în zadar. Sfântul Nicolae Velimirovici îi numește pe vrăjmași „prieteni nemiloși", căci ei ne descoperă lucruri în noi, stări și locuri neștiute ale sufletului. Ne arată unde mai avem de lucrat pentru a ne curăța de tot ceea ce ne umbrește chipul. Chiar de suferim nedreptăți, chinuri și ocară din partea lor, să mulțumim Domnului pentru acest mare dar, de a fi ușurați de păcate în acest mod minunat. Este o tainică pedagogie acolo. De asemenea ne învață și școala smereniei, a răbdării și a dragostei... Ar fi înalt, atunci când suntem nedreptățiți, să nu ripostăm, ci să păstrăm tăcerea de după rugăciune, preferând ca Domnul să fie Cel care să le spună altora adevărul despre fiecare. Să căutăm pacea și sfințenia, păzindu-ne inimile și cugetele noastre de cele ce tulbură lucrarea Duhului. *„Ferește-te de rău și fă*

bine, caută pacea şi o urmează pe ea" (Ps. 33, 13) ne învaţă Psalmistul David.

Era chiar un caz cu cineva care a găsit un pisoi într-o maşină abandonată în hambarul bunicii sale. L-a văzut deshidratat şi l-a dus în casă. Nu credea că mai poate fi salvat. "Am pus pisoiul pe podea, iar căţeluşa mea, Mittens, a venit şi l-a mirosit, iar acesta mieuna. A început să îl lingă şi să îl îngrijească. S-a culcat lângă el, iar pisioiul a găsit un mamelon şi a început să sugă. După trei zile, căţeluşa a început să aibă lapte", a spus Patricia Weber. Este un miracol, spunea stăpâna lui Mittens, pentru că pechineza nu a mai avut pui de doi ani şi nu avea lapte. Se pare însă că maternitatea regăsită i-a permis să îl alăpteze pe pisoi. Acum, după ce i-a salvat viaţa, căţeluşa se îngrijeşte de micuţ ca de propriul pui. Îl spală, îl hrăneşte şi se joacă cu el. Iar acesta creşte văzând cu ochii... Iar oamenii, au încă timp să-şi facă „listele inimii" !...

Să împlinim cuvântul Domnului care zice: *„Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi rugaţi-vă pentru cei ce vă vatămă şi vă prigonesc, Ca să fiţi fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele şi peste cei răi şi peste cei buni şi trimite ploaie peste cei drepţi şi peste cei nedrepţi. Căci dacă iubiţi pe cei ce vă iubesc, ce*

răsplată veți avea? Au nu fac şi vameşii acelaşi lucru ? Şi dacă îmbrățişați numai pe frații voştri, ce faceți mai mult? Au nu fac şi neamurile acelaşi lucru ? Fiți, dar, voi desăvârşiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârşit este." (Matei 5, 44-48)

Omule, dacă vrei să vezi raiul pe pământ, priveşte în ochii unui copil !...

Am sărutat timpul și verbul „a spera”. Visul vibrează cutremurând ochii uitați sub pleoape ce au botezat până târziu în noapte vioara obrajilor mei. Iar vis între două ferestre. Razele îmi deschid genele aşezate până târziu în rugă. Şi dorul a stat sprijinit pe țurțurii ce mi-au scârțâit orele de taină, aruncând în geam aşchia lunii. Am cartea la aceeaşi pagină pe care au căzut flori de măr, flori de liliac, flori de salcâm. Gândurile mi le vărs în cupe de lalele şi le usuc pe vitraliile vieții uitate astăzi la bătrâna catedrală. Acasă mă aşteaptă oglinda atârnată într-un cui strâmb căutând nemurirea... Și nu mai sunt eu, e doar o umbră a aceluiaşi gând ce reflectă culoarea iubirii spusă altfel...

Port în suflet pe toți, mă rog pentru toată lumea, iubesc. Nu împart eu dreptatea. Nu stabilesc eu cine merită și cine nu, cine este vrednic și cine nevrednic este. Nu judec ca să nu fiu judecat. Sau viața mă învață ca să nu judec, chiar dacă sunt judecat. Iubesc, chiar dacă nu sunt iubit. Iert ca să primesc Iertarea. Mângâi. Îmbrățișez. Las pe Dumnezeu să aleagă. Nu aleg eu în locul Lui, nici măcar în rugăciune.

Dumnezeu să ne ierte pe toţi, de oriunde şi oricâţi suntem. Sunt un alt Adam ce a ieșit din Rai afară și caut drumul spre Acasă...

Lacrima... Acest greier de cleștar. Acest deal de sare greu. Acest lanţ la ochi tăios. Acest glonţ mânios. Acest înger fără clopot. Acest soare arzător. Acest iepure fricos. Am plâns singur, doar eu cu Dumnezeu. Tot El m-a ridicat când urlam de durere într-un strigăt mut. Omul, a venit, a văzut, dar a trecut pe alături. Hristos a venit, a văzut și I s-a făcut milă de mine. Apropiindu-se, mi-a legat rănile, turnând pe ele untdelemn și vin, apoi luându-mă în brațe a avut grijă de durerea mea. A săvârșit minunea !

Am învățat să-mi fac aripi din cuvinte, să zbor dincolo de dorințe. Acolo unde fericirea își face cuib. Suspinul unui izvor îmi aranjează ca pe nişte cărți gândurile despre lume. Încă mai trag de crengile înverzite ale tinereții mele şi le aduc tot mai mult în mijlocul sufletului ca să devină pădure răcoroasă pentru zilele dogorite ale vieții. Inima e doar una şi viaţa o dă de-a dura. Iar şi iar. În noi mai mor anotimpuri. Astăzi, dărâm hambarele omului celui care am fost demult și măresc inima și mintea pentru a face loc, pentru tine, pentru el, pentru ea, pentru mine...

Eu sunt o lumânare. Ard, mă topesc, sunt reaprins în veșnicie. Sunt tot în toate. Viața, inima,

gândurile îmi sunt o Euharistie pentru Tatăl Ceresc. Eu mă împărtășesc din El și El din mine. Sunt liturghia Lui lăuntrică de fiecare clipă. Mă dăruiesc, mulțumesc. Tac. Iert. Iubesc. Cărbunii dragostei ard vălul păcatelor. Pentru Tine, de o mie de ori…

Doamne, dăruiește-mi pe Duhul Sfânt în mintea mea, în inima mea, în viața mea! Iartă-mă! Ne întâlnim în rugăciune, acolo unde inimile își vorbesc altfel…

Îndrăznesc să afirm că iertarea este o virtute exclusiv creştinească. Până la întruparea Mântuitorului Iisus Hristos, iertarea nu era cunoscută în lume. Fiecare om răspundea aproapelui său după faptele lui: la rău, răsplătea cu rău, la bine, răsplătea cu bine. Chiar la poporul ales, căruia Dumnezeu i-a descoperit voia Sa, aceştia interpretau legea prin prisma unui întuneric lăuntric, „ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte”.

Dumnezeu face cunoscută iertarea prin Hristos Domnul punând mare accent pe această cheie a raiului căci *„dacă veți ierta oamenilor greşelile lor şi Tatăl vostru cel ceresc vă va ierta greşelile. Iar dacă nu veți ierta oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greşelile voastre”*(Mt. 6, 14-15). Mântuitorul acordă un loc mare iertării în viața noastră, fiind centrul vieții creştineşti. Totul începe, continuă şi se termină în iertare. *„Iertați şi veți fi iertați”(*Lc. 6, 37), spune Domnul. El este pildă vie de adevărată iertare pe cruce, pentru că atunci când durerile îi copleşeau întreaga ființă, a iertat. Căci cine iartă puțin, puțin iubeşte, iar cine iartă mult, mult iubeşte. Să nu

uităm câte au răbdat şi îndurat martirii, sfinţii şi alţi prigoniţi, răspunzând la durere cu balsamul iertării. Când vom ierta totul, le vom câştiga pe toate, ne învaţă Sfântul Ioan Gură de Aur. Iertând, imităm pe Dumnezeu şi, mistic, ne naştem din nou.

Lipsa de îndurare a inimii omeneşti zace ca o drojdie în adâncul sufletului aducând multe suferinţe, rătăciri, pierderi de tot felul, risipiri şi agonii. Iertarea, condiţia fundamentală a vieţii noastre, este necesar să ne însoţească pretutindeni, ca să putem culege roade şi în rugăciune, în post, în fapte bune. Altfel, vom fi ca un sac fără fund ce nu poate agonisi nimic bun, deoarece e găurit de ură şi nu e sprijinit pe umerii iertării.

Iertarea este medicamentul fericirii, este semnul sigur prin care se poate cunoaşte dacă avem în suflet o picătură de iubire adevărată. Şi ce este această iubire adevărată? Ea nu este cea care te strânge în braţe, ci cea care iartă, atunci când i-ai greşit. Câţi nu am simţit dulceaţa de negrăit în cuvinte simple a iertării?! Spun părinţii din Spiritualitatea Ortodoxă că să ierţi pe cel ce te ofensează, pe cel ce te răneşte de moarte, este o iubire pe care Dumnezeu a aşezat-o în inima oamenilor ce au cerut-o. Puterea sfântă de a ierta este o putere dumnezeiască, căci El în nemărginita Sa iubire este cel dintâi care iartă, iartă şi necontenit ne iartă... Iertarea zguduie fiinţa omului,

când cineva se aşteaptă la pedeapsă şi primeşte iertare, face ca să se umple cerul de sfinţi.

Iertarea este o floare rară tot mai greu de cules din sufletele ce zilnic devin tot mai mici. Ce folos că iertăm, dar nu uităm şi când se tulbură apele inimii noastre, ies la iveală uragane de reproşuri. Fierbem, dăm în clocot şi apoi nu ştim cum să mai punem mirodenii la ce a mai rămas. Oare aşa face Hristos cu noi, ne iartă doar din vârful buzelor? Cât de mult greşim noi lui Dumnezeu şi cât de puţin ne greşeşte cel de lângă noi, nouă. De câte ori ne-a iertat pe noi Dumnezeu şi ne va mai ierta, dacă ne ducem la El cu inima înfrântă şi smerită, plină de pocăinţă, şi cât de mici suntem noi şi plini de neîndurare cu cei din jur? Hristos iartă tot, şterge cu buretele, se comportă cu noi atât de nobil, ca şi cum nu s-a întâmplat nimic, dar noi? Nu iertăm, nu mângâiem, ci adăugăm întristare la întristare în cugetul inimii. Tolstoi spune că adevărata iertare e atunci când ierţi tot, altfel nu e iertare.

Cum răspundem noi la cuvintele Sfântului Apostol Pavel care ne îndeamnă: „Îngăduindu-vă unii pe alţii şi iertând unii altora... după cum şi Hristos v-a iertat vouă, aşa să iertaţi şi voi."(Col. 3, 13) ? „Fiţi buni între voi şi milostivi, iertând unul altuia, precum şi Dumnezeu v-a iertat vouă, în Hristos."(Efes. 4, 32)

INVIDIA - LANȚ GREU CE ÎNCĂTUȘEAZĂ INIMI MICI

Între multe patimi şi slăbiciuni ale vieții omeneşti, în mrejele cărora alunecă şi se zbat mulți, se plimbă răutăcioasă şi invidia. După Sfinții Părinți, cel stăpânit de patima invidiei îşi pierde liniştea şi pacea sufletească, atât de necesare pentru o viață duhovnicească aşezată pe rânduiala Glasului Evangheliei.

Această stare apăsătoare a inimii se manifestă la început subtil ca o uşoară discrepanță dintre poziția ta şi a celui care a reuşit în anumite domenii de activitate şi incapacitatea de a accepta şi recunoaşte reuşita celuilalt. Apoi această stare de fapt se dezvoltă tot mai mult, depunându-se ca o funingine pe pereții inimii. Cel stăpânit de această frământare supraveghează mereu motive la cel pe care îl invidiază, pentru a-l condamna. Alții au definit această boală a sufletului ca incapacitatea de a înțelege starea de unitate a ființei umane, căci starea de bine a aproapelui ar trebui să ne bucure şi invers.

În momentul când ne cuprinde invidia, uităm toate lucrurile bune pe care Hristos Domnul în marea Lui bunătate ni le dăruieşte. Noi întoarcem

spatele binecuvântărilor pe care le avem, ne ținem mintea şi sufletul pironit în răutăți, rumegând numai ceea ce nu suntem sau nu avem. Psihologii sunt de părere că invidia este o emoție atât de incomodă, încât de multe ori facem eforturi mari pentru a nu-i simți împunsăturile dureroase. Alegem rolul criticului, spunând că obiectul invidiei nu are nici o valoare. Însă un ascultător atent poate simți foarte repede invidia în astfel de critici disprețuitoare, care pot răni foarte tare persoana căreia îi sunt adresate.

Invidia este, am putea spune, un păcat la modă. Dar cum şi moda e trecătoare, ar trebui ca şi invidia să plece la plimbare. Sfântul Vasile cel Mare afirmă că invidia este "tristețea pentru succesul aproapelui" şi se opune iubirii aproapelui, „aşa cum rugina mănâncă fierul, tot astfel invidia macină sufletul", iar Sfântul Ioan Gură de Aur, afirmă că invidiosul "îşi face rău lui însuşi înainte de a-l vătăma pe cel pe care îl invidiază, căci vrând să-l piardă pe altul, se pierde pe sine însuşi".

Din invidie Lucifer, îngerul strălucitor, şi-a pierdut locul în Rai. Pizmuind fericirea primei perechi de oameni, care trăiau în bucuria cea de negrăit a Raiului, diavolul, în chip de şarpe, a ispitit-o pe Eva, îndemnându-o la păcatul neascultării.

Invidia naşte ură, iar din ură se naşte adeseori răzbunarea şi un lanţ nesfârşit de răutăţi ce pot merge uneori mult prea departe. Omul stăpânit de invidie se întristează când vede binele şi fericirea altora. Aşa s-a întristat Cain ucigaşul, văzând că jertfa fratelui său Abel a plăcut lui Dumnezeu şi l-a ucis din invidie. Aşa s-au întristat şi lucrătorii viei din parabola Evangheliei, pentru că stăpânul le-a plătit şi celor care au mers la lucru în ceasul al unsprezecelea, la fel ca celor ce au muncit din ceasul al treilea, adică din zorii zilei. Şi aşa s-a întristat şi grecul Temistocle, care nu-şi mai putea găsi liniştea, după ce rivalul său, pe nume Miltiade, a rămas biruitor în vestita luptă de la Marathon. „Ce ai tu? Ce te supără? Ce te doare?", l-au întrebat prietenii. Temistocle le răspundea plin de mânie: „Sunt amărât pentru biruinţa lui Miltiade!"

În măsura în care invidiosul se întristează de binele sau fericirea altora, în aceeaşi măsură se bucură de răul sau nenorocirea altora. Şi un colţ de zâmbet ridicat într-o clipă de durere a fratelui este suficient pentru a ne demonstra nouă înşine cât suntem de mici şi cum pierdem pe Cale puţinele agoniseli duhovniceşti. O privire rece, o vorbă săgetată cu venin, o doză de indiferenţă la o emoţie ce se vrea a fi împărtăşită, oglindesc chinul lăuntric al celui ce uită că bucuriile sunt mai

depline când sunt împărtăşite, iar durerile sunt mai uşor de trecut când sunt aşezate şi pe un alt umăr.

De ce ne este greu să acceptăm că pot fi oameni mai capabili ca noi? Darurile sunt multe şi felurite, iar diversitatea preocupărilor şi capacităţilor ne face unici şi indispensabili unii de alţii, într-o comuniune frăţească. Dacă nu înţelegem această chemare a omului de a trăi în armonie şi în stare de bine cu cel de lângă el, ce folos mai are postul, rugăciunea, milostenia şi toate celelalte fapte bune, dacă noi nu reuşim să dăm la o parte nici măcar perdeaua invidiei de la fereastra inimii, pentru a vedea limpede minunăţiile acestei vieţi?!

Câte exemple nu ne oferă viaţa de toate zilele? Care plugar invidios nu vede că semănăturile vecinului sunt mai frumoase decât ale lui? Care suflet mic nu se gândeşte mereu că alţii sunt mai deştepţi, mai apreciaţi şi mai bine decât el?! Şi care fată sau femeie invidioasă nu vede că prietena are haine mai frumoase, bijuterii mai scumpe, sau te miri ce?! E drept că societatea contemporană alimentează această stare apăsătoare prin spiritul de competiţie, prin luxul exagerat al unora ce nu ezită să-l afişeze ostentativ, prin goana nebună după diplome şi recunoaşteri, prin coatele ce se dau la tot pasul pentru a fi cu un loc mai în faţă, sperând că poate de acolo „se vede" mai bine

„apusul de soare”, prin discrepanțele tot mai mari între cei cu stare şi cei ce reuşesc să-şi ducă traiul de pe o zi pe alta şi tot aşa.

În sufletul şi în inima celui cu adevărat credincios şi temător de Dumnezeu nu poate să se sălăşluiască patima urâtă a invidiei, care este îndemnul celui rău. Oamenii pe care îi întâlneşte pe drumul vieții sunt pentru creştinul adevărat pilde vii ale binelui sau răului care este în el, căci cei din jurul nostru sunt oglinzi ale noastre.

Cel care năzuieşte spre desăvârşire, îi va mulțumi Domnului pentru toate cele ce-i hrănesc viața fugară, fie bune, fie rele, bucurii sau necazuri, bine ştiind că numai în felul acesta va putea găsi îndestularea inimii şi pacea sufletului. Căci, aşa cum spune o vorbă din popor: „omul mulțumit e cel mai fericit şi cel mai fericit e omul mulțumit”, iar Fericitul Augustin ne învață că „fericirea constă în a şti să îți doreşti ceea ce ai deja”.

Un maestru Zen mergea împreună cu discipolul său pe drum, în toiul nopții. Înțeleptul ținea în mână un felinar.

- Maestre, a întrebat discipolul, este adevărat că tu vezi pe întuneric?

- Da, este adevărat, îi răspunse maestrul.

- Si atunci de ce ai luat felinarul?

- Ca să nu dea alții peste mine!

Mama este mereu lângă tine. E îngerul păzitor al fiecăruia. O găseşti în adierea frunzelor pe lângă care treci, în mirosul mâncărurilor pe care ţi le aminteşti din copilărie. Ea e în florile pe care alegi să le dăruieşti, ea e în toate zâmbetele tale de zi cu zi. O găseşti în mâna care te atinge pe frunte când ai febră, în liniştea din zilele ploioase când te simţi melancolic, ea e în culorile curcubeului şi în căldura pe care o simţi în dimineţile de Crăciun.

Mama poartă lumea pe umeri. Ea este începutul tuturor începuturilor, profesorul profesorilor şi cartea cărţilor. Mama este sertarul în care ne depunem toate lacrimile şi zâmbetele. Mama e izvor de răbdare şi bunătate. Mama e creatorul tuturor poveştilor. E un anotimp, e un cântec dulce, glas plin de smirnă.

Mama este acea fântână care te răcoreşte când îţi este sete, mama e acel vânt care îţi mângâie obrajii în zilele toride de vară, mama e acel foc care te încălzeşte atunci când îţi este frig, mama e acea sclipire care îţi luminează cele mai întunecate nopţi, mama e îngerul care îţi alungă visele triste, mama e braţul în care îţi găseşti alinarea, mama e soarele de la care primeşti lumina, mama e cerul pe

bolta căruia își scaldă păsările zborul, mama e bucuria de a trăi, mama e tot ce a putut lăsa Dumnezeu mai pur și mai sfânt pe pământ.

Mama trăiește mereu cuibărită în râsul tău. Ea e locul de unde ai plecat, primul tău „acasă”, primii tăi pași în viață. Mama aduce fără să ceri până și luna de pe cer. Dacă plângi, plânge și ea, dacă râzi, râde și ea, iar firele de nea din bucle s-au ivit de grija ta. La școală când ai fost trimis, într-un penar și-a pus un vis. Ea e alături de tine, orice drum ai alege. Mama ceartă și sărută în același timp. Mama e cea mai frumoasă, cea mai bună, cea mai deșteaptă, cea mai cea din lume. Ea e prima ta iubire, primul tău prieten, chiar primul om cu care te-ai certat. Însă nimic și nimeni nu vă poate despărți. Nici timpul, nici distanța, nici chiar moartea…

Mama știe și simte totul. Mama e ca o liturghie, jertfește jertfindu-se. Mama e candelă aprinsă, lumânare ce arde și aduce lumina speranței oriunde. Mama este o icoană ce o poartă fiecare în suflet. Mama este ca un duhovnic la care mereu găsești iertare, chiar și pentru lucrurile pe care nu le-ai făcut. Mama când se roagă, rugăciunea ei pentru fiu e foc ce mistuie întreg universul și ajunge grabnic la Dumnezeu. Mama este ființa care „conduce” lumea. Ce făptură minunată e mama !

Mamă, ți-am spus astăzi cât de mult Te Iubesc ?!

Chiar dacă îşi va pleca privirea în jos, chiar dacă blândul chip va radia de bucurie, iar glasul lui vi se pare balsam pentru suflet, înveşmântat într-un suflet smerit, să nu întrebați pe vreun monah de ce a venit în mănăstire, de ce s-a călugărit. Mai ales când mintea vă îndeamnă să ispitiți, căci inima simte...

Oricât de multe cuvinte frumoase şi calculate ar aşeza şi ar căuta raționamente mulțumitoare pentru mințile tuturor, niciodată nu ar putea explica desăvârşit acest fapt. Aceasta este taina inimii lui, este răspunsul lui la invitația lui Dumnezeu. Este chemarea lui, este lacrima lui aşezată lângă candela vieții, este melodia pe care nici el nu o poate cânta complet, ci doar inima... Este ca şi cum am întreba: De ce v-ați căsătorit? De ce iubiți? De ce mâncați? De ce respirați? De ce trăiți?

Să fim atenți dacă întrebăm pentru inima sau pentru cugetul nostru.

E drept că fiecare dintre noi este un Toma necredinciosul, însă în aceeaşi măsură toți trăim sentimentul minunii, indiferent de calea pe care o

urmăm. În Hristos găsim răspunsul la tot ce am întrebat, întrebăm sau vom întreba vreodată.

Ne cântăm mamele, ne cântăm iubirile, ne cântăm durerile, ne cântăm bucuriile, ne cântăm împlinirile, ne cântăm dezamăgirile, ne cântăm credința, ne cântăm Dumnezeul și sfinții în inspirate cântări ce ne mişcă şi sensibilizează acea coardă a inimii ce de multe ori stoarce lacrimi în ascuns sau măcar stări emoționale prin care redevenim oameni vii, firavi și plini de sevă. Toate acestea trec însă repede și iar ne împietrim, redevenim stânci dure și înalte, dornice să atingem doar culmile, nu și cerul.

Călugării renunțând la familie şi-au închinat viața Mirelui Hristos și renunțând la dregătoriile lumii au slujit Împăratului Hristos. Ei s-au lepădat de „înțelepciunea lumii acesteia" spre a deveni „nebuni pentru Hristos" (Corinteni 4,10).

Călugăria se învață. Și nu odată pentru totdeauna, ci încontinuu, fără încetare, până la buza mormântului, cu osteneli și jertfă, asemenea vieții, spunea cândva un părinte. Tainele ei se descoperă mereu, treaptă cu treaptă, puțin câte puțin, cu căderi şi ridicări, cu lacrimi şi bucurie, cu osteneală și durere, cu suspine și tânguiri, într-o doxologie nemărginită.

În râvnitoarea singurătate a chiliei monahale, ori în rucodelia cea de toate zilele,

acoperiți de blagoslovenie, monahii caută mântuirea, datori fiind a avea înaintea lor pe Dumnezeu.

Mare dar de la Dumnezeu ca omul să îmbrățişeze îngerescul chip pentru a deveni înger în trup. Taină a tainelor este aceasta. Monahii vor reface în ceruri, spun părinții, ceata îngerilor căzuți. Tocmai de aceea mare invidie au diavolii pe călugări, căci ei ştiu ce au pierdut, din mândrie, şi ce lăcaşuri luminoase îi aşteaptă pe cei ce se vor ridica la cer.

Monahi sau mireni, până la suflarea cea mai de pe urmă, cu toții ne luptăm cu ispita, păcatul. Suntem precum o corabie încărcată care, încercată de valurile acestei vieți efemere, doreşte să ajungă la liman.

Cred că uneori este bine să învățăm alfabetul tăcerii... şi să ascultăm tăcerea de după tăcere, de după rugăciune…

„Mai mult poate să care femeia din casă cu poala decât poate aduna bărbatul cu carul", spune un proverb românesc. Nu există om care, în trecerea lui prin această lume efemeră, să nu fi dăruit ceva: lucruri, bunătate, iertare, rugăciuni, un pahar de apă sau măcar o vorbă bună. Tremurate sau nu, sporadice sau limitate, de bună voie sau de ruşinea privitorilor, reci sau însoţite măcar de o privire caldă, aceste acţiuni de întrajutorare se săvârşesc într-un fel sau altul. Cu toţii „împrumutăm" pe Dumnezeu prin micile noastre acte de omenie.

Dar este oare mila însuşirea unui suflet slab, fiecare persoană existând numai în măsura în care înseamnă ceva pentru societate, oraş sau cetate, aşa cum era în Grecia antică? Acolo facerea de bine nu avea ca motiv dragostea faţă de om, ci pentru că era frumos a da, un act civilizat, o politeţe, un ideal literar sau filosofic, un respect, sau se înfăptuia din motive politice pentru a câştiga poporul... Sau limităm mila doar la conaţionali, ca în Vechiul Testament? Ori mila ţâşneşte dintr-o inimă fierbinte, plină de bunătate, îndurerată, care suferă alături de cel îngenuncheat în lipsuri. Ce ne-a adus

nouă Legea Iubirii, Noul Testament? Pe Hristos Care este Începătorul dragostei, Care a vindecat bolnavii, a iertat păcatele, a împărțit pâine celor flămânzi în pustiu, etc. Hristos ne-a mai învățat că înaintea lui Dumnezeu toți oamenii sunt egali, frați, cu aceleaşi drepturi şi datorii, fiind fii şi fiice ale aceluiaşi Părinte ceresc. Fiind milostivi ne asemănăm cu Dumnezeu Care este Tatăl milosteniei, El fiind Cel Care îşi arată primul mila Sa față de noi şi Care face să răsară soarele şi peste cei drepți şi peste cei nedrepți...

Între creştinii primelor veacuri exista o frățietate nelimitată, trăind ca frații şi surorile în Domnul, având toate la comun, de obşte, într-o mare familie. Astăzi acest duh de comunitate şi comuniune, aidoma primelor veacuri, există în mănăstiri. A încercat Sfântul Ioan Gură de Aur să refacă în Antiohia, acolo unde fusese preot, duhul din perioada apostolică, combătând luxul, bogăția şi inimile de piatră. A predicat toată viață despre milostenie, fiind numit şi „ambasadorul săracilor". Astăzi, în frigul lăuntric al lumii contemporane, cu siguranță nu mai poate fi vorba de modul de viață inițiat de Apostoli, după învățătura Mântuitorului, având totul în comun. Dar a fost şi va rămâne o perioadă de aur a Bisericii pentru care va mai curge multă cerneală...

Şi astăzi putem fi oameni! Când cel de lângă noi este în lipsuri, să ne doară necazul lui ca şi cum ar fi al nostru. Dacă nu avem ce dărui, să aşezăm măcar un cuvânt bun la inima ce bate anevoios şi răsuflă obosită de arşiţa acestei lumi umplută cu slăbiciuni omeneşti. Milostenia, spun părinţii, izvorâtă din dragoste şi o inimă sinceră, aplecată spre durerea celui ce suspină, este superioară postului, rugăciunii cu lacrimi, feciorie şi oricărei virtuţi. Mila noastră faţă de semeni spală mulţime de păcate. Ea nu ţine cont de naţionalitate, religie, stare socială sau alte diferenţe omeneşti. Milostenia nu întreabă cine este cel ce se află în nevoie, ci vede în oricine pe aproapele, altare ale dumnezeirii, deoarece există din dragoste, rădăcina vieţii spirituale. Spun Părinţii Bisericii că Dumnezeu ne va judeca după mila pe care am avut-o faţă de semeni şi nu după jertfele noastre personale, multe arse pe altarul egoismului, după cuvântul Domnului care zice „milă voiesc iar nu jertfă" (Matei 12, 7).

„Dăruind vom dobândi" spunea „monahul de la Rohia", vom dobândi cele netrecătoare ce nu se vor lua de la noi. *„Nu vă adunaţi comori pe pământ, unde molia şi rugina le strică şi unde furii le sapă şi le fură. Ci adunaţi-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă şi nu le fură."* (Matei 6, 19-20).

Milostenia, fiică a iubirii, este mult preţuită şi răsplătită de Mântuitorul Iisus Hristos şi acum, dar mai ales în Ziua Judecăţii. Cei ce practică milostenia, încă se mai minunează de paradoxul mâinilor darnice, de faptul că dăruiesc cu o mână şi primesc înapoi cu două. Gustă bucurii sfinte şi dulci aduse de pacea ce o aduce actul milosteniei făcut în taină, discret şi sincer. Această virtute nu aşteaptă răsplată aici şi acum, ci există din multă iubire, din preaplinul unor inimi ce varsă în jur acest balsam al sufletelor.

Ascultam pe bătrâni când am păşit pragul mănăstirii că învăţau: „Să dai, să dai din ce ai, să dai şi vei vedea minuni, să dai, chiar de e puţin. Cu puţinul pe care îl ai şi îl dăruieşti adesea, vei câştiga Raiul..." Aşa darnici erau bătrânii încât fiecare dar îl simţeai că pornea din adâncurile sufletului. Îmi amintesc de unii monahi care dacă astăzi primeau pensia, mâine o împărţeau prin ţară, prin mandate poştale, la diferite familii nevoiaşe, aducându-le o mică mângâiere. Atât de buni erau, nu păstrau nimic pentru ei! Şi Doamne, cât îi mai iubea Dumnezeu! Ce sfârşit minunat au avut în trecerea la cele veşnice...

Bunătatea cu care oferi un lucru, căldura ce însoţeşte un cuvânt, îmbrăţişarea sinceră adresată celui singur şi abătut de valurile vieţii, pot fi nu doar suporturi emoţionale, ci chiar acte prin care

Dumnezeu vrea să lucreze. De ce nu vrem să fim vase prin care astăzi Hristos vrea să mângâie pe semeni?!

Sf. Ioan Gură de Aur ne învață că valoarea milosteniei nu depinde de cât dăm, ci de gândul cu care dăm: „Știi când milostenia este adevărată și plăcută lui Dumnezeu? Când o faci cu blândețe, nu cu asprime; când o faci cu inimă deschisă, nu bombănind în sinea ta; când nu îți pare rău că dai, ci te bucuri, căci Dumnezeu iubește pe cel care dă cu voie bună".

Sfântul Grigorie de Nazianz spune că săracii sunt „portarii împărăției cerurilor", iar Sfântul Vasile cel Mare amintește că dacă fiecare ar lua ceea ce este de folos pentru necesitatea personală și ar lăsa ceea ce este în plus celor în nevoi, nimeni nu ar mai fi bogat și nimeni sărac... Căci „pâinea pe care tu o păstrezi, aparține celui înfometat. Hainele pe care tu le ții în dulap aparțin celui gol; celui desculț - papucii care zac la tine; celui în nevoi - banii pe care tu i-ai îngropat", spune același sfânt părinte.

Milostenia, uleiul candelei vieții noastre, ține aprinsă flacăra iubirii și ne luminează sufletele, iar Hristos își va recunoaște la lumina acestor candele Chipul Lui în noi. *„Atunci va zice Împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea gătită vouă de la*

întemeierea lumii. Căci flămând am fost şi Mi-aţi dat să mănânc, însetat am fost şi Mi-aţi dat să beau; străin am fost şi M-aţi primit; gol am fost şi M-aţi îmbrăcat; bolnav am fost şi M-aţi cercetat; în temniţă am fost şi aţi venit la Mine. Atunci drepţii vor răspunde, zicând : Doamne, când Te-am văzut flămând şi Te-am hrănit ? Sau însetat şi Ţi-am dat să bei ? Sau când Te-am văzut străin şi Te-am primit ? Sau gol şi Te-am îmbrăcat ? Sau când Te-am văzut bolnav sau în temniţă şi am venit la Tine ? Iar Împăratul, răspunzând, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucât aţi făcut unuia dintr-aceşti fraţi ai Mei, prea mici, Mie Mi-aţi făcut" (Matei 25,34-40).

Un antropolog a propus un joc unor copii dintr-un trib african. A pus un coş plin cu fructe lângă un copac şi le-a spus că cel care va ajunge primul va câştiga toate fructele. Când a dat startul pentru alergare, toţi copiii s-au luat de mână şi au alergat împreună, apoi s-au aşezat să se bucure de premiu. Când i-a întrebat de ce au alergat aşa, din moment ce unul singur ar fi putut câştiga toate fructele, i-au răspuns: „Cum ar fi putut fi unul dintre noi fericit dacă toţi ceilalţi ar fi fost trişti?!"

Aşadar, eu sunt ceea ce sunt datorită a ceea ce suntem noi toţi...

Clipe dulci, dar şi amare, trec zilnic pe lângă noi. Unele cioplesc în lemnul ori în piatra fiinţei noastre, altele sunt sunete ale unei simfonii divine. Cu gândurile ori cu faptele încercăm să scoatem, fiecare în parte, cuiele din scândurile vieţii noastre. În fiecare dintre noi este clipa şi veşnicia. Cu gurile acestea spunem rugăciuni. Cu gurile acestea scuipăm venin în jurul nostru. Cu gurile acestea primim pe Hristos Euharistic. Cu gurile acestea rănim. Cu gurile acestea zâmbim. Cu gurile acestea ne sărutăm seara copiii la culcare. Oare îi place lui Dumnezeu ce gust are Cuvântul meu ?! Cum trăiesc eu acum ?! Ce fac astăzi, concret, pentru suflet ?! Dumnezeu îşi poate face autoportretul în chipul meu ?!

Se cuvine să vedem pe cei din jurul nostru aşa cum îi vede Dumnezeu şi nu aşa cum îi vede omul. Dumnezeu nu îşi bate niciodată joc de om. Să avem răbdare cu aproapele nostru până când va descoperi şi el darurile şi dragostea Domnului. Căci Dumnezeu este al tuturor, nu numai al nostru. Dragostea universală nu mai întreabă: „Cine este aproapele meu?”, ci în fiecare om vede în celălalt

pe aproapele său. Aşa cum Dumnezeu îi iubeşte pe toți oamenii şi îi aşteaptă pe Cale, se cuvine şi noi să învățăm Porunca Iubirii. Să iubim pe cei din jurul nostru atunci când merită cel mai puțin, atunci au cea mai mare nevoie de Iubire ! Mamele iubesc cu inima Domnului. Indiferent daca puiul e cuminte sau obraznic, are patru clase sau două masterate, este cioban sau avocat, este tâlhar sau desfrânat, este mic sau mare; este copilul ei, carne din carnea ei şi iubeşte oricum, necondiționat şi mult.

În această viață toți suferim pe drept, numai Hristos a suferit pe nedrept. Sufăr pentru mine, pentru tata, pentru mama, pentru neamul meu. Suferim pentru că nu ştim să iubim frumos, bine şi curat. Ne legăm de lucruri vremelnice. Ne risipim în trăiri mici. Avem o plăcere bolnavă să osândim, să judecăm. Suferim pentru că nu ne-am împrietenit cu timpul. Şi mai presus de toate ne place să împărțim „dreptatea"; dar nu dreptatea Domnului, ci dreptatea omului. Uităm că la Dumnezeu dreptate înseamnă iertare şi iubire nemărginită. Să învățăm să deschidem cerul cu lucruri mărunte. Dacă ierți, iartă totul ! Altfel n-ar mai fi iertare. Când suntem unii în inimile altora întotdeauna o lacrimă curge. Aceasta este şi Biserica, prezența unora în inimile altora. Dragostea nu este nimic altceva decât durerea ta în

inima mea, plângerea cu cei ce plâng şi bucuria cu cei ce se bucură.

Viaţa este darul lui Dumnezeu pentru noi, modul cum o trăim este darul omului pentru Dumnezeu. Dumnezeu vrea să facă din fiecare dintre noi o lumină în întuneric şi din spin un trandafir. Dacă olarul ştie cât să ţină oala în foc ca să ardă fără să se spargă, tot aşa şi Dumnezeu ştie măsura suferinţelor noastre fără ca să se spargă lutul fiinţei noastre. Desaga cu necazuri, greutăţi, încercări, ispite se va deşerta odată. Nu poate fi un sac fără fund.

Doamne, Te regăsesc şi astăzi în copilul ce râde curat şi în moşul ce plânge încet…

Metalelor nu le poţi cere altceva decât să se înmoaie în faţa focului care le topeşte. Faţă de altceva nu se înmoaie. Metalul inimii noastre se topeşte la focul dragostei. Chiar dacă individualismul pare să fi câştigat teren, întreaga familie a omenirii pulsează încă în vibraţiile dragostei, de la cel mai înalt grad de dragoste pasionată până la cel mai coborât grad de bunăvoinţă, ea face dulceaţa acestei vieţi. Provoacă o adevărată revoluţie în suflet şi trup, asemenea unui extaz divin. Nu mai există iarnă şi noapte, pier tragediile şi plictiselile, totul se metamorfozează când este acoperit cu vălul bunătăţii.

Suntem legaţi de oameni prin fel de fel de legături, prin sânge, mândrie, teamă, speranţă, dorinţe, admiraţie, iubire, împrejurări sau nimicuri care pot deveni insigne deosebite ale inimii. Prietenia e un veşmânt prea fin şi scump, tors din firul nobleţei, fidelităţii şi dragostei. Ea e menită să mângâie şi să ajute în cadrul tuturor relaţiilor şi situaţiilor, create uneori pe viaţă şi moarte. Căci *„mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să şi-l pună pentru prietenii săi"*

(Ioan 15, 13). E pregătită atât pentru zile senine, dar şi pentru drumuri şi călătorii anevoioase, ori naufragii, sărăcie sau prigoană. Înfrumuseţează totul prin curaj, înţelepciune şi unitate. Niciodată nu cade în rutină, e mereu vioaie şi inventivă, motivând şi motivându-ne.

În legile sacre ale acestei stări a inimii, nu are ce căuta invidia şi profanarea sufletului prin curiozităţi ce pot violenta un spirit: nu e importantă familia fiecăruia, dacă i-am văzut casa, ori alte interese, acestea sunt obiectele tovarăşilor de mai puţin preţ. Prietenia e ridicată la înălţimi prin ceea ce emană, prin mesaj, gând, mărturie, mângâiere, încurajare, tăcere, rugăciune, binecuvântare. Prietenia nu supăra pe fratele cu virtutea, ci o lasă să lucreze în taină. Când cele două lumi vor rămâne pure, universale şi mari, toate darurile prieteniei nu se vor împuţina în veac.

Prietenia dintre Sfinţii Vasile cel Mare şi Grigorie din Nazianz a rămas unul dintre modelele de prietenie din istoria Bisericii. Cea dintre Cuvioşii Ioan Casian şi Gherman sau Sfântul Ioan Gură de Aur şi diaconiţa Olimpiada, sau între Sfântul Ierarh Varlaam Mitropolitul Moldovei şi Sfântul Ierarh Petru Movilă, Mitropolitul Kievului, şi multe alte exemple, sunt doar o fărâmă de mărturie a faptului că pot fi prietenii vrednice de pagini alese, scrise atât în sufletele celor ce le-au

trăit cât şi în cele ale vremii. Şi urme ale frumoaselor prietenii ale sfinţilor se găsesc în corespondenţa lor, în cuvintele de binecuvântare, încurajare ori în rugăciunile pentru celălalt.

Nu cred să existe oameni în lume care să nu fie încercaţi de sentimentul de prietenie. Această stare în care se însufleţesc noi simţăminte vine din veşnicie şi pleacă spre veşnicie. Sufletul simte nevoia să fie ascultat, înţeles, să se împărtăşească din frumosul şi înţelepciunea altora, să fie în comuniune. Uneori şi nimicurile care se întâmplă devin prilej de întâlnire a armoniei. Prietenii, acest dar de mare preţ, întotdeauna vin nepoftiţi, trimişi fiind de Dumnezeu. Însă, înainte de a-ţi dori un prieten, se cuvine să fii tu însuţi un prieten. Bunătatea prietenilor ni se pare superioară bunătăţii noastre, viaţa lăuntrică mai subtilă, ispitele mai puţine, inima mai mare şi încăpătoare. În faţa unui astfel de suflet poţi gândi cu voce tare. Prietenul este un om egal, real, sincer. Filosofii m-ar contrazice spunându-mi poate că doar singur, fiecare om e sincer, când apare o a doua persoană încep complimentele şi interesele. N-aş crede că taifasul este doar o draperie a relaţiilor sociale, ci este pătrundere şi forţă aidoma inimii. Poate părea că a fi sincer cu oamenii într-o epocă a falsităţii este o mică nebunie. Dar tocmai sinceritatea activează prietenia şi mişcă, ea este cea care toarnă

untdelemn în candela inimii şi nu ingeniozitatea de a mânui cuvintele.

În prietenia sănătoasă fiecare este o capodoperă a naturii. Până ce ținuta maiestuoasă a inimii, în speranța ei sublimă ce râvneşte „vise şi legende", va strânge mâna cu mâini eroice, va cunoaşte şi mâini nevrednice. Dar pierzând pe cei mici, îi câştigăm pe cei mari. Aşezată pe afinități nobile, prietenia rămâne un eveniment în viața fiecăruia ce mereu va fi zugrăvită în culorile vii ale unui curcubeu, ce străbate cerul ca după o ploaie rece de vară.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune, pe bună dreptate, că nu este cu putință să înfățişăm cu cuvântul câtă dulceață este în prezența prietenilor. Numai cei care au experiența acestor lucruri cunosc aceasta. Nu se poate învăța de la nimeni, ci se trăieşte ca o pregustare a raiului încă de pe pământ.

DUPĂ SFINTELE SĂRBĂTORI DE IARNĂ STINGEȚI SAU LĂSAȚI APRINSĂ LUMINA ADUSĂ DE HRISTOS?

Botezul Domnului şi sfințirea apelor încheie ciclul sărbătorilor de iarnă. Beteala viu colorată şi globurile frumos ornamentate vor fi coborâte, iar beculețele şi toate jocurile de lumini se vor stinge până în decembrie. Veşmintele de sărbătoare se vor schimba în cele obişnuite, iar atmosfera va reintra în cotidianul ei. Textele compuse, adunate şi brodate pentru inimile gătite de sărbătoare ce le-am adresat celor din jurul nostru, vor fi mişcat poate emoții dulci şi bucurii sfinte. O parte din ele au fost însemnate pe pereții inimii, altele pe bucățele de hârtie pentru a fi recitite în zilele posomorâte, însă multe vor fi uitate...

Am primit în casă colindători şi prin ei pe Însuşi Hristos, ce ne-au glăsuit cântări pline de binecuvântări. Familiile plecate prin Occident la lucru s-au reunit, bătrânilor singuri le-a deschis uşa măcar preotul cu Ajunul, iar sărmanilor cu lacrimi triste le-au căzut firimituri mai bune de la masa celor ce şi-au făcut milă de ei, ori un cuvânt mai bun. Într-un fel sau altul cu toții au trăit o bucurie, o lumină, o rază de speranță, de bunătate.

Au fost, din nefericire, şi oameni care au închis ochii pentru veşnicie în această perioadă... Nevăzuţi de prea mulţi, neştiuţi, neplânşi... Statisticile spun că în perioada sărbătorilor de iarnă sinuciderile se înmulţesc datorită umbrei de singurătate ce strigă mut în odaia unora, în contrast cu veselia de la vecini.

Curând ştirile pesimiste vor umple iar prima pagină a ziarelor, televiziunile şi posturile de radio vor porni iar în lupta sfâşietoare pentru rating şi peste doar câteva zile ne vom simţi ca şi cum nici nu am trăit Naşterea şi Botezul Domnului. Scumpirile, criza, suspiciunea, ura, nesiguranţa zilei de mâine, abuzurile, acestea vor fi aurul, smirna şi tămâia anului...

Am despodobit bradul, am strâns toate instalaţiile şi tot ceea ce ne face să simţim că e sărbătoare, dar oare simultan am adunat în cutii şi lumina, doririle bune, armonia, frumuseţea din sufletele noastre, căldura, pacea şi sfinţenia?! Acestea toate le mai scoatem doar când mai vine Crăciunul viitor, când ne cuprinde feeria Sfintelor Sărbători, sau le avem mereu la noi?

Au schimbat ceva în noi sărbătorile de iarnă, sau vom aştepta iar luna decembrie pentru a fi mai buni, mai generoşi, mai inimoşi, mai cuminţi şi plini de iubire? Oare cum ar fi dacă am trăi tot

anul, măcar în inimile noastre, sau în gesturi mici, iubirea Crăciunului?

Am învăţat ceva din greşelile din anul ce s-a scurs sau doar am închis romanul de aventuri a vieţii noastre minunându-ne că am mai îmbătrânit, că a mai trecut o zi, şi încă una şi tot aşa ? O dată cu ele trecem şi noi, chiar dacă nu ne place să ne gândim la asta... Filmul vieţii noastre oricând se poate încheia, în lumină sau întuneric, în zgomot sau tăcere şi nu vom lua cu noi decât faptele. Ele vor fi ecouri atât aici cât şi în veşnicie a vieţuirii noastre.

Ar fi bine ca în Noul An să ne alegem o virtute pe care să o lucrăm, cu ajutorul lui Dumnezeu. De exemplu să înmulţim pacea în jurul nostru, sau să fim răbdători şi blânzi, ori să fim plini de milă şi harnici, sau poate vom cultiva smerenia şi dreapta socoteală. Sau dacă nu simţim aplecare spre aceste virtuţi morale să le desăvârşim pe cele teologice: credinţa, nădejdea şi dragostea. Şi poate aşa, din darul Domnului, răul se va mai risipi, binele se va mai înmulţi şi Dumnezeu va mai avea răbdare şi milă cu noi.

Aşadar în anul care vine, ce faceţi, stingeţi sau lăsaţi aprinsă Lumina adusă de Hristos?

Viața este o simfonie cântată cu toate notele gamei, și cu cele de sus și cu cele de jos. Altfel nu ar avea farmec. Nu există lucru care să nu se rezolve într-un fel sau altul. Viața poate fi înțeleasă numai privind înapoi, dar se cuvine trăită privind înainte ! Orice rană se va vindeca mai devreme sau mai târziu. Important este să o cureți bine, să o privești și să o atingi cu grijă. Nu este nevoie să îți plângi de milă. Dumnezeu nu are nevoie de plângăcioși, ci de curajoși. La sfârșit primesc cununa luptătorii, nu dezertorii. Până în ultima secundă din ultima zi se pot întâmpla oricând minuni. Vezi-le! Crezi în ele! Există fericire, există seninătate! Iubirea este mai dulce decât viața și mai tare decât moartea. Iubirea este un cântec ce mulți îl cântă des, dar nu la toți are același înțeles, ritm, tonalitate.

Omul adeseori oferă răspunsuri la care nu mai avem întrebări. Un paradox de trăiri, simțiri și acțiuni. Oameni care mănâncă pâine cu ceai, dar care dau pateu la câine sunt mulți. Oameni care cumpără apartamente pentru a ține 15-20 de câini sau pisici, iar o femeie cu copiii flămânzi, înfrigurați și plângând doarme afară pe bancă, ori

prin gară sau canale sunt destui. Oameni care țin animale de companie cheltuind mici averi pe ele, iar copiii zăcând nemângâiați prin orfelinate sau pe străzi sunt desigur numeroși. Oameni care nu știu ce geantă, smartphone, mașină sau altă jucărie să-și mai cumpere, iar guri flămânde și trupuri dezgolite, uitate prin ungherele lumii acesteia sunt suficienți de mulți. Nu este nevoie de reformă socială, ci de renașterea sufletelor în lumina lui Hristos, de acea trezvie, nepsis, vigilență, care să ne decojească crusta egoismului și egocentrismului. Puterea unui cuvânt de dragoste este inestimabilă și, chiar dacă adesea dragostea este trivializată sau considerată învechită, ea este ceea ce îi unește pe toți oamenii indiferent de culturile, religiile, filosofiile cărora le aparțin. Viața se cuvine să o transformăm într-un Templu al Iubirii unde sufletele vibrează la unison. Niciodată nu vom greși iubind. Un om care are inima plină cu iubire nu va fi niciodată singur, sărac sau urât. „Prea târziu" este doar ultima bătaie a inimii...

Sintagma „Hei-rup, cât îmi pui atâta duc" ne dezumanizează. A sosit momentul să înțelegi că nu trebuie să fii perfect ! În viață nu trebuie să fim toți de 10. Maşinării. Utilaje. Important este să luăm notă de trecere la examenele de la şcoala vieții. Nu există omul perfect, preotul perfect, doctorul

perfect, inginerul perfect, profesorul perfect, avocatul perfect, artistul perfect, etc. Nu există om care să fie viu și să nu greșească, măcar de ar trăi o zi. Ne aşezăm sub un epitrahil cald. Cădem. Plângem. Ne ridicăm. Tindem cu toții spre perfecțiune, spre desăvârșire, spre sfințenie. Însă sfântul care știe că e sfânt, nu e sfânt, e un înșelat. Perfecțiunea nu este ostentativă, chiar dacă, uneori, în această viață, este umbrită de mantia mândriei, a părerii de sine. Și mai presus de toate nu este din lumea aceasta. Perfect este doar Dumnezeu; Domnul domnilor, Profesorul profesorilor, Doctorul doctorilor și Arhiereul arhiereilor. Și paradoxal, este Cel mai smerit. Nu are nevoie de formule de politețe ce distanțează și aduc trepte, bariere și etaje ierarhice. La Dumnezeu mergem cu *Tu Doamne, uite ce simt! Tu Doamne, uite ce trăiesc! Tu Doamne, uite ce gândesc !* Se cuvine să înțelegem şi să acceptăm că suntem oameni, nu roboți. Să nu cerem foarte mult de la noi şi de la cei din jur, deoarece nu asta ne aduce bucuria de a fi, de a simți, de a gândi, de a trăi. Smerita cugetare! Armonia vine din comuniune, din pace, din iubire. Restul e risipă. Nisip uscat într-o clepsidră ce niciodată nu mai poate fi întoarsă.

Cineva spunea că viața este ca o ceapă. Încerci să o tai așa cum trebuie și să o pui în cratiță, dar ea fuge, când în stânga, când în dreapta,

și te mai face să plângi în dansul ei. Așa că nu încerca să inventezi roata, amintește-ți vorbele din bătrâni: bagă ceapa (viața) oleacă în apă și dă la foc mic. Când omida crede că lumea s-a sfârşit, atunci devine un fluture.

Toamna aduce ploi. Iarna ne albește. Primăvara ne trezește. Vara ne înnegrește. Viața ne aduce în fața inimii și a minții multe, în rate sau cash. Fiecare în colțul nostru putem schimba lumea, schimbându-ne. Doar pentru că respiri nu înseamnă că trăiești. Ești omul pe care ți-ai dori să-l privești în fiecare anotimp ? Ești omul care ți-ai dori să-l vezi în fiecare om ? Amintești de bunătate sau de defecte ? Ajuți sau treci indiferent ? Mângâi sau lovești ? Ierți sau reproșezi ? Încurajezi sau tai aripi ? Poți face într-o clipă un lucru pe care să îl regreți toată viața. Şi poți regreta toată viața un lucru pe care nu l-ai făcut într-o anumită clipă. La bătrânețe vom regreta, întâlnirile cu Dumnezeu pe care le-am ratat, oamenii pe care nu i-am iubit, deciziile pe care nu am îndrăznit să le luăm, timpul pierdut şi viața netrăită din plin...Timpul este al Creatorului. Nici un om nu este destul de bogat încât să își poată cumpăra timpul pierdut înapoi. Dar sunt oameni destul de inteligenți încât să-şi utilizeze timpul într-o manieră proprie în care să nu aibă loc regretele.

Doamne, uite ce simt! Sfințește!

Doamne uite ce gândesc! Schimbă!

Doamne, uite ce fac! Iartă!

E atât de multă gălăgie pe pământ, încât nu se mai aude nimic din cer. Să facem liniște! E atât de frumos ce simțim !...

Astăzi, în epoca sunetului, a zgomotului de orice fel, tăcerea a devenit o mare putere sufletească. Puţini sunt cei care mai au curaj să o asculte, să-i „vorbească”. Tinerii merg pe stradă şi în mijloacele de transport public cu căştile la urechi ascultând mereu muzică. Oamenii în casă îşi fac treburile ori discută problemele cotidiene pe fundalul televizorului, mereu în polemici, mereu obosiţi, mereu agitaţi. Nimeni nu mai are curaj să asculte tăcerea, conştiinţa, gândurile... Răguşită sau nu, tare sau în surdină, odihnitoare sau agitată, mintea nu vrea să audă tăcerea. O fi prea apăsătoare sau trezeşte emoţii ce le dorim îngropate?! Tăcerea devine pe zi ce trece o virtute apreciată doar de unii.

E dificil să asculţi tăcerea când toţi s-au obişnuit cu sunetul, e greu să taci când trebuie să rabzi nedreptăţile unora, e anevoios să taci astăzi... Valoarea tăcerii e mare, putând fi mereu ridicată la rang de cult. E un dar care a fost din toate timpurile preţuit. Pentru mulţi şi tăcerea e un răspuns. Socotită de unii o calitate a oamenilor înţelepţi, de alţii o dovadă de laşitate sau prostie,

tăcerea rămâne o enigmă, o haină albă atât a diplomaţiei cât şi a inimii paşnice.

Omul care ştie să tacă dă dovadă de suficientă stăpânire de sine în condiţiile în care, de cele mai multe ori, cuvintele noastre se întorc deformate, ciuntite şi pătate. Teama de oameni cu influenţe ne face să tăcem când poate ar trebui să vorbim, să răbdăm, să aşteptăm Cuvântul. Mulţi oameni au fost etichetaţi într-un fel sau altul pentru că n-au ştiut să-şi înfrâneze cândva un gând, un dor, o observaţie, poate bună şi pertinentă, dar care nu a găsit un suflet capabil să o primească şi a stricat comuniuni... Şi astfel, ajungi uneori astăzi să vorbeşti „tăcând". A şti să taci, semnifică a fi smerit, dar poate fi şi o dovadă de laşitate sau de corupere, după zicala românească: „o mână o spală pe alta şi amândouă spală faţa". Sunt şi cazuri în care niciodată acele glasuri fierbinţi, de foc, nu au ştiut să tacă, nu au vrut, nu au putut…

Unii tac din sfială, alţii din lene sau pentru a nu se stresa, unii că n-au ce spune, alţii din teama de polemică, puţini poate din gânduri sacerdotale, practicând o preoţie a tăcerii. Însă a şti să taci nu înseamnă că nu ai nimic de spus, că nu ai curaj de a vorbi, că eşti încrezut, ori alte motive mici. A şti să taci înseamnă a nu rosti cuvintele ce-ţi vin pe limbă, a avea răbdare cu cugetările tale, a mai reflecta asupra răspunsurilor, a nu da replici

tăioase, a nu cădea pradă impulsului de moment, a mai sta de vorbă cu tine însuți. Cel care nu va şti să tacă, nu va şti nici să vorbească. Înainte de cuvinte este bine ca mintea noastră să trimită un gând curat, o binecuvântare interlocutorului, o rugăciune, pentru a fi un „teren" roditor.

Duhovnicii în scaunul de spovedanie recomandă tăcerea în unele cazuri. Mai ales în viața de familie, când din diferite pricini, soțul sau soția, se cuvine „să mai țină, din când în când, apă în gură", pentru a nu mai cicăli sau rosti, la supărare, vorbe grele, care dau naştere la uragane şi furtuni de reproşuri. E bună tăcerea! Ea te păzeşte poate de o palmă, de o dojană, ori de un cuvânt tăios ce taie parcă în carne vie, iremediabil.

Există tăceri şi tăceri. Toate sunt interpretate, la fel ca şi cuvântul. Aşa e omul, mereu află sensuri noi la tot ce intră în contact cu el. Tăcerea poate exprima adesea mai mult decât o pot face cuvintele. Nu e doar pauză între cuvinte, tăcerea mai înseamnă şi să ştii să asculți. Căci „*vreme este să taci şi vreme să grăieşti*" (Eclesiastul 3, 7). Tăcerea pigmentează momente, emoții, zâmbete. A şti să admiri frumosul, înseamnă să taci şi să contempli, plasticitatea cuvintelor fiind dificil de fixat în acele clipe înalte.

Sfântul Isaac Sirul spune că tăcerea ne înfrânează de la multe rele, iar Sfântul Ambrozie

spune că „am văzut pe mulți oameni căzând în păcat din pricina vorbelor lor, însă aproape pe nimeni din pricina tăcerii". „Să nu credeți că evlavia constă în aceea că vorbeşti mult de Dumnezeu. Nu. Ci mai mult în păzirea tăcerii. Fiți încredințați că totdeauna este un lucru mai puțin primejdios să asculți decât să vorbeşti", învață Sfântul Grigorie de Nazianz. Iar părinții din pustiul Egiptului afirmă că vorba bună, duhovnicească este de argint, însă tăcerea este de aur.

Un ierarh drag inimii mele îndemna să mergem în adâncuri, să nu stăm la țărmuri, unde e agitație, gălăgie. Să ne îndepărtăm de zgomotul lumii într-o pădure, în intimitatea camerei, adânciți fiind într-o lectură frumoasă, un gând curat, o rugă sau un răgaz de tihnă...

Tăcerea este o prietenă fidelă care ne învață să coborâm în sine pentru a exista în tăcere şi a ne bucura de ea. E melodia inimii care cântă alte simfonii decât glasul. Dacă mereu vom purta zgomot în jur, îngerii nu vor mai avea când să ne vorbească... Şi ce minunată e tăcerea de după tăcere!

A MURIT ZÂMBETUL?

Zilele trecute aflându-mă prin cetatea Iaşilor şi călătorind cu tramvaiul, într-o staţie s-a urcat un copil fredonând un cântec trist, uşor stâlcit, ce „trebuia” să înmoaie inimi darnice. A mers din loc în loc să primească milă, ce a venit la un moment dat, însă rece şi pornită dintr-o inimă uşor stânjenită. Gestul nu a fost însoțit de un zâmbet, de un licăr de speranţă; nici măcar o privire caldă nu a primit acel sărac, darmite un cuvânt sau chiar o dojană... Donatorul doar s-a achitat de o datorie ce-i legase cândva conştiinţa. În rest ambii au rămas la fel de indiferenţi, distanţi, neîmpărtăşiţi unul de chipul celuilalt. Ruşine, grabă, superficialitate, rezervă, naturaleţe, dramă ori criza omului contemporan?

Oamenii sunt tot mai grăbiţi şi nu mai au timp să vadă suferinţa aproapelui. Parcă „nu-s în apele lor”. Lumea aleargă să prindă tramvaiul, autobuzul ori problemele cotidiene. Unii caută cu privirea în gol ziua de ieri. Alţii îşi târâie inima greoi pe străzi. Chipurile lor palide abia se sprijină în toiagul orelor ce gonesc spre nicăieri. Puţini sunt cei ce mai surâd. Tristeţe, tristeţe şi iar tristeţe. Suferinţă, lacrimi şi iar suferinţă, milă tot mai

puțină. Cine le-a luat Lumina? Cine le-a dărâmat cetatea inimii şi a cui e vina?

În clipele de încercări oamenii au fost mai uniți, mai buni, mai frumoşi, dovedind că aurul străluceşte şi în noroiul grijilor zilnice. În chinuri fiind, martirii se bucurau în Hristos, răbdau gândindu-se la suferințele lui Hristos ce a îmbrățişat durerea lumii întregi. Îşi dădeau sufletul cu un surâs luminos pe chip în aşteptarea Mirelui. Se îmbărbătau unii pe alții, se întăreau în credință şi răbdau până la capăt durerile pentru a primi cununa jertfei lor. În închisori cei prigoniți îşi împărțeau ultima firimitură ce putea face diferența dintre azi şi mâine pentru multe suflete. Peste chipuri slabe erau desenate zâmbete senine aşezate parcă de Însăşi mâna lui Hristos. El e acolo în durere, în bucurie, în indiferență. Oriunde, oricând, oricum.

Zâmbetul, acest suport emoțional, pe care îl găsim tot mai rar, are darurile sale şi poate face minuni în orice timpuri; înmuind inimi, potolind întristări, aducând speranțe. Oamenii nu mai zâmbesc; au uitat, nu mai pot, nu mai vor, nu mai ştiu... Sufletele pesimiste ucid zâmbetele, poate de durere că nu le pot oferi. Zâmbete de iarnă, înghețate de griji şi reci, zâmbete de toamnă, triste şi forțate, zâmbete de primăvară, pline de viață şi vii, zâmbete grăbite sau mărunte, toate ne pictează

viața. Cele amare, false, doar scrijelesc chipuri, iar cele profesionale „vând" marfă, fiind cărți de vizită. Viața îi face pe oameni să treacă prin focul curățitor al încercărilor, apoi unii învață să meargă pe apa vieții de mână cu Hristos, iar alții încă mai zgârie pereții inimii, rămânând închiși în întunericul neputințelor şi slăbiciunilor aparent inofensive.

„Creştinul adevărat e bine dispus. Credința însăşi e o formă de bună dispoziție. Numai buna dispoziție salvează iertarea de la mereu posibila ei alunecare în ilustrare mieroasă a unei simple ideologii", spune frumos Andrei Pleşu. *„De aceea mă bucur în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoniri, în strâmtorări pentru Hristos, căci, când sunt slab, atunci sunt tare"* (II Cor. 12,10), ne învață Apostolul Pavel. Căci ispitele şi încercările ne lucrează răbdarea, iar răbdarea este una din cununile desăvârşirii.

Voi fi judecat că sunt un călugăr visător coborât poate din idealuri monahale ori din pilde din acelea vechi, bune de rostit la gura sobei, şi nu văd cenuşa zilelor, faptul că greutățile au spălat toate zâmbetele. E drept că-i greu, dar dacă punem urât la urât ce rezultă, decât un urât mai mare?! Iar dacă la chipuri triste vor fi tot fețe posace, vom ajunge tot mai reci, străini şi distanți. Zâmbetul ne ajută să înviem, să vedem şi „partea plină a

paharului”, să fim înveşmântaţi în lumină, fiind un dar făcut nouă şi celor din jur.

Cândva îmi amintesc că a existat o campanie de îmbrăţişări, intitulată „Free Hugs” (îmbrăţişări gratis), tocmai pentru a mai aduce zâmbete pe chipurile oamenilor, pentru a-i apropia, pentru a le reaminti că încă sunt oameni. Tineri mergând pe stradă, ori prin mijloacele de transport, având însemnat pe tricouri, şepci sau pe pancarte însemnul acţiunii lor, îmbrăţişau alţi trecători: copii, tineri, bătrâni. Şi toţi se bucurau, fie chiar şi pentru o clipă... Omul e creat să se bucure, să fie vesel, luminos. Aceasta este propriu creştinului, să fie cu chipul senin pentru că ştie şi crede ceva ce alţii nu ştiu sau nu cred şi anume că Hristos a înviat şi prin învierea Lui ne-a dăruit şi nouă Învierea. Jertfa de pe Cruce a şters păcatul strămoşilor noştri şi ne-a adus nouă posibilitatea mântuirii, nădejdea că putem fi iarăşi în Braţele Părinteşti pe care le-am părăsit odată... Dacă în Vechiul Testament omenirea era tristă, în Noul Testament avem Bucuria care nu se va lua de la noi, avem pe Hristos Mântuitorul. Aş îndrăzni să afirm că un creştin veşnic trist nu e un creştin autentic, ci e un creştin cu flacăra credinţei stinsă.

Fericirea nu depinde de context, ci de caracter. Ea nu e a celor ce au, ci a celor ce iau ce e

mai bun din viață, a celor ce dau ce e mai bun din ei, a celor ce refuză să vadă că paharul e pe jumătate gol, sau că poate trei sferturi din el s-a scurs sau, în cazuri cu adevărat nefericite mai are doar doi stropi amărâți de bine în el. Ferice de cei ce privesc paharul "din perspectiva cerului", adică de sus, de unde pare veşnic plin şi nu din lateral unde orice picătură în lipsă e observată cu uşurință.

Râzând, fiind mai senini, mai optimişti în fața greutăților zilnice, aducem soarele în viața noastră... Un zâmbet curat are frumusețea lui precum o floare, cântă armonii inimii, o învață să păşească mai uşor pe pietre, ori să zboare. Zâmbind alungăm umbrele din viața noastră ce pot menține stări apăsătoare. Un dicton spunea că zâmbetul durează doar o clipă, însă amintirea lui dăinuie o viață întreagă...

Aşadar, astăzi ați zâmbit ?

Artistul, fie el actor, cântăreț, scriitor, poet, pictor, sculptor sau truditor în alte ramuri ale frumosului, rămâne un mare om pentru mulți, uneori un reper, un model sau măcar un suflet ce aduce bucurii. Rămânând o mare taină, o necunoscută pentru ei și pentru lume, artiștii scriu o istorie a artei prin modul lor de exprimare.

Îndrăgiți, sclipitori, din preaplinul inimii lor artiștii dăruiesc frumosul. Se spune că la baza fiecărui artist se află doar 10% talent, restul de 90% fiind muncă, exercițiu, transpirație, jertfă. Dăruiți de Dumnezeu cu talanți ce mereu sunt înmulțiți, artiștii privesc mereu spre cer. Ei, ca și noi, au o mare responsabilitate înaintea lui Dumnezeu căci: „oricui i s-a dat mult, mult i se va cere, și cui i s-a încredințat mult, mai mult i se va cere”(Luca 12, 48).

Sensibili față de frumos, ei transmit mereu emoții vii, trăind flăcări divine ce se doresc exprimate. Într-o continuă alegere, artiștii cântă armonii. Artiștii sunt fragili. Au mecanisme interioare sensibile și niciodată nu poți prevede acțiunile lor. Mereu inventivi, mereu noi, ei renasc cu fiecare apariție, dăruind și dăruindu-se.

Transmit bucurii, tristeți, energii, mesaje, doruri, frumosul din ei ce vine de departe. Ating stele, visează, se îndrăgostesc de orice frunză, orice rază de soare, orice chip, orice ființă sau piatră devenind o poveste pentru ei. Cu doruri doar de ei ştiute, artiştii opresc parcă timpul în loc. Din nectarul inimii lor scot miere cu care îndulcesc alte suflete prin diferite forme. Din nefericire, în societatea contemporană, se întâmplă uneori ca şi cei mai frumoşi artişti să sfârşească trişti, singuri şi în tăcere... E drama artistului uitat, abandonat, rătăcit...

"Toți copiii se nasc artişti" spunea Pablo Picasso, toată lumea are un potențial imens. E greu astăzi de proporționat artistul de vocație. Fiecare şi-i alege potrivit gusturilor, moralei şi acelei corzi ce mişcă ceva în fiecare din noi. Spunea cineva că arta nu are valoare când artistul nu este virtuos. Valoarea unui artist se vede în timp când tot ce a creat bun sau mai puțin bun se aşază liniştit pe veşnicie, de unde nici o moarte nu-l mai poate răpi. În general arta de calitate, pe lângă faptul că transmite un mesaj potrivit cu epoca şi artistul de unde vine, generează civilizație, aduce pace, armonie, ordine, viață. Arta adevărată este imitația frumosului divin, iar divinitatea reprezintă Creatorul artei perfecte. Sfântul Maxim

Mărturisitorul vede în lucrurile din lume întrupări ale Logosului înainte de întrupare.

Arta cunoaşte multe extensii în viaţa Bisericii. Artiştii au fost şi sunt şi astăzi glasuri înalte ale dimensiunii mistice ale Ortodoxiei. Sfântul Evanghelist Luca primul pictor de icoane, Roman Melodul imnograful, Sfântul Ioan Cucuzel cu vocea sa îngerească, Sfântul Andrei Rubliov pictorul, Sfântul Andrei Criteanul imnograful, scriitori bisericeşti foarte mulţi, sunt doar o picătură din marele ocean al frumosului creştin.

Arta, formă de exprimare a sufletului, este pentru mulţi ori un semn de întrebare ori un semn de exclamare. Arta este o taină a sufletului, o cale, o chemare, o oglindă a celor nevăzute, o credinţă, o lupă prin care artiştii îşi văd sufletul, o imitaţie a demiurgului, o contemplare, o revelaţie în care poate fi descoperit Dumnezeu.

Tolstoi vedea în artă doar un mijloc de a-i uni pe oameni într-o comunitate a ideilor şi sentimentelor. Sfântul Ioan Hrisostom afirmă că „nu există artă mai frumoasă decât arta educaţiei. Pictorul şi sculptorul fac doar figuri, fără viaţă, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură şi oamenii şi Dumnezeu".

Arta devine Euharistie a omului când este închinată lui Dumnezeu. Universul este chemat să devină Euharistie. Ortodoxia înghite profanul şi

sacralizează totul. Duhul din lucruri se întâlneşte cu duhul din om. Prin om şi prin ceea ce atinge el, suspină, vorbeşte şi se bucură întreaga creație. Lumea fiind atât scară spre Dumnezeu şi spre semeni, cât mai ales prilej de întâlnire cu Dumnezeu.

Cred că tot ce ne înconjoară este o artă într-un fel sau altul. Arta are cel mai superb buchet de mesaje divine. Aş îndrăzni să văd arta precum o biserică în care găsim suflete de diferite vârste în căutarea Artistului.

În junglă, când un animal este bolnav sau doar obosit, un întreg ecosistem se pregăteşte. Din spatele unui tufiş, leoaicele calculează precis saltul şi muşcătura care vor lăsa biata vieţuitoare fără suflare. Din spatele altui tufiş, hienele salivează deja de plăcere, gândindu-se cum să fure o halcă zdravănă din gura leilor. Din văzduh, alţi răpitori necrofagi îşi fac planuri. Muştele roiesc de mult, ştiind că pentru ele, carnea caldă, sângele, şi mai ales măruntaiele dispreţuite de alţii sunt locul ideal pentru a-şi depune ouăle din care vor ieşi apoi alte milioane de vietăţi. Chiar şi viermii din pământ intră într-un fel de transă, gândindu-se că va rămâne ceva şi pentru aparatul lor digestiv.

Pentru mulţi, pentru prea mulţi, România nu mai este altceva decât o biată vită hăituită, bolnavă şi obosită. Peste noapte apar fel de fel de grupuri, „societăţi discrete” care vor să salveze România. Unii vor s-o integreze în U.E. cât mai bine, alţii s-o dezintegreze cu totul tolerând şi emancipând patimi. Unii vor s-o facă monarhie, alţii caută chipuri noi pentru priză la public. Falimentări dirijate, privatizări şi aşa mai departe. Unii fac disensiuni şi jocuri politice, alţii montează masele

de oameni împotriva Bisericii. Niciunii nu spun că vor doar să se înfrupte, că vor puterea, toţi murind de grija sărmanei ţărişoare, care de fapt, nu prea are nevoie decât de un singur lucru: să fie lăsată în pace, încredinţată deplin în mâinile neobosite şi curate ale Domnului, care e singurul ce poate reface unitatea întregului. Toţi se gândesc să schimbe ţara-lumea, dar nimeni nu se gândeşte să se schimbe pe sine !

Din dărâmăturile Imperiului Roman a apărut o lume nouă: conducător unic, monedă unică, mentalitate unică, globalizare, secularizare. Uniunea Europeană nu este altceva decât Imperiul Roman refăcut fără vărsare de sânge, ce doreşte setos controlul prin toate mijloacele posibile. Cred că setea de putere nu va fi stăpânită niciodată în lumea aceasta. Crize economice programate, crize spirituale accentuate, concurenţă neloială, blocaje la tot pasul, nepotisme, partide cu jocuri de culise, companii puse pe butuci, comisioane uriaşe, oameni ce preferă „poziţia ghiocelului”, lozinci de genul „capul plecat sabia nu-l taie” şi tot ce se cere pentru a se aplica întocmai sindromul de „slugă la stăpân străin în propria ţară”, băi de mulţime, blitzuri multe, interviuri populiste, ierarhii paralele, disensiuni, culturi sfărâmate, clişee, tineri fără repere, exemple tot mai puţine, orizonturi frânte. Vindem tot, vindem orice: pământ, fabrici,

industrie, ovule, organe; „ban să iasă". Generațiile viitoare ne vor „pomeni" adeseori pentru „bunachivernisire" şi pentru sângele ce a curs în '89 şi după. Mai e nevoie de jertfă ?! Capitalism. Sub ochii noştri se scriu cronici negre... Istoria are importanța ei colosală în Biserică şi în viața cetății, atât pentru a ne cunoaşte trecutul şi a învăța din el, cât mai ales pentru a ne înțelege prezentul şi a ne aşeza viitorul.

Oh Doamne, cât de actual este nemuritorul Caragiale! Aceleaşi jocuri şi interese, aceleaşi moravuri uşoare, acelaşi om, doar alte chipuri şi ani, atât. Dacă cele noi sunt vechi, doar îmbrăcate în alte haine putem spune că istoria se repetă... Dar oare învățăm ceva din această succesiune de evenimente ?! Filosofii ar putea crea multe ideologii pe tema: vremurile sunt sub om sau omul sub vremuri ?!

Astăzi oamenii au conflicte tot pentru bunuri materiale. Războaiele, cuceririle, în trecut erau pentru resurse şi aşa au rămas până în zilele noastre. Aceasta demonstrează preocupările speciei umane. Bunurile materiale sunt o ispitire, bune la vedere, vrednice de dorit. Predicăm mult, scriem mult, zidim la fel de mult, însă înfăptuim prea puțin. La „examenul" de pe „teren" mentalitatea e aceeaşi şi cei mai mulți îl picăm. Lecțiile de omenie sunt tot mai rare, sau cel puțin

nu se doresc mediatizate pentru ca omul să prindă curaj, prin puterea exemplului. Mimetismul social negativ este în floare. În fiecare „urât" al zilei există un „frumos" ce se vrea a fi găsit. Mai ales că ne este greu să recunoaştem că Ortodoxia este cea care are ultimul cuvânt de spus şi cel mai adânc.

Oare şi Lev Tolstoi are dreptate când spune: „Dacă Iisus Hristos şi-ar face acum apariţia, I s-ar cere un autograf şi nimic mai mult..."?!

DE CE SĂ PLÂNGEM ?

Să vărsăm lacrimi din dragoste de Dumnezeu, de bucurie şi de dor dumnezeiesc, contemplând frumuseţea creaţiei; să plângem pentru iertarea păcatelor, pentru frica morţii şi muncile iadului. Să plângem pentru copiii nenăscuţi (peste 20 de milioane de avorturi după anul 1990) care au udat cu sângele lor pământul ţării strigând neîncetat la Dumnezeu; să plângem pentru oamenii străzii care îşi plâng zilnic durerea singurătăţii şi necazurile; să plângem pentru orfanii din centrele de plasament care nu simt căldura iubirii şi a mângâierii; să plângem pentru bătrânii uitaţi în aziluri care suspină de dor şi preţuire; să plângem pentru tinerii care au murit în 1989 pentru libertate şi dreptate; să plângem pentru copiii care se sinucid de dorul părinţilor care au ajuns slugile străinilor; să plângem pentru România care a fost distrusă, vândută străinilor şi îngropată în datorii; pentru România care mai are doar 19 milioane de locuitori; să plângem pentru săraci, pentru cei flămânzi, goi şi străini, pentru toţi oamenii în suferinţă, să plângem pentru a mai cere de la Tronul Îndurărilor vreme de pocăinţă, pace în lume şi dragoste între oameni, să plângem...

Cântarea bisericească, atât de tradiție bizantină cât şi armonizată, are în viața Bisericii un însemnat rol liturgic, misionar şi cultural. Acest mod de rugăciune înfrumusețează spațiul eclesial, încântă auzul credincioşilor şi mişcă inimile acestora uneori până la lacrimi lăuntrice, intensificând dorul după Dumnezeu. Cântarea bisericească ne ajută să intrăm în spațiul sacru şi să menținem legătura cu Tatăl ceresc.

Imnurile, ca şi rugăciunile rostite, liniştesc sufletele, gândurile şi mângâie cu multă finețe, precum o pană de înger, inimile adunate în iubire, făcându-le să trăiască minunate clipe de frumuseți divine şi desfătări duhovniceşti, asemănându-se heruvimilor şi serafimilor care laudă neîncetat pe Dumnezeu.

Muzica este parte integrantă din viața noastră, sintetizând în ea prinosul trăirilor noastre sufleteşti. Cântecul inimii mele s-ar putea să fie altul decât al inimii tale, dar paradoxal să ne direcționeze către aceeaşi lumină, armonie, bucurie lăuntrică. Învierea Domnului este o minune care înnoieşte iubirea şi restaurează în mod deplin legătura dintre om şi Dumnezeu. Şi muzica

izvorâtă din lumină este o minune a sunetului ce mişcă inimi şi aşează armonie acolo unde este primită.

Învierea lui Hristos are drept scop învierea omului, învierea dragostei, învierea bunătății pe pământ, învierea nădejdii în mântuire. La cântecul de psalmi inima bate altfel, altfel bate la cântecul popular şi altfel la pian, vioară şi aşa mai departe. Muzica bisericească cheamă la rugăciune, la meditații, muzica simfonică invită la contemplație, muzica populară desprăfuieşte pagini de tradiție spre a nu fi uitate datini bătătorite în istoria poporului român cu lacrimi, jertfe dar şi cu bucurii. Fiecare melodie, fiecare interpret transmite ceva: emoții, pace, bucurii, tristeți, duh, etc. În general, muzica de calitate, atât cât poate, „înviază" simțirile noastre, le cheamă la viață, la o altă dimensiune. Muzica este şi trebuie să fie lumină din lumină, aducătoare de iubire, altfel nu e muzică, ci doar sunete sparte ce rănesc pereții inimii... Să ne ajute Dumnezeu să ne fie inima în aceste zile de sărbătoare o liră ce cântă dulce lui Hristos şi oamenilor !

Vorbeam cu cineva zilele trecute care a aflat, cu ceva timp în urmă, că are cancer şi se luptă cu boala. Îmi spunea: „Părinte, nu-mi vine să cred când privesc în urmă la cum mi-am trăit viața. Dacă aş putea da timpul înapoi, m-aş bucura de toate lucrurile mărunte din viață pe care în orbirea mea nu le vedeam atunci. Mi-aş asculta mai mult sufletul şi aş trăi fiecare clipă cu intensitate maximă. Aş dărui mai mult părinte, şi aş cere mai puțin de la viață. Nu mi-aş mai irosi energia pe fleacuri şi nu m-aş mai plânge din orice, dramatizând totul. De când am aflat că am cancer sunt tot mai prezent, mai conştient, mai împăcat cu mine însumi, mai grăbit să trăiesc, căci îmi dau seama abia acum că a trăi următoarea oră este un privilegiu, un dar pe care nu am ştiut niciodată să-l prețuiesc. Acum, îmi strâng mai mult în brațe soția, copilul, mama, fratele şi le spun cu ochii în lacrimi mereu că îi iubesc şi mă rog la Dumnezeu să se facă voia Lui. Părinte, dacă la început îl uram pe Dumnezeu pentru această boală, am realizat că nimic nu a fost întâmplător. Cancerul mi-a schimbat viața şi am învățat multe lucruri despre

limitele umane, despre credinţă, despre viaţă şi iubire. Nu mă mai interesează a avea, ci a fi!“

Gândindu-mă din nou la acel suflet, mi-am amintit de un cuvânt care spunea că toate le putem afla, toate le putem cunoaşte, toate le putem învăţa, numai suferinţa nu. Credem că ştim ce e suferinţa, că nu mai putem avea surprize, că am mers până la capăt. Da' de unde! Suferinţa e veşnic nouă, mereu variabilă, orişicând proaspătă. Însă cred că totul nu e să învingi, totul e să lupţi până la capăt; aici e mângâierea, aici e cununa, aici e jertfa. Să fii iubit de Dumnezeu şi să iubeşti pe Dumnezeu înseamnă a suferi... „Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.“ (Matei 5,4).

Hristos e cel mai intim cu noi, mai intim decât noi înşine. Eu nu mă cunosc la fel de bine cum mă cunoaşte El şi nu ţin la mine aşa cum ţine El. Hristos vrea ce e mai bine pentru noi. Nici noi nu vrem atât bine, cât bine ne vrea El. Dacă noi vedem doar aici şi acum, Domnul vede în perspectivă, ştie ce voi face în viitor, vede şi cunoaşte ceea ce eu nu pot pătrunde. Şi ce este interesant că nu ne dă mai mult decât putem duce. Hristos e cel mai bun prieten al nostru şi ar trebui să vorbim cu El ori de câte ori simţim liber, deschis şi sincer. Nimeni nu poate cât poate Hristos şi nimeni nu mă poate duce de mână aşa cum o face El. Să fim întru Hristos înseamnă să

devenim una cu El într-o comuniune unde trăirea depăşeşte cuvintele şi totul se petrece într-un grai al inimii. Hristos este atât de prezent în viața noastră încât sunt convins că fiecare dintre noi de multe ori i-am simțit răsuflarea în ceafă...

Dumnezeu, Tatăl nostru Cel din ceruri, ne iubeşte mult iar noi trebuie să învățăm ce înseamnă cuvintele „Facă-se Voia Ta" cea sfântă şi nu pofta mea cea egoistă. Dumnezeu are pedagogia Lui pe care nu o putem înțelege. El le aşează pe toate atât de minunat şi armonios încât chiar trăieşti din plin sentimentul minunii, numai că noi nu avem răbdare. De ce nu înțelegi, oare, suflete, că dacă Dumnezeu te pierde pe tine, nici îngerii nu-i sunt consolare?!

Biserica nu e tribunal, ci este prilej de întâlnire şi de mângâiere cu Hristos. E răspunsul nostru la invitația lui Hristos care zice „Îndrăzniți! Eu sunt; nu vă temeți!" (Marcu 6, 50) ; „Nu te teme. Crede numai." (Marcu 5, 36) Ridicați-vă din păcat şi nu vă mai temeți, „iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului" (Matei 28, 20). E bucurie, e trăire, e binecuvântarea de a simți gustul dulce al iertării. Numai păcătoşii pot gusta creştinismul în toată plinătatea lui, căci nu este nici un păcat care să stea împotriva iubirii lui Dumnezeu. Căci contrariul păcatului nu e virtutea,

ci contrariul păcatului e libertatea - a fi liber pentru Hristos.

Ca să revin la suferință, îmi dau seama că nu suntem aproapele nimănui. Ni-l facem pe un altul aproapele nostru, făcându-ne aproapele său printr-o faptă, printr-un gând de rugăciune sau un cuvânt bun ce ne poate aduce Raiul, aidoma tâlharului de pe cruce. Să ne doară durerea celui de lângă noi şi să ne bucure bucuria lui.

Odată un bătrân monah, drag sufletului meu, a fost întrebat de ce lăcrimează şi suspină pentru sufletele triste, care îşi lasă durerile pe umerii lui şi poate nu se vor mai întoarce niciodată? Iar bătrânul, ştergându-şi cu mâneca dârele mari de pe obrajii uzi i-a spus aceluia având chipul luminos: „Dacă-l plâng nu-mi mai este străin. Hotărârea o iau lacrimile mele...“

În perioada unor studii, din afara ariei de teologie, printre lucrările de seminar abordate s-au pus în discuție, atât de profesori cât și de colegi, o provocare de actualitate: influența socializării virtuale în viața de familie. Acest subiect a stârnit la vremea aceea diferite discuții pornind pe studii de caz concrete. Unii dintre noi au continuat cu pasiune spre a se perfecționa nu doar în psihologia educațională și consiliere, în relațiile umane și comunicare, ci mai ales în terapiile de cuplu și de familie și în psihologia clinică și psihoterapie, mai mult sau mai puțin ortodoxă, convertită în cele din urmă la ortodoxie, așa cum o albină ia din flori doar nectarul, ce e mai bun și apoi fabrică mierea. Și exemple pozitive sunt multe: Mitropolitul Hierotheos Vlachos, pr. Filoteu Faros, pr. Vasile Thermos, Jean-Claude Larchet, dr. Dimitri Avdeev, Konstantin V. Zorin, prof. Dmitri Melehov, etc.

Consiliul European, în 2003, raporta că România avea încă una din ratele cele mai ridicate de căsătorii dintre țările europene. În plus, în anul 2001, România înregistra cea mai scăzută rată a

divorțurilor (1,39 divorțuri pe 1000 de locuitori, conform Demographic Year Book, 2003). Rata relativ crescută de căsătorii și rata scăzută de divorțuri în comparație cu alte state europene, indică o anumită stabilitate a instituției familiei în România, chiar dacă schimbările socio-economice și culturale au fost puternice. Cu toate că rata divorțurilor este una mică, la nivel de cauzalitate a divorțurilor, în România, cauza principală este infidelitatea. În alte țări, de exemplu în Marea Britanie, cauza principală a divorțurilor este violența domestică. În plus, statisticile demografice arată că bărbații români inițiază divorțul de patru ori mai mult decât femeile în România. Ca aspect de formare și menținere a cuplurilor, această problemă nu este luată în considerare doar de către mediatori, sociologi, psihologi și psihoterapeuți, ci și de către noi duhovnicii, care, în scaunul de spovedanie, și nu numai, suntem puși atât cu profilaxia cât și cu tratamentul sufletulului uman rănit. Procedurile și paradigmele terapeutice bazate pe interacțiunile dintre emoții, cogniții și comportament reprezintă o provocare contemporană sensibilă.

Există studii de specialitate care susțin ideea că vocea are un rol important în alegerea partenerului social şi sexual, alături de stimulii vizuali şi chimici. Aceasta oferă posibilitatea de a

identifica de la distanță un partener sau un adversar potențial. Bărbații cu voci groase, de tonalitate joasă au fost găsiți ca fiind mai atractivi, iar femeile cu voci subțiri şi tonalitate ridicată au fost evaluate ca fiind mai atractive. O caracteristică fizică primară a oricărui individ (animal şi uman) este masa corporală care poate fi un indicator al agresivității fizice care, atunci când este recompensată duce la dominanță socială.

Anunțurile matrimonale şi site-urile de dating, de socializare sunt undițe accesibile spre oceanul înghețat al „pescuirii minunate". Conform unui studiu de specialitate realizat pentru piața matrimonială din România, pe un eşantion de 400 de anunțuri pe un site de profil din România (femeie caută bărbat şi bărbat caută femeie), în general persoane între 20 şi 55 de ani, s-a demonstrat că bărbații sunt interesați de informatii care descriu atribute fizice (înălțime, greutate, atractivitate, vârstă, multe fotografii, etc.), pe când femeile sunt interesate de atribute legate de resurse (tip de relație, statut socio-economic, vârsta, etc.). Statisticile spun că: 25,6 % dintre bărbați căutau plăcere, 22,6 % căsătorie, 24,2 % prietenie pe termen scurt, 7,5% prietenie pe termen lung şi 20,1% nespecificat. Femeile căutau 13,0% plăcere, 18,2% căsătorie, 19,4% prietenie pe termen scurt, 5,9% prietenie pe termen lung şi 43,5%

nespecificat. Una din teoriile privind evoluția reproducerii la specia umană afirmă că în populațiile sau culturile cu mai multe femele decât masculi, masculii vor deveni o resursă prețioasă şi îşi vor permite să fie „pretențioşi", în sensul că pot fi mai selectivi față de femele şi pot cere mai mult de la ele decât pot ei să ofere. O investigație trans-culturală recentă indică faptul că în România, femeile sunt mai numeroase decât bărbații.

Aşadar, bărbații români comunică explicit că sunt interesați de relațiile bazate pe plăcere, iar femeile lasă deschise oportunitățile spre toate tipurile de relații căutate de bărbați. Psihologii cred că femeile sunt mai afectate de posibilitatea infidelității de tip emoțional, pe când bărbații sunt mult mai atenți la posibilitatea infidelității de tip sexual. De ce ? Simplu. Datorită faptului că bărbații sunt interesați în primul rând de transmiterea genelor urmaşilor, aceştia vor proteja partenera de implicarea într-o relație sexuală cu altcineva; cum transmiterea cu certitudine a genelor este fundamentală pentru aceştia, vor fi mai afectați de infidelitatea sexuală a partenerei (dacă partenera e infidelă nu dețin cerititudinea cu privire la paternitate). Datorită faptului că femeile sunt interesate în primul rând de creşterea urmaşilor-copiilor (transmiterea propriilor gene în cazul acestora fiind sigură, pentru că ele dau

naştere descendenților), acestea vor avea ca prim scop acumularea de resurse pentru creşterea copiilor, fiind mai afectate de infidelitatea emoțională a partenerului (implicarea emoțională presupune îndepărtarea resurselor spre o altă persoană/rivală). Gelozia este considerată de psihologi una din emoțiile de bază ale ființei umane, universală şi nativă, fiind privită ca un fenomen (emoțional şi comportamental) asociat cu sentimente puternice (în mare parte negative) şi cu efecte majore, fiind întâlnită şi la animale (de exemplu, dacă dezmierdăm un câine, un altul va încerca să îi ia locul). Spre deosebire de invidie, definită ca o emoție extrem de dureroasă care implică lăcomie, ură, resentimente, gelozia generează întotdeauna teama pierderii partenerei sau împărțiri acesteia cu o terță persoană, actual sau imaginar.

Unele relații de cuplu frapează prin longevitatea lor, iar alte relații de cuplu se sfârşesc înainte de a se dezvolta. Cineva îmi spunea că un măr odată muşcat nu se mai aruncă, ci se mănâncă până la capăt. Nu demult am spovedit un bătrânel ajuns la vârstă patriarhală ce era doar de doi ani văduv şi i se păruse o infinitate. Nu avea o dorință mai mare decât să treacă la cele veşnice mai repede şi să-şi reîntâlnească soția, sufletul pereche ce i-a fost alături mai bine de cincizeci de ani şi să

continue povestea de dragoste începută, vremelnic, aici pe pământ. Peste puțin timp dorința i-a fost ascultată. A adormit fericit că așteptarea a luat sfârșit..

Creştinismul nu este doar o credinţă sau idee religioasă, o teologie a vieţii înalte, o sumă a virtuţilor ori o morală de neegalat, ci este arta artelor, ştiinţa ştiinţelor şi mai presus de toate Viaţă în Hristos: *„Gustaţi şi vedeţi că bun este Domnul”* (Ps.33,9). Viaţa creştină se realizează în mod armonios prin împletirea reciprocă a credinţei şi faptei, ori a contemplării dumnezeirii şi a vieţii virtuoase.

Dacă vom umbla cu pricepere pe calea vieţuirii creştine, vom descoperi în lumină iubirea izvorâtă din căldura şi din pacea iubirii lui Hristos. *„Dumnezeu este iubire”* (I Ioan 4, 8) şi vrea să-L iubim, mai mult decât prin orice, prin iubirea dintre noi, pe care El însuşi a pus-o drept lege a iubirii noastre faţă de El. Iubirea semenilor şi iertarea lor atunci când ne mâhnesc, este începutul virtuţilor care ne conduc la iubirea lui Dumnezeu. Dacă nu iubim pe aproapele nostru, nu iubim nici pe Dumnezeu, iar dacă iubim pe Dumnezeu, iubim şi pe cel de lângă noi. În acest concept creştin fundamental al iubirii aproapelui, întâlnim supremul sacrificiu uman în jertfirea faţă de aproapele aflat în necaz, ce imită la scară redusă,

jertfa lui Hristos. *„În aceasta am cunoscut iubirea: că El Şi-a pus sufletul Său pentru noi, şi noi datori suntem să ne punem sufletele pentru frați"* (I Ioan 3, 16).

Pentru o mai strânsă şi mai divină iubire între oameni, există suferință şi sărăcie. Nevoile, greutățile de orice fel, suspinele, încercările cu toate lacrimile şi neajunsurile lor, sunt singurele care ne mai aduc aminte că suntem oameni şi că trebuie să fim solidari, *„să ne iubim unul pe altul"* (I Ioan 3, 23). Fără ele, ar dispărea una dintre cele mai solide şi naturale legături din complexul natural – spiritual al umanității. Cultivând iubirea, care trece şi dincolo de mormânt, harul e în noi şi colaborăm cu Dumnezeu, făcându-ne vase prin care El lucrează. Sfântul Siluan Athonitul ne învață că „harul vine de la iubirea pentru fratele şi se păstrează prin iubirea pentru fratele; dar dacă nu iubim pe fratele, harul lui Dumnezeu nu vine în suflet. Când această iubire este în suflet, atunci toate bucură sufletul, dar când o pierde, omul nu-şi mai găseşte odihna, se supără şi se tulbură pe ceilalți atunci când este supărat de ei şi nu înțelege că el însuşi este vinovat: a pierdut iubirea lui Dumnezeu şi a osândit sau urât pe fratele lui."

Sfinții, prin pilda viețuirii lor ne îndeamnă mereu să căutăm mai mult să nu fim doar specialişti în cunoaşterea lui Dumnezeu, ci

specialişti în virtute, specialişti în iubire, doctori ai iertării, şi din această „recunoaştere" vom gusta dulceţi netrecătoare din Duhul Sfânt, atât aici, cât mai ales în veşnicie.

„Milă vouă şi pace şi iubirea să se înmulţească !" (Iuda 1, 2).

Iubirea este una din nevoile fundamentale ale vieții noastre, fiind viață, putere, comuniune pe care se sprijină toate. Dacă ne lipsește iubirea, ne lipsește viața. Ea ne învață să ne descoperim unii pe alții, iar viața demonstrează, de cele mai multe ori, că suntem încântați de această descoperire, care aduce multă bucurie și pace inimii.

Prin iubire „dăruim" mereu fără să contabilizăm. Ea este viață și Duh prin care se trăiește mereu sentimentul minunii. Orice inimă împietrită când este întâmpinată în smerenie cu glasul iubirii și cu darul Domnului, se înmoaie și pulsează iar în acordurile armoniei din partitura vieții, venindu-și în fire…

E greu de definit iubirea. Ea pur și simplu trebuie să existe fără definiții sau formule speciale, să se manifeste ființial. Celebrul filosof Seneca spunea simplu, dar adânc că „dacă vrei să fii iubit, iubește!", căci ea, iubirea, așa cum spunea Fericitul Augustin, „unește pe cel ce iubește cu cel iubit".

De multe ori ne este frică să iubim. Cineva afirma la un moment dat că în clipele când judeci oamenii, atunci îi iubești mai puțin sau chiar deloc. Pierzându-ne iubirea, golul acela nu numai că se

umple de egoism, însă lăuntric ne măcinăm, depărtându-ne de Chipul Iubirii, de modelul suprem care este Hristos.

În viață ar fi ideal ca totul să fie trecut prin iubirea lui Hristos, prin logica Lui; cu iubirea aceasta trebuie măsurat şi cântărit sensul vieții. Aceasta este ca o picătură care spală orice arşiță a vanității, răutății, invidiei, discriminărilor şi a altor umbre ale întunericului.

Bine ar fi să ajungem la măsura de a iubi pe toată lumea, indiferent dacă se încadrează în cele două „grupe", mereu instabile, de „prieteni sau duşmani". Vânturile acestei vieți efemere sunt multe şi bat din diferite direcții, mai mereu neanunțate. Omul, această ființă complexă, trebuie tratat după modelul iubirii divine, asemănându-ne Mântuitorului Iisus Hristos care „face să răsară soarele şi peste cei răi şi peste cei buni şi trimite ploaie şi peste cei drepți şi peste cei nedrepți" (Mt.5,45). Căci nu ştim cum, în cămara inimii fiecăruia, la ceas de taină, când harul coboară, se trăieşte sau retrăieşte iar sentimentul minunii, şi mulți revin pe Cale...

Să ne agățăm cu sufletul de iubire şi să o căutăm pornind de la lucrurile mărunte din care se naşte această împărătească a virtuților. Iubesc acel zâmbet al mamei, acea privire a tatei, acea mâncare a bunicii, acel fel de a se îmbrăca, acel fel

de a păşi, acel glas, mă motivează curajul vecinului, faptul că am aceleaşi preocupări cu cel de lângă mine, ori modul jertfelnic de a trece prin greutăţile acestei vieţi a cuiva şi toate celelalte lucruri mărunte care te îndeamnă să îndrăgeşti pe cineva, sau măcar să-l preţuieşti. Din aceste mici izvoare să învăţăm să iubim şi cu timpul nu vom mai iubi doar pentru acele motive, vom vedea şi alte licăriri de lumină.

Iubirea este mărturie a credinţei, izvorul sănătăţii, elixirul vital al vieţii duhovniceşti, cea care acolo unde se aşează, binecuvântează totul, îndulcind inima şi viaţa. Prin iubire învăţăm bucuria de a trăi şi de a rămâne în bucuria harului, căci dacă nu am dragoste nimic nu sunt. „Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuieşte, nu se laudă, nu se trufeşte. Dragostea nu se poartă cu necuviinţă, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândeşte răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduieşte, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată.” (I Cor.13, 4-8)

Oare cum ar fi lumea dacă toţi am iubi ?

ORICUI I SE POATE ÎNTÂMPLA ORICE, ORICÂND, ORICUM !

Îmbrățișăm viața așa cum este. O luăm de mână și pornim la plimbare. Când obosim ne mai așezăm pe o bancă sau chiar pe iarbă. Privim în zări. Tragem aer în piept. Sunt și dăți în care mai scrâșnim din dinți. Facem o cruce mare. Ne ridicăm și mergem mai departe. Nu descurajăm. Dacă Dumnezeu nu este pe primul loc în viața noastră, nu este pe nici un loc.

Duioșie și cinism. Câtă bucurie ai avut de astăzi dimineață ? Dar câtă durere? Cum arată iadul tău ? Dar raiul tău ? În mine e iadul, în mine e raiul; lumina și întunericul, binele și răul, bucuria și durerea, isihia și haosul. Eu dau valoare la tot ceea ce este în jurul meu. De mine depinde dacă scormonesc în mizerie sau caut însetat opaițul de lumină din orice, din tine, din mine, din ei... Val de duioșie. Nu învinovăți pe Dumnezeu, pe oameni, viața, pentru alegerile făcute cândva și pentru ce iese din tine, urât sau frumos. Curăță fereastra sufletului și a minții. Acolo încă mai sunt urme de neuitare, neiertare, nepăsare, neiubire. Arăm ogorul inimii cu rugăciune și răbdare. Omule, fii Om bun! Îmi doresc să ne pierdem în iubire. Sunt

tânăr și sper la luna de pe cer. Visez la un soare care, la apus, se aruncă în mare de dorul ei, iar la răsărit e iarăși acolo, în povestea lui de pe cer. În povestea inimii sunt multe glasuri. Dragostea nu poate să dispară, chiar și când viața pare să aibă doar o singură culoare. Din culoarea dragostei apar toate celelalte culori. Crede numai !

Și toate sunt la locul lor și totuși parcă nu sunt la locul lor. Facem schimbări în viață, alegeri cu multe bifurcații. Viața te mai duce și pe unde nu îți este voia și te învață ce nici nu gândești. Leagăn barca inimii mele ca să nu mai facă valuri înspumate în mersul ei grăbit. Tonic. Durere de nedescris. Proaspăt. Sunt zile și nopți când lacrimile nu îți ajung să plângi cât vrei să plângi. Dezamăgiri. Adeseori din cauza rănilor adânci devenim stânci. Timpul nu așteaptă. Nici ieri, nici astăzi, nici mâine. E mereu în pantă, mereu la pândă, mereu stă să rânjească. Timpul nu așterne drumuri netede dacă sufletul încă mai este abraziv. Atunci îl anulează pe acum.

Neștiința, lenea și uitarea sunt cei trei vrăjmași ai omului. Mulți suntem morți, dar ne prefacem că suntem vii, îmbrăcându-ne în dogme, scuze, diplomație. Și la unii chiar le iese. Labirint... Uneori pare o glumă. Am învățat să salut din sprânceană, alții din abdomen. Râd în întunericul lumii acesteia ca să se facă soare. Nu

mă întreba lucruri care încă nu au răspuns ! Între dragoste și ură sunt doar scuturi de tăcere. Prin viață treci doar o singură dată. Tăcere, nelalocul ei. Frică. Gând nebun. Griji noi. Orice privire în grabă e oarbă. Perdea. Adiere de nori. Durerea ne spune să nu mai stăm acolo unde încă mai stăm. Să schimbăm macazul. Alt drum, alt tren, alt gând, alt dor.

Carevasăzică îți place ce vezi atunci când pe celălalt îl doare? Le poți duce? Roata se întoarce, nu uita ! De cele mai multe ori nu poți salva oamenii, poți doar să îi iubești. Tot, până la capăt. Da, orgoliul nu te lasă. Ceafa celui din fața ta e plină de virtuți și nu îți pică bine. Am venit la ușa inimii tale. Deschide! Până nu pierzi pe cineva nu ai cum să îi simți lipsa. Privirea am spălat-o și acum îmi este dulce. Cum ar fi viața dacă toți oamenii ar iubi ?!

Oricui i se poate întâmpla orice, oricând, oricum ! Cariera, banii, puterea, luxul, inteligența, devin dintr-o dată amantele perfecte cu care ne înșelăm sufletul. Și am făcut la naștere cununie cu el. Răsărit. Apus. Uneori omul tace cel mai frumos și cel mai adânc din întreaga lume. Și Dumnezeu tace în el, în tăcerea lui, tandru, fără timp, fără materie. Eu trișez adeseori în povestea aceasta de dragoste și totuși Dumnezeu mă iubește. Aroma inimii mele El nu o poate uita. Chiar și în visele

mele triste, interzise, opace. Când diamantele feciorelnice îmi mângâie obrajii povestesc cerului despre cum o floare se usucă și crește alta în locul ei. Nu uit că din om țâșnește adeseori Foame și Sete de Dumnezeu, dintr-un dor firesc, ontologic de Doamne, de împlinire, de sfințenie, de îndumnezeire. Dor de liniște și de curat. Dor de frumos. Dor de bine. Dor…

Viața ne așează pe toți în genunchi, mai devreme sau mai târziu. Îndurăm multe căzături. Negăm. Vânătăi, bubă. Fior rece. Fapte, nu cuvinte. În viață nu există „nu pot", ci „nu vreau". Schimb iar linia și nu mă sperii. Dacă pierd totul în viață oricând pot să o iau de la capăt alături de Doamne. Cu visuri noi, mai bun, mai iertător, mai curajos, mai puternic, mai iubitor, mai atent. Totul e limpede. Ce am simțit o să știu doar eu și Dumnezeu. De ce vorbești despre mine dacă nu mă cunoști?! Ai mâncat pâine cu lacrimi?! Tu nu ai fost acolo să vezi tot ce am văzut. Nu ai fost acolo să simți tot ce am simțit. Nu ai fost acolo să vezi tot ce am făcut. Nu ai fost acolo să treci prin tot ce am trecut. Tu îți tocești gura, iar eu îmi trăiesc viața, a mea nu a ta. Învăț să iubesc până la cer şi înapoi. Se uită toți, dar nu mă vede nimeni. Tu, Doamne, mă știi cel mai bine și înțelegi slăbiciunile mele ! Ziua de astăzi o înveșmântez în

sărbătoare și trag cerul peste mine. Restul e poveste…

Să nu uit. Când inima îngheață, pune lemne pe foc. Lemnele dragostei. Încălzește-te și gustă din dulceața rugăciunii. Vorbe rotunde și calde, de drag. Zâmbește, mâine va fi mai bine ! Vezi-ți de drumul tău, curat, demn și fericit. Dumnezeu îți prețuiește dragostea, bunătatea, reușitele, mulțumirea, seninătatea, omenia. Asta e tot ce contează. Fii împăcat și rămâi în pace.

Îți doresc Iubire! Îngere, ne vedem la răsărit…

Tot ce se naşte în lumea aceasta trebuie să moară. Aceasta este legea lui Dumnezeu şi hotărârea Sa neschimbată, pe care El a dat-o după păcatul cel dintâi asupra strămoşului neamului omenesc, prin cuvintele: *„Pământ eşti şi în pământ te vei întoarce"* (Facere 3, 19). Căci *„Nimeni însă nu poate să scape de la moarte, nici să plătească lui Dumnezeu preț de răscumpărare. Că răscumpărarea sufletului e prea scumpă şi niciodată nu se va putea face, ca să rămână cineva pe totdeauna viu şi să nu vadă niciodată moartea"* (Ps. 48, 7-9). Trupul se topeşte în cuptorul mormântului pentru a fi înnoit de Hristos şi a-l face nemuritor, plin de slavă, sau nu, depinde cum şi-a cheltuit această viață.

Viața este minunea de care ne bucurăm cu toții, copiii, adulții, bătrânii, animalele, plantele etc. Moartea pare a fi duşmanul vieții, iar oamenii trăiesc provocarea morții cu multă durere, uneori chiar cu răzvrătire când este vorba despre cineva apropiat. Pe toți ne îndurerează moartea, indiferent când vine ea. Moartea nu este sfârşitul absolut, este o trecere, dar cu toate acestea rămâne un eveniment dureros, greu de suportat, aducător de

griji şi lacrimi uscate. Omul, cu zâmbetul şi bucuria lui, cu aspirațiile şi frumusețile lui, nu vrea ca trupul în care a „investit" atât să fie „înghițit de stricăciune". Nu poate înțelege în mod deplin omul că viața, este o floare, abur, rouă de dimineață. De câte ori fiecare dintre noi am mutat gândul de la moarte, de frică, de durere, de poftă de viață! Nu ne place să ne gândim la marea despărțire, la clipa în care sufletul părăseşte vasul de lut care se sparge.

Mulți sunt cei care parcă nu se pot împăca, nu pot primi cu uşurință în inima şi mintea lor realitatea morții ca pe ceva firesc. Şi caută răspunsuri şi soluții, elixiruri, căi şi metode de a o evita, amâna, depăşi sau birui. Adună bietul om în viața sa o mulțime de lucruri, unele cu sudoare, altele cu lacrimi, multe cu suspine, dar de puține ajunge să se bucure cu adevărat. Când parcă are de toate şi ar vrea să se bucure, trebuie să închidă ochii pentru veşnicie şi lasă altora rodul ostenelilor sale, care vor şti sau nu să le chivernisească. Cine ar vrea să moară astăzi, acum? Cine este gata să dea ochii cu Hristos în orice clipă? Cine răspunde vesel când bate moartea la uşă? Şi cu toate acestea, sunt unii fericiți care abia aşteaptă să închidă ochii trupeşti pentru a se reîntâlni mai repede cu Hristos în iubire şi bucurie de negrăit.

Uneori suntem împăcați cu moartea, mai ales că zilnic suntem spectatori ai unor evenimente cu morți, cu mulți morți. Se moare foarte mult în jurul nostru şi se mediatizează această moarte, potolind parcă o „sete” de moarte, o „sete” de viață. Stihii care se răzvrătesc, crime, sinucideri, bombe, războaie, boli incurabile, accidente rutiere, toate fac parte din tabloul morții. Acesta este pentru unele minți obosite un „deliciu” pe care îl urmăresc cu multă plăcere în filme şi jocuri pe calculator, unde personajele se omoară, se împuşcă şi ecranele sunt pătate cu mult sânge. Oamenii, măcar ca şi idee, par a se obişnui cu apariția morții, dar şi aşa confruntarea cu moartea, când vine la cineva apropiat sau când chiar noi dăm ochii cu ea, ne sperie, ne răvăşeşte, iar unora se pare că le schimbă drumul vieții, după ce „văd moartea cu ochii” cum se spune în popor.

Existența începe să ființeze abia când este amenințată de neant. Viața este frumoasă şi trebuie făcut în aşa fel ca acest lucru să-l poată confirma oricine pe pământ.

Şansa depăşirii morții prin Înviere este un miez, din care oricine poate gusta. Iar sfinții ne dau mărturie frumoasă despre aceasta. Moartea este o uşă, o trecere spre veşnicie, iar veşnicia se aseamănă cu dragostea din momentele în care am dori să se oprească timpul în loc. Cu toții am gustat

din acele clipe dulci presărate în viața noastră de Domnul ca o arvună a bunătăților viitoare. Şi câte bucurii sfinte ne-a pregătit nouă Domnul!

Ignorând moartea ne dovedim a fi superficiali şi inconştienți, ne amăgim. Moartea este o provocare pentru toți şi pentru toate timpurile. Este neînțelept să investim doar pentru aici şi acum, oricât de îmbelşugată ar fi clipa, pentru că este o nebunie şi un nonsens să rămânem numai la nivelul lumii acesteia, al istoriei şi al culturii. Nici o bancă sau sistem de asigurare nu ne poate asigura veşnicia, aşa cum o face Biserica, Hristos.

Sfârşitul la tot ce există material este moartea. Celebrul filosof Pitagora vedea moartea în ignoranța ce stăpânea lumea tot mai mult, existând morții vii, precum şi părinții Bisericii observă o moarte înainte de moarte manifestată prin incapacitatea de a iubi.

Sfântul Ioan Gură de Aur ne învață că nu de moarte trebuie să ne temem, ci de păcat. Pentru că „nu moartea a născut păcatul, ci păcatul ne-a născut nouă moartea, iar moartea este plata păcatului." Aducerea aminte de moarte, cugetarea la moarte, hrăneşte sufletul cu filosofie cerească şi păstrează conştiința curată. Părintele Arsenie Papacioc ne spune că moartea nu ne invită la o cafea, ci ea vine şi ne ia. De aceea se cuvine să murim şi să înviem în fiecare zi. „Dacă din somn

ne trezim ce putem spune despre moarte?", întreba cândva vrednicul de pomenire Mitropolitul Bartolomeu Anania.

Moartea este o datorie pe care fiecare nu o poate plăti decât o singură dată. Ea ne eliberează din valea lacrimilor pentru Patria fericirii. Dar nu toți vom ajunge acolo... Există şi adâncul durerilor, întunericul singurătății...

Aşa cum se spune în rugăciunea de la înmormântare: „cu adevărat deşertăciune sunt toate şi viața aceasta este umbră şi vis; că în deşert se tulbură tot pământeanul, precum a zis Scriptura: când dobândim lumea, atunci în groapă ne sălăşluim, unde împreună sunt împărații şi săracii", moartea ne trezeşte din visul acesta numit viață. Toți suntem nemuritori. Dar trebuie să murim întâi pentru a gusta din veşnicie.

Credeți în Înviere? Dacă vă îndoiți sau nu reuşiți să credeți, atunci meditați la cuvântul Sfântului Apostol Pavel care ne scrie de peste milenii că: *„Iată, taină vă spun vouă: Nu toți vom muri, dar toți ne vom schimba, Deodată, într-o clipeală de ochi la trâmbița cea de apoi. Căci trâmbița va suna şi morții vor învia nestricăcioşi, iar noi ne vom schimba. Căci trebuie ca acest trup stricăcios să se îmbrace în nestricăciune şi acest (trup) muritor să se îmbrace în nemurire. Iar când acest (trup) stricăcios se va îmbrăca în*

nestricăciune şi acest (trup) muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci va fi cuvântul care este scris: "Moartea a fost înghiţită de biruinţă. Unde îţi este, moarte, biruinţa ta? Unde îţi este, moarte, boldul tău?". Şi boldul morţii este păcatul, iar puterea păcatului este legea. Dar să dăm mulţumire lui Dumnezeu, Care ne-a dat biruinţa prin Domnul nostru Iisus Hristos! Drept aceea, fraţii mei iubiţi, fiţi tari, neclintiţi, sporind totdeauna în lucrul Domnului, ştiind că osteneala voastră nu este zadarnică în Domnul." (I Cor. 15, 51-55)

Se spune că la sfârşitul vieţii nu vom regreta un examen picat, un job pe care nu l-am primit, o maşină pe care nu ne-am permis să ne-o cumpărăm sau orice alte lucruri care ne apasă acum. Dar oare ce vom regreta?

La această întrebare a căutat răspunsul Bronnie Ware, o asistentă medicală din Australia, care şi-a petrecut aproape toată viaţa îngrijind pacienţi bolnavi, aflaţi în ultimele 12 săptămâni ale vieţii lor. Însă, având grijă de ei, Bronnie a avut timp să îi şi asculte, astfel că a aflat de la aceştia care sunt cele 5 regrete pe care le au oamenii înaintea morţii. A adunat apoi mărturiile acestora într-o carte numită „The Top Five Regrets of the Dying". Iată care sunt acestea, alături de completări din cartea asistentei:

1. Îmi doresc să fi avut curajul de a-mi fi trăit viața cu adevărat pentru mine, în loc să trăiesc viața pe care ceilalți au așteptat-o de la mine. "Aceasta este cel mai frecvent regret. Când oamenii își dau seama că viața le este aproape de sfârșit, pot să o revadă cu claritate. Și este ușor de văzut cât de multe visuri au rămas neîmplinite. Majoritatea oamenilor nu își duc la bun sfârșit nici măcar jumătate dintre visurile lor. Și mor știind că acest lucru s-a întâmplat din cauza alegerilor pe care le au făcut sau nu le-au făcut. Sănătatea aduce cu sine o libertate pe care foarte puțini o conștientizează înainte de a o nu o mai avea."

2. Îmi doresc să nu fi trudit atât de mult. "Acest regret a venit din partea fiecărui pacient de sex masculin pe care l-am îngrijit. Este modul lor de a regreta timpul pe care nu l-au petrecut alături de copii atunci când aceștia erau mici și timpul pe care nu l-au petrecut alături de partenerul de viață. Și de a le fi dor de acest timp. Femeile au vorbit și ele despre acest regret, însă cum cele mai multe dintre fac parte dintr-o generație mai veche, nu ele au fost cele care au întreținut familia. Toți bărbații pe care i-am îngrijit regretă profund faptul că au petrecut atât de mult timp din viață "alergând în câmpul muncii", ca pe bandă rulantă, pentru a-și câștiga existența."

3. Îmi doresc să fi avut curajul de a-mi exprima sentimentele. “Mulți oameni își suprimă sentimentele pentru a nu-i “deranja” pe ceilalți. Pentru a “face pace” cu ei. Şi, ca urmare, se cufundă într-o existență mediocră şi nu devin niciodată ceea ce ar fi fost cu adevărat capabili să devină. Şi mulți dezvoltă boli cauzate de amărăciunea, frustrarea şi resentimentele pe care, ca rezultat, le poartă cu sine.”

4. Îmi doresc să fi petrecut mai mult timp împreună cu prietenii. “Adesea, oamenii nu realizează cu adevărat toate beneficiile pe care le aduc prieteniile de durată. Nu până în ultimele lor săptămâni de viață. Mulți deveni atât de prinşi în propriile existențe încât, de-a lungul anilor, lasă să pălească prieteniile de o viață. Au fost multe regrete profunde legate de timpul, atenția şi efortul care nu a fost acordate prieteniilor. Tuturor le e dor de prieteni atunci când sunt pe moarte.”

5. Îmi doresc să-mi fi dat voie să fiu mai fericit. “Acesta este un regret surprinzător de des întâlnit. Mulți oameni realizează doar la finalul vieților că fericirea este o alegere. Ei rămân blocați în tipare şi obiceiuri vechi . Aşa-numitul “confort” şi aşa-numita “familiaritate” le îneacă atât emoțiile cât şi existențele. Teama de schimbare îi determină să pretindă față de ceilalți şi față de sine că sunt mulțumiți, când, de fapt. în adâncul sufletelor,

tânjesc după o viață presărată cu hohote de râs și plăceri mai mult sau mai puțin vinovate."

Mă întreb dacă oamenilor acestora, în cazul în care li s-ar mai fi dat încă un pumn de ani de trăit, ar fi făcut lucrurile altfel? Și-ar fi rezolvat regretele acestea? Cu teama de-a fi puțin cinic, îndrăznesc să cred că nu. Și asta pentru că suntem puțin bătuți în cap, setați să trăim într-un ritm din care ne e greu să ieșim. Poate citim o astfel de lecție de la oameni care, în amurgul vieții, se uită în urmă cu înțelepciune, iar mâine, viața noastră se va scădea la fel. Din nou ne vom trezi că nu mai avem timp de nimic, că suntem stresați, că nimic nu merge cum am vrea noi, că, lasă, poate mâine va fi mai bine. Dar azi?

"Azi"-ul în ce buzunar îl mai îndesăm ca pe-o listă de dorințe, pe care-o boțim în palmă, cu gândul s-o mai păstrăm, că cine știe? Și cât vom mai trăi îndesând pe ici, pe colo, cârpindu-ne buzunarele burdușite, că cine știe, poate mâine...? Și ne crapă sufletul ca o roșie coaptă în zilele care ne storc de orice energie de-a ne îndeplini 5 dorințe care în final se vor transforma în 5 regrete. Nu știu voi, dar mie îmi vine să încep de ieri, musai. Ah, și Doamne-Doamne pe ce loc este în regretele noastre?!

„Căci nu vreau să cert totdeauna şi să stărui în mânie, căci înaintea Mea ar cădea în nesimțire duhul şi sufletele pe care le-am creat. Pentru fărădelegea sa, M-am întărâtat o clipă şi, stând ascuns, l-am lovit întru mânia Mea. Şi el, răzvrătit, mergea pe calea inimii sale ! Am văzut căile sale şi îl voi vindeca, îl voi povățui, îl voi odihni şi îl voi mângâia" (Isaia 57, 16-18).

Zilele trecute țara noastră a plâns cu ape învolburate, îngenunchind vieți pe altarul de jertfă al vremurilor tot mai grele. Cel mai mult acum, cred că a plâns Moldova... Dumnezeu a lăcrimat pentru durerile noastre, pentru viața noastră, pentru inimile şi gândurile noastre, pentru înstrăinările ce ne umbresc sufletele tot mai mult. Pe lângă inundațiile catastrofale din Moldova, avem parte şi de vârtejuri agitate în majoritatea domeniilor sociale ce ne schițează viața cotidiană, precum şi de inundații de indiferență în inimile noastre. Din păcate, doar catastrofele ne fac, se pare, să mai fim oameni, să ne mai aplecăm inima cu înțelegere spre semenii noştri, să ne mai aducem aminte că mai sunt vieți necăjite ce abia reuşesc să-şi ducă

traiul de la o zi la alta, că nu suntem singuri şi veşnici pe acest pământ. *„Şi certarea Ta Doamne, însăşi mă va învăţa*” (Psalmi 17, 39).

Cineva spunea că este bine să ţii minte suferinţa şi atunci când nu o mai ai, pentru a-ţi fi pildă pentru viitor şi a aprecia mai mult binecuvântările de la Domnul, pe care de multe ori nu le mai vedem sau le tratăm cu indiferenţă orbiţi fiind de vălul păcatelor ce, din nefericire, le ridicăm la rang de „virtute”. Astăzi, trăim cu durere o emancipare a păcatului, învăţăm să nu mai spunem alb sau negru, ci gri, aidoma noroiului...

Oameni nemulţumiţi, chipuri necăjite şi speriate, obraji înfierbântaţi de lacrimi, suflete descurajate, priviri dezorientate, agoniseli de o viaţă pierdute în doar câteva ore, suspinuri adânci scuturate din toată fiinţa umană, mâl, crengi, bolovani şi pietriş aduse de apele furioase ce s-au revărsat, drumuri stricate, grădini de legume sub apă, recolte compromise, păsări şi animale înecate, acestea au fost doar o parte din decorul vieţii în aceste zile vitrege. Râsul s-a transformat în plâns, bucuria în întristare, iar oftaturile au devenit aşternut. Suntem pătrunşi de durere şi inimile s-au smerit înaintea Domnului, după cuvântul Sfântului Apostol Iacov (Iacov 4, 9-10). Cu tina suferinţei pe ochii sufletului, omul îşi vine în fire şi se apropie

de Dumnezeu: *„Apropiați-vă de Dumnezeu şi Se va apropia şi El de voi* (Iacov 4,8). Rugăciunea a devenit respirația multora în clipele de haos când totul se ducea la vale...*"Când Te-am chemat, m-ai auzit, Dumnezeul dreptății mele! Întru necaz m-ai desfătat ! Milostiveşte-Te spre mine şi ascultă rugăciunea mea."*(Psalmi 4,1).

Inundațiile au risipit case, au răpit ființe dragi, dar nu a luat speranța şi credința din sufletele oamenilor. Poate aşa a îngăduit Dumnezeu, să se construiască diguri, dar şi punți ale speranței şi dragostei între inimile oamenilor. *„Pentru aceea niciodată nu depărtează mila de la noi, ci, certându-ne cu nevoi, nu părăseşte pe poporul Său"*(II Macabei 6, 15).*"Pentru că Tu priveşti la necazuri şi la durere, ca să le iei în mâinile Tale; căci în Tine se încrede săracul, iar orfanului Tu i-ai fost ajutor"*(Psalmi 9, 34).

Biserica Ortodoxă Română precum şi unele ONG-uri, asociații sau instituții de resort ale statului s-au apropiat în aceste momente grele de sufletele celor greu încercați, alinându-le, pe cât posibil, suferințele. Unele persoane cu inimi mari s-au dus chiar în acele locuri ce par astăzi rupte dintr-un coşmar, dăruind discret şi smerit ceea ce au crezut de cuviință, ştergând o lacrimă şi aducând o rază de pace şi speranță. Multe din aceste nume sunt scrise în Cartea Vieții, în ceruri,

pentru inima lor generoasă, pentru milostenia ce i-au transformat în izvor lin de odihnă şi mângâiere. Faptele lor sunt însemnate cu condeie de aur pe file veşnice de unde nimeni şi nimic nu le va şterge vreodată. Prin astfel de vase a lucrat şi va mai lucra Dumnezeu. Căci *"credinţa fără de fapte, moartă este"* (Iacov 2, 26), aşa cum ne spune Sfântul Apostol Iacov, care subliniază: *"arată-mi credinţa ta fără fapte şi eu îţi voi arăta, din faptele mele, credinţa mea"* (Iacov 2, 18).

Oare de ce este nevoie mereu să vină viiturile peste noi pentru a fi uniţi, pentru a da dovadă că mai avem inimi calde ? Oamenii nu sunt făcuţi ca să se chinuiască unii pe alţii ci să se ajute unii pe ceilalţi, să-şi fie sprijin şi mângâiere.

Moldova, zonă cu venerabile resurse şi bogăţii culturale şi istorice, astăzi are nevoie să fie ridicată din genunchi şi îmbrăţişată, susţinută pentru a depăşi aceste zile negre de surorile ei Muntenia, Ardealul, Oltenia, Banatul şi toate celelalte... Acest prohod al cerului e drept că putea veni oriunde, oricând, însă nu oricum.

Odată am avut simţul civic ce ne îndemna să mai plantăm copaci şi să fim mai chibzuiţi în defrişări, să construim diguri, sisteme eficiente de canalizare. Cândva am avut mai multă dragoste şi înţelegere unii faţă de alţii, mai mult respect, mai multă preţuire... De ce le-am pierdut ?!

"Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu."(Ps.142,11).

Odată, fiind întrebat Iisus Hristos care este cea mai mare poruncă din lege, a răspuns: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău şi cu tot cugetul tău. Aceasta este marea şi întâia poruncă. Iar a doua, la fel ca aceasta: Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi. În aceste două porunci se cuprind toată Legea şi proorocii“ (Matei 22, 37-40). Deci, în împărăţia lui Dumnezeu domneşte legea iubirii.

Iubirea faţă de semeni cuprinde toate condiţiile necesare stabilirii şi menţinerii raporturilor normale şi frăţeşti între oameni. Între aceste condiţii, de o importanţă deosebită, se numără în primul rând: pacea şi dreptatea. Însă, potrivit spiritualităţii răsăritene, pacea de multe ori primează înaintea dreptăţii, făcând act de smerenie ce aduce bucurie lăuntrică, mai de preţ decât orice dreptate. De multe ori, dreptatea ţine doar o clipă, iar pacea se aşează cuviincios pe timp, îmbrăţişându-l.

Pacea, alături de iubire, este cuvântul cel mai des întrebuinţat de Iisus Hristos, de Sfinţii Apostoli şi Părinţii Bisericii. Evanghelia „păcii“ (Efeseni 6, 15) îl numeşte pe Dumnezeu „Dumnezeul

dragostei şi al păcii" (II Corinteni 13, 11). Pacea este mesajul adus omenirii de Iisus Hristos, cuprins în cântarea îngerilor deasupra peşterii Bethleemului: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire" (Luca 2, 14). Mântuitorul, în Predica de pe munte, rosteşte că „făcătorii de pace se vor chema fii ai lui Dumnezeu" (Matei 5, 9), căci „rodul Duhului este bucuria, iubirea, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine" (Galateni 5, 22).

„Împărăţia lui Dumnezeu este pace şi bucurie în Duhul Sfânt" (Romani 14, 17). Pacea este condiţia firească a vieţii. Mântuitorul aduce şi voieşte pacea între oameni, pace înflorită din iubirea curată faţă de aproapele şi construită pe egalitatea şi demnitatea tuturor oamenilor, libertate, frăţietate şi unitate spirituală. Pacea aceasta este roditoare de progres în orice privinţă.

Creştinismul, învăţând că în împărăţia lui Dumnezeu principiul de bază al raporturilor îl formează iubirea de oameni, îndeamnă pe oameni să scoată din suflete toate prejudecăţile, motivele de ură şi de neîncredere, egoismul, ambiţia, dispreţul sau indiferenţa faţă de alţii, sentimentele meschine, pasiunile care învrăjbesc şi dezbină, care tulbură şi împiedică pacea.

Sfântul Serafim de Sarov spunea: „Dobândeşte pacea şi mii de oameni din jurul tău se vor mântui". Fie ca de praznicul Naşterii Domnului să auzim şi noi glasul păcii şi al iubirii, care răsună de la altar, de la strană şi de la amvonul Bisericii, ce aduce în sufletele credincioşilor bucurie şi har.

Omul este o ființă care se roagă. Atât timp cât omul va fi om, rugăciunea nu va dispărea de pe pământ. Cred că societatea a deschis astăzi mai mult ca niciodată cratere adânci în sufletul omenirii prin care se revarsă, în durere sau bucurie, vie şi aprinsă, lava de neoprit a rugăciunii. De ce? Pentru că rugăciunea este manifestarea firească şi cea mai înaltă a umanității noastre. Prin ea devenim şi suntem oameni, căci suntem oameni deoarece stăm în comuniune cu Dumnezeu şi stăm în comuniune cu Dumnezeu deoarece ne rugăm. Rugăciunea nu este un fenomen de imitație socială sau doar un obicei impus de comunitate, ci un act personal, o zguduire lăuntrică, este aerul fără de care sufletul piere.

„Mi-e foame şi sete" pot mugi şi dobitoacele, dar „mi-e foame şi mi-e sete de Dumnezeu" nu poate striga decât omul. Unicitatea omului în univers se arată prin faptul că intră în comuniune liberă şi conştientă cu Dumnezeu.

Rugăciunea este convorbirea tainică dintre om şi Dumnezeu, este înălțarea sufletului la Dumnezeu. Prin rugăciune sufletul se înalță la ceruri, iar cerul se coboară pe pământ. Fericitul

Augustin spunea: „Dacă nu mă întrebi ce este, ştiu ce este; dacă mă întrebi ce este, nu ştiu". Aşadar, rugăciunea este o funcţie elementară şi tainică a sufletului, care în centrul lui are înfiptă săgeata de foc a dorului după Dumnezeu. „Doamne strigat-am către Tine auzi-mă" spune Psalmistul David (Ps. 140, 1), căci "neliniştit este sufletul meu, Doamne, până când nu se va odihni întru Tine" (Fericitul Augustin).

Rugăciunea este nu numai cântecul inimii, ci şi sufletul religiei, viaţă în Dumnezeu, împărtăşire şi comuniune cu veşnicia, este iubire. Fără ea, credinţa rămâne o convingere teoretică, cultul devine o formalitate, fapta morală este golită de adâncimea religioasă, iar omul separat de Dumnezeu.

Convorbirea omului cu Dumnezeu poate fi din „adâncuri", din căutări, din valurile vieţii, înecată, simplă, gândită sau nu, plină, năvalnică, liberă, umplută de sinceritate, până la dramatism. Ea cuprinde multe tonuri: e bucurie şi plâns, e preamărire şi iertare, e vitejie şi pace, e îndoială şi certitudine, e suspin şi fericire, e înălţare şi smerenie. Omul fără rugăciune este un nonsens, este ca primăvara fără soare, este o viaţă tristă. A te ruga este tot una cu a trăi frumos, iar a nu te ruga este tot una cu a trăi urât. Sfântul Ioan de Kronstandt spune că „rugăciunea mă preface din

om păcătos, care geme sub povara păcatelor sale, în om nedreptățit, în fiu al lui Dumnezeu care se odihneşte cu pace şi se bucură în brațele Părintelui său".

După studiile efectuate de doamna Lidia Stăniloae, am aflat că fiziciana rusă Angelina Malakovskaia, cunoscut om de ştiință, a constatat impactul instantaneu de purificare pe care îl are semnul crucii asupra bacteriilor patogene aflate în număr mare în alimente şi asupra viruşilor, sau asupra bacilului de colon şi stafilococilor. Ea amintea de vechiul obicei al părinților noştri, de a se ruga înainte de mâncare şi cu ajutorul analizelor riguroase a constatat că semnul crucii făcut asupra mâncării, scade de şapte până la zece mii de ori numărul bacteriilor. La fel şi în cazul apei.

De altfel, Valeri Slezin, şeful laboratorului de Neuropsihofiziologie de la Institutul de Psihoneurologie Bekhtener din Petersburg, spune: „Rugăciunea este un remediu puternic, care reglează procesele din organismul uman şi repară structuri grav afectate ale conştiinței". Prin electroencefalograme făcute unor călugări în timpul rugăciunii, el a captat un fenomen inexplicabil şi anume, stingerea completă a activității cortexului cerebral! Se mai întâlneşte această stare doar la bebeluşii de trei luni când se află alături de mama lor, deci în siguranță absolută.

Starea de siguranță dispare mai târziu, pe măsură ce persoana crește.

Oamenii de știință de la Petersburg au confirmat și efectul vindecător pe care-l are bătutul clopotelor. Ultrasunetele emise de ele omoară virușii de gripă, de hepatită și de tifos. De aceea, odinioară, în timpul epidemiilor, se trăgeau clopotele. Malakovskaia a declarat că cercetările științifice actuale confirmă ceea ce Sfinții Părinți știau cu sute de ani în urmă. Este un „mecanism” divin care nu poate fi explicat, a conchis ea.

De altfel, s-a constatat că rugăciunea neutralizează radiațiile. Astfel, este fapt cunoscut că după explozie, la Cernobîl și în toată zona dimprejur afectată de catastrofă, valoarea radiațiilor radioactive a depășit capacitatea de măsură a instrumentelor cu care se încerca măsurarea lor. În schimb, la biserica Arhanghelul Mihail, la patru kilometri de reactor, valoarea radiațiilor era normală...

Psihoterapeuta Christa Meyer declară că se roagă „permanent pentru pacienții ei pe care îi îngrijește cu toată grija”. Numeroase experiențe efectuate în clinici la Chicago, în Germania și în multe alte părți, au dovedit pe baza unor cercetări prelungite și aprofundate, că bolnavii care se roagă, cei cărora li se acordă asistență nu numai medicală, ci și spirituală, se vindecă mai ușor sau

starea lor se ameliorează mai repede. Datele furnizate de diferiţi oameni de ştiinţă sunt foarte concludente (vezi conferinţele prof. Pompay de la universitatea din Freiburg).

De altfel, într-o comunicare recentă, câţiva fizicieni ruşi, care au studiat influenţa rugăciunii Tatăl Nostru asupra bolnavilor, au constatat după observaţii îndelungate şi riguroase, că unii se însănătoşeau, sau că se simţeau mai bine după ce o spuneau, că, de pildă, valoarea tensiunii arteriale foarte ridicată sau alteori foarte scăzută, se îmbunătăţea mult. Ei au experimentat atât cu subiecţi credincioşi, practicanţi, cât şi cu atei, pe care problemele de credinţă nu-i interesau. Efectele asupra stării acestora erau cu mult mai neînsemnate.

Rugăciunea face inima tristă veselă, sufletul deznădăjduit plin de nădejde, trupul rebel îl supune sufletului şi modelează sufletul după chipul lui Dumnezeu, sfinţind trupul. Rugăciunea este întâlnire cu Dumnezeu. Rugăciunea de acasă este ca o pregătire, ca o introducere pentru rugăciunea obştească de la biserică. Cine nu s-a obişnuit să se roage acasă, rareori poate să se roage cu osârdie în biserică.

„Vrei să dobândeşti rugăciunea? Osteneşte-te în rugăciune, că Dumnezeu, văzând cu câtă osteneală o cauţi, ţi-o va dărui ţie. Eu ştiu că nu ştii

să te rogi, dar roagă-te cum poţi şi cât mai des şi rugăciunea singură te va învăţa să te rogi" ne învaţă Sfântul Macarie cel Mare.

Oriunde trebuie să fiu cu Hristos, învaţă părintele Arsenie Papacioc. Căci rugăciunea este inima ta în inima lui Dumnezeu, este viaţa noastră, este o tăcere adâncă în care aflăm că „fără de Mine nu puteţi face nimic"! Pământul are nevoie de rugăciune, lumea are nevoie de rugăciune, noi avem nevoie de rugăciune!

Cel ce vrea să ştie ce este rugăciunea, cred că nu trebuie să întrebe pe nimeni, să nu caute în nici un tratat de filozofie, nici într-o simplă meditaţie ca aceasta care nu-i poate oferi decât cojile unor definiţii mai mult sau mai puţin juste, ci să-şi întrebe propriul suflet, să-l adape la izvoarele vieţii divine şi va şti ce este rugăciunea...

Poetul Vasile Voiculescu dedică câteva versuri deosebite rugăciunii zicând: "Pe vremea aceea mă închinam mereu / La masă, la culcare, la sculare / Rugăciunea era cheia de aur cu care / Întorceam ornicul sufletului meu / Şi-l potriveam să meargă după Dumnezeu".

E bine să avem aprinsă nu numai candela inimii, ci şi cea de la icoane. Căci parcă nu se poate bucura una fără cealaltă. Mulți dintre noi avem în odaie, aşezată la icoană o candelă ce veghează precum un înger binecuvântările casei. Ea trimite tăcut dar constant rugăciuni spre cer. Candelele noastre, atât cea materială cât mai ales a inimii, ard mereu întru întâmpinarea Mirelui. Candela îndeamnă la rugăciune, la stare de priveghere. Doar oare ştim noi de ce stăm cu candela pregătită?!

Spiritualitatea ortodoxă afirmă că se aprinde candela în fața icoanei deoarece:

1. Credința este lumina noastră. Mântuitorul Iisus Hristos a zis: „Eu sunt Lumina Lumii" (Ioan 8,12). Lumina candelei ne aminteşte de lumina cu care Hristos luminează sufletul nostru.

2. Să ne amintească despre lumina caracterului sfântului în fața căruia aprindem candela. Sfinții sunt numiți şi „fii ai Luminii", pe care Biserica ni-i dă ca exemple de urmat: „Credeți în Lumină, ca să fiți fii ai Luminii" (Ioan 12,36) şi „ca fiii Luminii să umblați"(Efes.5,8)

3. Să ne slujească ca dojenitoare faptelor noastre întunecate, gândurilor şi dorinţelor rele şi să ne cheme pe calea luminii evanghelice. Astfel să ne trudim cu râvnă a împlini porunca Mântuitorului: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă ei faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri" (Mt.5,16)

4. Aceasta să fie mica noastră jertfă zilnică pentru Dumnezeu, care în întregime s-a jertfit pentru noi. Un semn mic al recunoştinţei şi al iubirii noastre adânci adusă cu şi în lumină faţă de Hristos, de la care noi cerem viaţă, mântuire şi cele de folos sufletului şi trupului, prin rugăciuni.

5. Să fie mantie protectoare puterilor întunericului, care vin de multe ori în vremea rugăciunilor noastre şi ne împrăştie mintea de la Dumnezeu la lucruri amăgitoare şi nefolositoare pentru acel moment pe care noi dorim să-l sfinţim, să-l ducem ca ofrandă lui Dumnezeu.

6. Să ne îndemne la arderea de sine. După cum untdelemnul şi fitilul ard în candelă, plecate voii noastre, tot aşa să ardă şi inima noastră în flacăra iubirii, plecate mereu voii lui Dumnezeu.

7. Să ne înveţe că, precum candela nu se poate aprinde fără ajutorul mâinilor noastre, tot aşa şi candela din inima noastră nu se poate aprinde fără focul sfânt a lui Dumnezeu care este pururi în stare

de dăruire, măcar de ar fi plină de toate virtuțile. Căci, toate virtuțile sunt ca nişte pâlpâiri, dar de la Dumnezeu este focul ce le aprinde şi le face nemuritoare.

8. Să ne amintească că precum Dumnezeu, Creatorul lumii, la început a creat lumina şi apoi, pe rând, toate celelalte. „Şi a zis Dumnezeu: Să fie lumină! Şi a fost lumină." (Fac.1,3) Aşa trebuie şi la începutul vieții noastre duhovniceşti, întâi să se aprindă înlăuntrul nostru Lumina Adevărului lui Hristos, iar din aceasta se încolțeşte, creşte şi dă roade în noi şi în jurul nostru tot ce este bun.

Ca o candelă să ardă ea trebuie să aibă trei lucruri : untdelemn, feştilă şi flacără. Fără una din cele trei, candela nu arde. Aş îndrăzni să asociez untdelemnul cu credința, feştila cu nădejdea şi faptele bune, iar flacăra cu iubirea, dragostea ce niciodată nu ar trebui să se stingă... Căci dacă este credință în Dumnezeu şi iubire toate se împlinesc!

Lumina lui Hristos să lumineze în noi!

SLOVE NEMURITOARE ÎNTR-O SCRISOARE DE DRAGOSTE

"De ce nu vă dedicați timpul liber citirii Scripturii? Voi nu mai vorbiți cu Hristos? Nu-L mai vizitați, nu-L mai ascultați?...", ne întreabă Sfântul Ambrozie într-una dintre scrierile sale. Sfântul Ioan Gură de Aur ne arată şi de ce trebuie să ne obişnuim cu acest obicei sfânt: "pentru a ne hrăni sufletele noastre", căci aceste cărți sfinte conțin "leacurile sufletului" şi din ele primim nu numai îndrumare, ci şi putere.

Atunci când Domnul a fost ispitit de satana pe munte, El i-a răspuns cu texte din Sfânta Scriptură. E necesar, aşadar, să cercetăm bine Sfânta Scriptură. În ea creştinul poate vedea mişcările şi vicleniile vrăjmaşului şi tot în ea îşi poate găsi armele cu care să se apere. Ea conține cuvântul lui Dumnezeu, care ne luminează mintea şi ne deschide ochii cei sufleteşti.

Unii credincioşi s-au obişnuit cu învățarea pe de rost a anumitor versete din Sfânta Scriptură, pe care şi le repetă în anumite împrejurări, mai ales în ispite şi încercări, îmbărbătându-se prin ele, sfințindu-şi nu numai mintea, ci şi faptele şi viața, când sunt călăuziți de ele. Spiritualitatea Ortodoxă

vorbeşte despre o Liturghie a Cuvântului, îndemnând la o împărtăşire lăuntrică a Cuvântului lui Dumnezeu cât mai deasă, aidoma Liturghiei euharistice, când ne cuminecăm cu Însuşi Trupul şi Sângele Domnului.

Biblia nu este o carte obişnuită, ci este "cartea cărților", este viață, deoarece cuvintele sale "sunt duh şi sunt viață" (Ioan 6, 63). Prin urmare, cuvintele Sfintei Scripturi pot fi înțelese dacă le cercetăm în duhul Duhului lor şi cu viața vieții lor.

Zilnic, când ne întoarcem acasă din activitățile cotidiene, să punem două mese: una cu bucatele trupului, alta cu bucatele Sfintei Scripturi. Când citim din Biblie, Dumnezeu vorbeşte cu noi, apostolii şi proorocii vorbesc cu noi, cerul vorbeşte cu noi.

Sfinții Părinți prețuiesc cuvintele învățăturilor sfinte, numindu-le "îndumnezeitoarele" cuvinte. Cuvântul cheamă, trezeşte, deschide uşa inimii prin credință, dă putere şi vitalitate celor slabi, hrăneşte şi adapă pe cei ce flămânzesc şi însetează după Dumnezeu. Cuvântul, dacă este de la Dumnezeu, zideşte, dă viață, înțelepciune şi deschide ochii celor orbiți sufleteşte. Cuvintele lui Dumnezeu nu pot fi înțelese atunci când sunt despărțite de Dumnezeu, pentru că nu ele sunt Dumnezeu, ci o exprimare a dumnezeirii în limbaj uman. Cuvintele dătătoare de viață ale Evangheliei

care au ajuns în mintea şi în inima noastră descoperă sensurile adânci ale existenţei, prin ele primim de la Dumnezeu putere să le împlinim şi tot ele creează stări din ce în ce mai înalte în viaţa noastră atunci când le împlinim.

Spunea un părinte că în momentul când mintea nu va înţelege ceea ce lecturăm, călăuziţi fiind de tâlcuirile Sfinţilor Părinţi, va simţi inima; şi dacă nici mintea nu înţelege, nici inima nu simte, aducem rugăciune şi evlavie, căci în fiecare cuvânt de acolo se găseşte strop din Adevărul veşnic şi din Duhul Sfânt, fiind o colecţie de cărţi inspirate, scrise sub insuflare divină. Şi trebuie citit din nou, căci prin citire semănăm în suflet cuvintele lui Dumnezeu. De acolo nu vor pieri, ci treptat şi pe nesimţite vor trece în firea sufletului nostru; şi se va petrece ceea ce a grăit Mântuitorul despre omul care "aruncă sămânţa în pământ, şi doarme şi se scoală noaptea şi ziua, şi sămânţa răsare şi creşte, cum nu ştie el" (Marcu 4, 26-27).

Îmi povestea cineva, că în perioada efectuării stagiului militar, cu mulţi ani în urmă, citea zilnic scrisorile de dragoste de la logodnica sa. Pe unele dintre ele ajunsese să le ştie pe de rost, căci le recitea zilnic şi mereu simţea dragostea pe care i-o transmitea de la distanţă iubita lui... Gândindu-mă la asta, mă întrebam cum de este posibil să nu citim şi noi zilnic din "Scrisoarea de Dragoste" a

lui Dumnezeu, care este Sfânta Scriptură?! Poate că dragostea noastră s-a răcit, însă a Lui nu se răceşte niciodată! Citind zilnic, Îl vom iubi şi preţui mai mult, vom afla nu numai voia Lui, ci ne vom şi întâlni cu El, căutând să-I facem bucurie în orice clipă a vieţii noastre, pregustând din veşnicie...

Despre smerenie e greu de vorbit, mai ales când nu te afli printre practicanții acestei împărătese a virtuților. Trăită de unii, zugrăvită de alții, mereu văzută de Dumnezeu, ea este cămașă în care se adăpostesc multe fapte bune.

Numită de unii gânditori temelia crucii, ea este filosofia creştină, sarea virtuților, fiind însăşi viața sfinților. Părinții din spiritualitatea răsăriteană afirmă că fără smerenie nu poți vedea fața lui Dumnezeu, nu te poți ridica la înălțimea cerului, la patria cerească. Dacă lipseşte smerenia nu se poate simți cu adevărat gustul dulce al iertării când păcatele sunt acoperite de bunătatea lui Dumnezeu.

Acest mărgăritar al virtuților este însăşi viața lui Hristos, pilda cea vie şi nemuritoare, iar părinții spun că „cel care nu se smereşte, alungă de la dânsul harul lui Dumnezeu". Şi îmi vine în minte o pildă din Pateric în care Avva Ilarion din Palestina a mers la Avva Antonie, şi i-a zis lui Avva Antonie: „Bine ai venit, luceafărule, cel ce răsari dimineața !" Şi i-a zis lui Avva Ilarion: „Pace ție, stâlpule de lumină care luminezi lumea!" Oare acesta este salutul dintre cei mai smeriți oameni

din lume?! Şi dacă vom citi în Pateric, vom găsi mărturii că erau cu adevărat smeriţi, însă acest salut mă duce cu gândul la salutul Arhanghelului Gavriil către Preacurata Fecioara Maria: „Bucură-te ceea ce eşti plină de har, Domnul este cu tine.” (Luca 1,28) Smerenia înseamnă slavă începută! Pentru că legea smereniei lucrează contra ei însăşi: din scântei iese foc, din picături de apă, bălţi, din milă, milostenie, iar din smerenie, iese slavă şi lumină.

Niciodată mintea omenească nu va putea cerceta până la epuizare la modul cel mai desăvârşit posibil, procesul psihologic prin care smerenia se transformă în slavă. Legea aceasta nu e taină, dar e prea mare pentru a o frământa în întregime mintea omenească. Explicaţiile plastice pentru a face înţeleasă smerenia şi roadele ei sunt slabe.

Chiar dacă smerenia poate fi socotită o însuşire specifică monahilor, căci monah egal smerenie, totuşi această şcoală a smereniei poate fi practicată de oricine, indiferent pe ce treaptă socială se află şi la ce mod de vieţuire a fost chemat de Hristos Domnul, deoarece smerenia e verificarea oricăror virtuţi. Smerenia ridică şi îndreaptă, aşezând la loc de cinste chiar şi cei mai păcătoşi oameni (vameşul, femeia desfrânată de la picioarele Domnului, tâlharul de pe cruce, etc.).

Spun părinții că smerenia se învață din citirea zilnică a viețilar sfinților, prin spovedanie regulată, prin răbdarea cu nădejdea în Hristos a necazurilor, piedicilor şi supărărilor acestor vieți. Să le primim în casa inimii ca pe nişte surori iubite, venite în vizită pentru păcatele noastre. Se dovedeşte smerenia mai ales prin dragostea ce o manifestăm față de cei ce ne-au mâhnit, după cum zice Sfântul Isaac Sirul: „smerită cugetare arată nu acela care se ticăloşeşte pe sine, ci acela care mustrat fiind de altul, nu-şi micşorează dragostea față de el." Iar mai presus de toate să cânte armonios în viața noastră smerenia inimii, căci „oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smereşte pe sine se va înălța" (Luca 14, 11).

TIC-TAC, TIC-TAC - SUNET AMENINȚĂTOR SAU AMINTIREA ÎNDUMNEZEIRII ?

Lumea noastră este plină de ceasuri: la mână ceas, la telefonul mobil ceas, la calculator ceas, la radio ceas, la televizor ceas, la bordul maşinii ceas, multe gadgeturi electronice au şi ele ceas, în piețe sau la intersecții ceas, ori unde îți întorci capul ceas, în instituții publice ceas, în biserică ceas, inima ne este un ceas... Suntem asediați de ceasuri.

Ceasul ne ține într-o permanentă stare de tensiune, de luptă cu timpul. Ceasul exercită o presiune asupra noastră. Lumea pare a fi intrat într-o cursă contra cronometru. Mulți sunt cei ce şi-au răstignit viața unui program riguros ținut pe telefon, laptop, carnețel sau în minte. Ore fixe pentru muncă, ore fixe pentru odihnă, ore fixe pentru studiu, minute bune pentru pauze, minute sau clipe pentru Dumnezeu... Nimic nu îi face pe unii oameni să-şi încalce programul alcătuit cu multă rigoare. Mulți am devenit fără să ne dăm seama roboței, articulați la secunda unui ceas ce ne-a transformat în robi. Puțini sunt cei ce se mai opresc să-şi mai tragă sufletul, să mai respire aer curat, să mai admire frumosul din jur fără să se

gândească la crucialul tic-tac, care oricum ne înghite cu sau fără voia noastră.

Cu toţii simţim că parcă nu mai avem timp de nimic, nu ne mai ajunge clepsidra. Timpul s-a condensat, e tot mai scurt, ori viaţa s-a micşorat?! Ieri, astăzi şi mâine au aceeaşi dimensiune? Sau poate faptul că nu mai preţuim timpul şi nu îl valorificăm în mod deplin ne face să credem că trăim un alt timp? Oamenii de ştiinţă, prin diferite studii şi experimente, au reuşit să ne convingă că ziua de astăzi are parcă o altă „proporţie" şi că cele 24 de ore de altădată acum ar fi doar vreo 17–18 ore. Părinţii Bisericii afirmă că Dumnezeu a scurtat timpul pentru păcatele oamenilor...

E drept că ticăitul ceasului ne aminteşte atât lucrurile programate în viaţa aceasta la diferite ore, dar ne şi avertizează că ne apropiem cu paşi repezi şi siguri de mormânt. Acum e timpul potrivit pentru mântuire, vremea de a birui ceasul ispitei, este perioada în care putem aduna har. Sfeşnicul luminos din viaţa noastră, Biserica, ne îndeamnă să luăm aminte la timpul bine plăcut Domnului, găsindu-ne acum în timpul cercetării. Căci „mai târziu" va fi „prea târziu". Orice lucru trebuie făcut la timpul său pentru a dărui din timp şi îndeletnicirilor duhovniceşti: *„Pentru orice lucru este o clipă prielnică şi vreme pentru orice îndeletnicire de sub cer."* (Eclesiasticul 3, 1).

Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, marele dogmatist român, spunea că timpul este distanța dintre chemarea lui Dumnezeu şi răspunsul nostru, fiecare simțind în mod diferit această invitație atât de delicată şi dulce, atât ca intensitate cât şi ca durată.

Dacă ne temem de timpul cuvenit al fiecăruia, ce ar trebui să spunem despre timpul veşniciei? Spiritualitatea Ortodoxă ne învață că veşnicia e ca şi cum am încerca să golim marea transportând apă cu paharul, sau ducând fir cu fir de pe nisipul unei plaje într-un alt loc, şi parcă tot ar mai fi în suflet nădejdea că vom birui cândva. Dar despre veşnicie, niciodată ea nu se va mai termina: *„Nisipul mărilor şi picăturile ploii şi zilele veacului, cine le va număra ?"* (Eclesiasticul 1, 2). Ei, suflete al meu, acolo ceasurile tale nu vor mai valora nimic. Vom ieşi cu totul din timpul acesta şi vom intra în „timpul lui Dumnezeu". E greu de spus şi de gândit cum vom intra din actualul timp în alt timp nemărginit. De aceea se cuvine să prețuim fiecare clipă şi, pe cât posibil, să-i dăruim lui Dumnezeu cât mai multe momente, gânduri, gesturi ce pot fi înveşnicite. *„Să ne apropiem, deci, cu încredere de tronul harului, ca să luăm milă şi să aflăm har, spre ajutor, la timp potrivit"* (Evrei 4, 16), să avem timp de pocăință pentru păcatele noastre. Căci nu păcatele întristează pe

Dumnezeu, căci El cunoaşte firea căzută a omului şi Îl dor durerile noastre, ci Domnul suferă pentru faptul că omul nu se ridică din mocirlă, sufletul nu îngenunchează şi nu priveşte spre cer, spre Lumină.

Prozatorul şi eseistul român, Octavian Paler, un geniu al culturii contemporane, are o poezie intitulată *„Avem timp”* în care ne arată că „avem timp pentru toate”, dar nu avem timp pentru puțină tandrețe, pentru bunătate, „când să facem şi asta murim”... Şi ce trist este să murim fără să gustăm din compasiune, din mărinimie, din dragostea care îndelung rabdă. Căci *„dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuieşte, nu se laudă, nu se trufeşte. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândeşte răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduieşte, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată.”* (1Cor.13,4-8)

Tocmai ne-a mai trecut încă o zi, încă o oră, încă o secundă... Zilele noastre ce aleargă pe sub picioare, anii ce se adaugă în desaga vieții, să nu „se stingă întru deşertăciune” (Psalmi 77, 37), să nu plecăm din această lume efemeră pustii şi goi de orice faptă bună. Timpul nu se opreşte în loc nici în dureri, nici în bucurii, ci ne cerne, scuturându-ne de toate impuritățile, pentru a ne

înfăţişa cât mai curaţi la Hristos Arhiereul Cel Veşnic.

La sfârşitul fiecărei zile să ne facem un bilanţ, mulţumind lui Dumnezeu pentru toate cele ce ni le-a dăruit, încercând, pe cât posibil, noi „să mâncăm timpul" şi nu timpul să ne înghită pe noi.

Cu toții suntem obișnuiți cu cifrele, unii lucrăm cu ele, alții doar le auzim sau le folosim ocazional. Întotdeauna în spatele cifrelor există ceva: statistici, producție, alimente, lucruri, bani, ori chiar suflete. De cele mai multe ori statisticile par numere reci, impersonale, însă poartă întotdeauna multă încărcătură. Cifrele nu pot fi doar semne goale, ci de fiecare dată ele reprezintă ceva pentru cineva... Există, pentru unii, primejdia de a căuta perfecțiunea pe acest pământ unde nu poate exista. În lumea păcatului perfecțiunea nu se închină.

Populația planetei la ora actuală este de peste 6,9 miliarde locuitori. Zilnic se nasc peste 361.000 de oameni și mor peste 166.000 de oameni la nivel mondial. Și asta în fiecare zi! Anual cele mai mari cheltuieli ale guvernelor, la nivel mondial, sunt pentru armată (peste 4,6 miliarde de dolari) și pentru educație (peste 8,9 miliarde de dolari). Paradoxal, ne educăm ca să luptăm! Vorbim mereu despre pace, fiecare țară are diplomați peste tot și cu toate acestea, încă, nu este duh irenic în lume.

Era nostim sloganul de pe vremuri „luptăm pentru pace”!

În întreaga lume, de la începutul anului până acum s-au fabricat peste 22 milioane de maşini, 50 milioane biciclete şi s-au vândut numai de la începutul acestui an, până acum, peste 141 de milioane de calculatoare şi peste 550.000 de televizoare. S-au publicat peste 420.000 de cărţi, iar zilnic pe mapamond „se răsfoiesc” peste 507 milioane de ziare, existând peste 2,1 miliarde de utilizatori de internet. Comunicăm mult şi cu toate acestea suntem străini, reci, indiferenţi. Numai astăzi s-au vândut la nivel mondial peste 5,2 milioane de telefoane mobile, s-au trimis peste 347 de miliarde de e-mail-uri şi s-au postat peste 4 milioane de articole pe bloguri. Şi asta numai într-o zi! Şi cu toate acestea încă mai sunt suflete care astăzi au rămas tot în singurătatea lor…

De la începutul acestui an s-au pierdut peste 1,8 milioane de hectare de pădure, au dispărut peste 50.000 de specii de animale şi păsări. Cu toate acestea chiar acum în lume la peste 921 de milioane de oameni nu le ajunge mâncarea, iar zilnic mor din cauza lipsei de hrană 30.600 de oameni! Pare de necrezut că astăzi se mai moare de foame, când în ţările dezvoltate rafturile supermarketurilor sunt ticsite până la refuz cu fel de fel de produse. Am consumat peste 1,8 miliarde

de litri de apă de la începutul anului şi cu toate acestea 870 de milioane de oameni nu au acces la apă potabilă!

Tot de la începutul anului până acum au murit 4,7 milioane de oameni datorită bolilor transmisibile; dintre ei, 2,7 milioane erau copii sub 5 ani. La nivel mondial în lume, doar de la începutul acestui an până acum s-au făcut peste 15,3 milioane de avorturi în timp ce 125.300 de mame au murit în stare de jertfă în timp ce îşi năşteau copiii! Există 33.491.600 de oameni infectaţi cu HIV şi au murit din cauza acestei boli necruţătoare de la începutul anului până acum 612.625 de oameni. Trei milioane de suflete au murit de cancer şi peste 357.000 de malarie.

Zilnic se fumează peste 15 miliarde de ţigări şi peste 1,8 milioane de oameni, de la începutul anului până acum, au murit datorită fumatului. 910.856 de oameni au murit datorită alcoolului, 491.615 au murit în accidente de maşină şi 390.972 s-au sinucis. Aşadar moartea ne cercetează astăzi mai des ca ieri şi mâine cu siguranţă va veni mai grăbită decât astăzi…

Nu am întâlnit statistici care să-mi spună câţi oameni s-au rugat astăzi. Câţi oameni s-au vindecat în mod miraculos, câţi oameni au descoperit pe Dumnezeu, câţi oameni au făcut o faptă bună… Sunt convins că mulţi au suspinat,

alții au așezat măcar un gând curat, iar altora nu a avut cine să le șteargă lacrima căzută în grabă. Dar câți s-au bucurat astăzi? Câți au fost părtași măcar la un gram de seninătate? Oare ce statistici s-au scris astăzi în Cartea Vieții la Tronul Slavei?!

CE BINE ESTE SĂ FII PRIETEN AL SFINȚILOR !

Sfinții sunt prietenii noștri, un dar de la Dumnezeu pentru noi. Într-o lume în care „prietenia” multora este bazată doar pe interes și adesea trădătoare, prietenia sfinților este statornică, dezinteresată și curată. Dacă așa zișii prieteni ne sunt aproape numai când ne simțim bine, ne aflăm pe o treaptă socială mai înaltă și suntem sănătoși, când nu le mai avem pe acestea, cei care s-au jurat că țin la noi, ne părăsesc.

Prietenia cu sfinții si ocrotirea lor o simțim mai ales când suntem bolnavi, marginalizați și în diferite necazuri și strâmtorări. Această prietenie, spre deosebire de prima, este netrecătoare și aducătoare de nenumărate bucurii. Majoritatea dintre noi, în toate vremurile și în toate timpurile, conștientizăm cât este de importantă prezența sfinților în viața noastră. Căci aceștia nu numai că ne îndeamnă permanent prin pilda vieții lor să aprindem candela gândului bun, ci sunt și maeștri neîntrecuți în știința sufletului.

Sfinții ne îndeamnă să facem totul cu Dumnezeu, să ascultăm de Dumnezeu si să fim fiii lui Dumnezeu, nu fiii păcatului. Prin sfinți,

Dumnezeu ne invită să căutăm frumusețea adevărată care este în noi înşine.

Sfinții, de cele mai multe ori cât viețuiesc pe pământ, sunt mereu ascunşi de privirile uneori indiscrete ale oamenilor. Mare le-a fost credința şi plină de roade bune viețuirea, pentru care Hristos le-a dat cununa cea neveştejită a slavei Sale în ceruri. Sunt convins că dintre cei care au ajuns la sfințenie, doar o parte dintre ei au trecut solemn în ceata sfinților, iar alții acoperiți cu mantia smereniei, de prin cimitirele satelor poate, ori de prin gropi comune, ori de prin munți şi păduri sau alte crăpături ale pământului, au numele înscrise în Cărțile de la Tronul Preasfintei Treimi, de unde nimeni şi nimic nu le va putea şterge vreodată.

Lucrarea poruncilor şi rugăciunea ne dau pofta de a-L cunoaşte pe Dumnezeu, să creştem sufleteşte şi duhovniceşte. Totodată sfinții ne invită să nu pierdem ocazia de a-L chema pe Dumnezeu în ceea ce suntem fiecare ***acum***. Ei ne spun că întâlnirea cu Duhul se face prin tăcere, în tăcerea de după cuvânt şi în şederea de după rugăciune…

„Singurătatea e starea spirituală în care ne naştem, acea stare naturală şi adevărată. Cu timpul o uităm, ne maturizăm şi devine din ce în ce mai străină. Uneori, ó regăsim, dar acum ne speriem, căci am devenit străini față de ea. Acum fugim de ea, deşi ar trebui să o căutăm din nou, căci numai prin ea putem spera a găsi adevărul.”

(Mircea Eliade)

Singurătatea este una din marile provocări contemporane ale oamenilor de pretutindeni. Există singurătăți şi singurătăți: singurătatea celor fără familie, singurătatea bătrânilor, singurătatea celor ce supraviețuiesc generației lor şi care nu mai au prieteni, singurătatea părinților abandonați de copiii care vin să-i vadă foarte, foarte rar, singurătatea celor plecați departe în țări străine, în locuri străine şi aşa mai departe.

Statisticile spun că fenomenul singurătății este cu mult mai mare în oraş decât la sate. În comunitățile rurale oamenii se cunosc, se înrudesc, trăiesc în comun evenimentele fiecăruia (înmormântare, botez, nuntă, etc.), mai stau la „un pahar de vorbă” pe uliță, ori pe la poartă şi este

foarte greu să se simtă omul singur. La oraş, din nefericire, uneori trăieşti perete în perete cu cineva într-un bloc, şi nu ştii cine stă dincolo de perete, deşi eşti de acolo de 15 ani şi te despart de el doar câțiva centimetri! Citadinul cu a lui etichetă de cele mai multe ori, paradoxal, a răcit relațiile dintre oameni. Străzile reci de la oraş au oferit mai multe abandonuri fizice sau emoționale, decât ulița de la sate. Asfaltul rece nu se compară cu căldura pământului, a lutului din care suntem cu toții plămădiți şi „treziți" cu suflare de Viață... Urâtul singurătății oferă adeseori sentimentul descumpănirii, al non-sensului existenței, sau alte şi alte suferințe.

Există, desigur, şi o singurătate dorită, care le face bine unora, dar aceasta este întotdeauna temporară şi căutată din nevoia de concentrare, de meditație, ori de relaxare. În singurătatea sfinților şi a asceților e o căutare a locurilor ferite de ispite, dar nici aceasta nu poate fi de durată, pentru că se transformă în urât, în akedie, după cum o numesc părinții filocalici. Până şi marii asceți caută obştile sau îşi asociază câțiva ucenici, pentru a gusta din bucuria comuniunii. Monahismul este o formă de comuniune aidoma îngerilor. Monahii trăiesc în comunități, se sfătuiesc, se ajută; viețuirea e comună, virtutea e comună, harul şi mântuirea e comună. Spun unii gânditori că singurătatea

dezumanizează, deoarece omul este creat să rămână în comuniune cu semenii, cu sfinții și cu Dumnezeu.

Spun teologii că în spiritualitatea ortodoxă românească nu s-a ajuns la forme extreme de „zăvorâți”, de „stâlpnici”, etc. Dulceața harului și bucuriile sfinte erau cele care îi duceau pe culmile cele mai înalte ale trăirilor duhovnicești pe unii viețuitori, în acea retragere binecuvântată în care arzi de dorul lui Hristos și dorești unirea cu El.

A fi singur e o mare suferință. Acolo unde nu este comunicare, e iad. Acesta e definit de unii părinți ca singurătate, ca lipsa comuniunii. Şi ce poate fi mai rău, decât să fii absolut și permanent singur?! Iadul este locul celor care au ratat întâlnirea cu Dumnezeu.

Durerile sunt mai ușoare de purtat când sunt împărtășite și altora, când sunt mângâiate, precum și bucuriile sunt mai depline când la fel sunt părtași și alții la ele. Scriitorul scrie, dar nu se bucură decât atunci când este citit. Același lucru se întâmplă și cu pictorul care expune, cântărețul care este aplaudat, arhitectul căruia ideile îi devin construcții, medicul atunci când vindecă, etc. Fiecare dintre noi avem nevoie de un om, de aproapele nostru pentru a ne desăvârși activitatea, pentru a da un sens acțiunilor. Pe orice om ni-l facem aproapele nostru prin comunicare, prin

ieşirea din egoism, prin iubire, prin bunăvoinţă reciprocă. Viaţa noastră socială nu s-ar dezvolta dacă nu am lucra unii pentru alţii, dacă nu ar fi cooperare, împreună-lucrare, acorduri şi armonii. Avem nevoie unii de alţii, căci toţi suntem fiecare în parte mădulare din trupul tainic al Bisericii, din trupul lui Hristos.

Pentru unii pedeapsă, pentru alţii necesitate, lux sau refugiu, singurătatea este o şcoală care învaţă pe mulţi multe. În grădina vieţii, floarea singurătăţii, este precum un trandafir: te poţi înţepa în spini dar te poţi bucura şi de parfum… E important să ştim că nici atunci când suntem singuri, nu suntem singuri, ci că mai ales atunci avem pe Dumnezeu lângă noi şi în inima noastră! Şi ce ocazie minunată este să poţi sta zilnic la taifas cu Dumnezeu!...

Este generația de astăzi și, cine știe, poate de mâine. Creștem cu toții în ea. Oricât de mult se dorește purul, totul este artificial, sintetizat. Nimic nu mai e „live”, natural ori palpabil, așa cum era cândva; nici cartea, nici muzica, nici alimentele, nici chiar viața. Totul se colorează, se mimează sau se digitalizează; pentru raționamente practice, pentru economie sau pentru a deveni mai atractive. Nu știm exact, vom vedea mai tarziu ce și pe cine a momit. Totul se transformă, se schimbă, se modifică. Experimente peste experimente, soluții peste soluții, tehnici peste tehnici. Așa e modernitatea. Facem “playback” peste tot și nu mai știm ori nu mai putem să ne oprim... Uneori uităm care este realitatea și trăim în propriile "avataruri", impuse sau nu de societatea în care viețuim.

Sunetele se sintetizează și educă simțurile în felurite stări mai mult sau mai puțin energizante. Foaia este înlocuită de pagina electronică, scrisorile de sms-uri, plimbările prin parc și conversațiile de altădată au fost modernizate de chat-uri și rețelele de socializare, jocurile curate de pe maidan sunt acum de mult uitate, cele de pe

calculator fiind mult mai "colorate". Copilăria şi adolescenţa, perioadă de candoare şi de căutare a modelelor, este cea mai veselă şi încântătoare etapă din viaţa fiecăruia. În vremea copilăriei mele nu ştiam de calculator, internet, televizor cu multe programe, jocuri în reţea şi alte multe provocări contemporane ce limitează şi îngustează orizonturile tinerilor captivi într-o lume ireală. Jocuri precum "De-a v-aţi ascunselea", "Raţele şi vânătorii", "Ţară, ţară, vrem ostaşi", "Sticluţa cu otravă" sau "Hoţii şi vardiştii", sunt doar câteva din paleta largă de jocuri în care mi-am petrecut cei mai frumoşi ani. Fotbalul, tenisul, schimbatul surprizelor de la gumele de mestecat (colecţii de maşini, de elicoptere, de fotbalişti, etc.), ori schimbatul timbrelor din clasoare erau pasiunile noastre de altădată. Alături de acestea erau nelipsitele excursii cu colegii la munte sau la mare, în care se legau cele mai frumoase prietenii, ieşirea la iarbă verde, mersul pe bicicletă, lansarea zmeului şi alte multe minunăţii curate. Astăzi socializarea este în cea mai mare parte doar digitală, în faţa zeului computer!

Alimentele, fructele şi legumele zemoase şi gustoase au fost şi ele transformate, înmulţite prin fel şi fel de procedee, de parcă s-ar fi micşorat pământul şi nu mai este loc de cultivat. Nimic din creaţia Ta Doamne nu este perfect, noi creăm o

altă lume, o altă viață, un "măr mai mare", o aromă mai nouă care să ne stimuleze papilele gustative, "inventăm", dar fără Tine... Doamne Tu nu vezi că noi vrem clone, bombe atomice, arme nucleare, fel de fel de substanțe halocinogene, fumuri amețitoare, și multe altele? Ce fel de Dumnezeu ești dacă la Creație nu le-ai făcut și pe acestea, nu Te-ai gândit și la noi? Hmm, lasă că îți arătăm cât suntem noi de tari și că putem face multe fără Tine! Așa strigă bietul om contemporan, amețit de "creația" sa...

Explozii de informații zilnice în vieți înecate și minți obosite, deprimate și dezorientate, reprezintă cultura zilelor noastre. O zi fără știri, fără evenimente majore pare o zi moartă, monotonă, neimportantă, banală, chiar plictisitoare pentru unii. Când nu mai sunt evenimente, se fabrică, se înscenează, se programează. Panica trebuie cultivată, peptidele hrănite, mințile golite. Avem nevoie de adrenalină, de ură, de teroare. Omul de astăzi este însetat de informații și de știri proaspete. Mereu trebuie să fie "up-datat" ca să reziști pe piață, altfel el nu mai reprezintă o noutate și poate fi înlocuit oricând cu o mașinărie capabilă nu numai să hrănească neuronii neobosiți ai celor ce se vor a fi altfel, sau mai buni sau "cei mai cei", dar carnalul rămâne o piesă mult prea ieftină și neinteresantă în fața provocărilor virtuale. Iar

sufletul, o poveste, un basm. Titluri peste titluri, vise peste vise, durere peste durere şi bucuria ce a rămas doar a copiilor din satele izolate care încă nu au trăit în totalitate ispita digitală.

"A fi tânăr înseamnă a fi de oțel... A privi totul în față. A nu putea minți niciodată... A nu putea îndura să fii mințit de alții... A nu putea îngădui minciuna oriunde ai întâlni-o. A urî nedreptatea. Când eşti tânăr nu poți fi legat de nimic. Încaleci viața cum vrei... Fiindcă îi poți da cu piciorul... Nu te târăşte ea ca o epavă care nu mai ştie să renunțe”, spunea Camil Petrescu.

Ce va rămâne în urmă, ce dăruim mai departe, se pare că nu este o întrebare care să frământe inimile şi mințile celor ce vor da răspuns la “vreme potrivită”...

“Piua”, cine vrea să iasă din generația playback ?!

BÂRFA, GOLIREA APROAPELUI

Avizați sau nu, discret sau ostentativ, astăzi, mai mult ca ieri, toată lumea vorbește despre toată lumea. Dacă nu apari la gazetă sau prin tabloide, la televizor sau pe buzele de la „radio șanț” parcă „nu exiști”. Cei ce se bălăcesc în plăcerea de „a fi puși la curent” cu tot ce mișcă-n lung și-n lat, pricinuiesc multe neajunsuri atât lor cât și celor pe care îi discută: își pierd pacea, liniștea, duhul, inteligența, demnitatea, se rănesc cu unele cuvinte aruncate ce se întorc, mai devreme sau mai târziu, împotriva lor, tulbură, strică prietenii, întrețin dispute și polemici, etc.

Izvorâtă poate dintr-o plictiseală inspirată, ori dintr-un suflet mic, bârfa stimulează mereu curiozitatea celor ce o ascultă. Cel care trece drept „bine informat” este întotdeauna sigur că va găsi ascultători ce vor dori să fie la curent cu ultimele ecouri. Bârfitorul, la nevoie, amplifică puțin subiectul pentru ca discursul să fie mai condimentat. Din păcate așa este alcătuită firea omenească, aplecată spre rău. Într-o lume a marketing-ului, faptele simple și armonioase astăzi parcă nu mai au putere să atragă atenția. În schimb, scandalurile, intrigile, murdăriile, captivează,

înlănțuie, subjugă, încântă urechea şi adapă inimi golite şi rănite. Lacomi la indiscreții şi trăncăneli, bârfitorii sunt solicitați şi ascultați de suflete gemene. Bârfa nu este doar un păcat la modă care vinde astăzi şi are lipici la public, o haină plină de găuri îmbrăcată de toți şi peticită de mulți, ci porneşte din invidie, din limbi care mestecă mult pelin.

Amănuntele sunt cele care colorează tabloul întâmplărilor. Interesul nu se trezeşte niciodată atunci când este vorba de oameni cărora nu li se întâmplă nimic. Curiozitatea excesivă este acoperământul oamenilor nefericiți. Cei cu adevărat fericiți îşi poartă fericirea, ca o comoară, ascunsă în adâncul lor. Ei nu au viața presărată cu evenimente de seamă şi nu se lasă pradă curiozității. Fericirea nu este alcătuită din petreceri, evenimente mondene, apariții impunătoare, sau alte materiale din care se croiesc bârfele, ci fericirea este alcătuită din mici împrejurări cotidiene care, adunate, întrunesc o anumită seninătate, prefăcându-le în clipe dulci.

Succesul celor antrenați în astfel de acțiuni în care limba este pionul principal se bazează pe curiozități nedemne. Plouă peste noi cu cuvinte, dorite sau nu şi puțini sunt cei ce au puterea să schimbe subiectul sau, dacă obrazul e gros, să întoarcă spatele lăsând gura „să latre”, „să

trăncăne" singură. În valul de cuvinte cu care își copleșește ascultătorii, cel ce duce vorba, chiar dacă este înconjurat de mulți curioși, totuși el este singur și joacă un rol prost și trist. Căci de obicei nu are scrupule, iar din fierăstrăul dinților lui nu scapă nici prietenii, sau amicii, dacă îi are.

Ne place, poate, câteodată, să ne îndulcim cu bârfe care îi privesc pe alții, dar ne temem să nu ne pomenim și noi într-o zi încolțiți și bârfiți la fel. Cele mai simple gesturi, în ochii bârfitorilor sunt răstălmăcite și criticate dur, făcând ancheta unor investigații indiscrete.

Astăzi bârfa vinde. Scandalul face rating. La fel ca și josnicia, imoralitatea, răutățile, jignirile și alte acțiuni demne de „senzațional" ce guvernează o bună parte din mass-media care, din păcate, a coborât mult ștacheta pentru a putea rămâne pe piață. Încurajată, accentuată, manevrată prin diferite tactici, bârfa rămâne un șarpe care nu obosește să-și lovească zilnic coada de lucruri din care îi este cu neputință să muște.

Bârfa nimeni nu pretinde că o iubește, dar place multora. Călătorește pe la mulți oameni și se răspândește cu repeziciune. Ustură mult cuvintele acestei metehne omenești, dar ca orice boală are și remedii: înfrânarea prin rugăciune, vederea propriilor păcate și greșeli, ocolirea prilejurilor de

defăimare, spovedania deasă şi curată ce curăță şi vindecă leziunile inimii.

A bârfi, a duce vorba de colo-dincolo, a vorbi de rău, a calomnia, a cleveti, a blama, a huli, a ponegri, a defăima, a vorbi mult şi fără rost, a pălăvrăgi, a trăncăni, a flecări, toate sunt verigi ale acestui lanț murdar şi rece. Bârfa, judecata, osândirea aproapelui, sugrumă sufletul ce nu mai poate respira aerul vital al Duhului Sfânt.

Fiecare judecă lucrurile după măsura stării lui duhovniceşti. Dacă unul are cugetul stricat, şi "maşina lui este stricată", chiar şi aur să pui în ea, va face "gloanțe de aur", ca să ucidă, spunea Cuviosul Paisie Aghioritul.

Să urmăm aşadar îndemnurile Evangheliei care zice: *„de ce vezi paiul din ochiul fratelui tău, şi bârna din ochiul tău nu o iei în seamă? Sau cum vei zice fratelui tău: Lasă să scot paiul din ochiul tău şi iată bârna este în ochiul tău? Fățarnice, scoate întâi bârna din ochiul tău şi atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău"*(Matei 7, 3-5) . *„Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care judecați, veți fi judecați, şi cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura"(*Matei 7, 1-2).

Totuşi vreau să cred că până la urmă acolo unde mintea vede numai ruşine, inima descoperă frumosul !

PE CĂRAREA MONAHISMULUI TOATE SUNT DE OBŞTE: ŞI MÂNTUIREA, ŞI OSTENELILE ŞI BUCURIILE

Privită în această înaltă semnificaţie, monahismul este o dăruire a vieţii în mâna lui Dumnezeu. El înseamnă înstrăinare de cele dinafară, pentru a putea duce la biruinţă războiul lăuntric de purificare a sufletului şi de întărire a iubirii lui Dumnezeu. Lepădarea celor pământeşti şi trupeşti, şi trăirea voturilor monahale, ridică pe monah la înălţimea trăirii îngereşti. Ceea ce îl atrage pe monah spre această viaţă nu o constituie nici hrana, nici îmbrăcămintea, nici adăpostul, ci râvna aprinsă, focul lăuntric, lumina pe care Duhul a aprins-o cu mai mare intensitate în sufletul său.

Comunitate de pelerini ai nostalgiilor divine sunt monahii şi monahiile ce vieţuiesc în mănăstire. Pe cărările acestor nostalgii, nu ale instinctelor carnale, toate sunt de obşte, şi sufletele, şi hotărârile, şi puterile trupeşti. Mântuirea este de obşte, ostenelile de obşte, bucuriile şi durerile de obşte, cununile de obşte; toate în duhul dragostei lui Hristos.

Monahismul este vocaţie, este fructul sublim al chemării excepţionale şi al unei supreme libertăţi umane regăsite în Dumnezeu. Este

excepția care crește deasupra vieții obișnuite însuflețind-o cu Duhul iluminărilor înalte. E calea de a sta mereu neclintit lângă crucea lui Hristos pe care s-au răstignit patimile.

Acest mod de viețuire are asprimile lui și este socotit de către unii înțelepți piatră greu de ridicat. Însă, spiritualitatea creștină confirmă că au existat, mai există și vor mai exista, din darul lui Dumnezeu, sute și mii de suflete care au primit aureola sfințeniei celei nepieritoare sub mantia îngerescului chip, căci acolo unde vrea Dumnezeu se biruiește rânduiala firii. Ei nu au făcut teoria mântuirii, ci chiar s-au mântuit; nu au făcut teoria iubirii de Hristos, ci L-au iubit, lepădându-se cu totul de lume; nu au făcut teoria jertfei, ci chiar s-au jertfit, câștigând cu sufletele lor ce au devenit crini imperiali, împărăția cerurilor gătită celor ce se dăruiesc în întregime iubirii lui Hristos.

Monahismul este un instrument al perfecțiunii conturat prin caractere creștine autentice, ireproșabilă moralitate, simbol al adevăratei ordini, duhovnicie trăită pe treptele superioare, far călăuzitor, stâlpul Bisericii ce a făcut cununie între cultură și spiritualitate, dăruind omenirii prin roadele unei trăiri alese certitudinea desăvârșirii.

Iar una din binecuvântările de la Hristos Domnul aceasta este: *„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă*

faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri." (Matei 5,16)

FAMILIA CREŞTINĂ, POEM DE DRAGOSTE CARE NU MOARE NICIODATĂ

Se spune că cel mai frumos au vorbit despre viaţa de familie monahii şi cel mai înălţător au aşezat în rânduri despre viaţa monahală cei căsătoriţi. Un paradox luminos printre multe altele. Căsătoria şi monahismul nu se exclud reciproc, ci sunt intim complementare, aşa cum spunea Paul Evdokimov, şi monahul şi mireanul fiind datori să atingă aceeaşi ţintă, sfinţenia, şi un drum şi celălalt ne ajută să intrăm "în odihna lui Dumnezeu", "întru bucuria Domnului".

Ambele căi sunt vocaţii speciale, au aceeaşi frumuseţe, aceeaşi demnitate şi aceeaşi cinstire înaintea lui Dumnezeu. Indiferent că vieţuim în lume sau în mănăstire cu toţii suntem rezultatul unirii dintre un bărbat şi o femeie, suntem darul binecuvântat al unei familii.

"Iubirea schimbă însăşi substanţa lucrurilor", zice Sfântul Ioan Gură de Aur şi adaugă: "numai iubirea face din două fiinţe una singură". Numai iubirea cunoaşte Iubirea. Numai iubirea uneşte fiinţele cu Dumnezeu şi le uneşte apoi cu celelalte. Teologii au văzut în Sfânta Treime adeseori model,

icoană a iubirii, familia creştină, anamneză a Paradisului.

Omul întreg este şi bărbat şi femeie, ne învaţă părintele Dumitru Stăniloae. Dar, precum bărbatul nu este numai trup, ci este şi suflet, la fel ca şi femeia, ei se întregesc reciproc şi simt nevoia să se întregească şi sub raport spiritual. Femeia are un fel de admiraţie, o încredere în bărbat, că el este mai puternic şi o poate ajuta în viaţă şi admiră o anumită forţă, dar nu numai o forţă trupească, ci şi spirituală, o capacitate de discernământ. Bărbatul admiră la femeie delicateţea ei, capacitatea ei de a aduce o dulceaţă în viaţă, de a-l mângâia, sensibilitatea, de a-l încuraja în felul ei; adică, ei se întregesc şi spiritual.

Căsătoria, icoană a Iubirii, este o vocaţie, o misiune în care cei doi se hotărăsc să „devină *unul* rămânând *doi*", unindu-se la nivel fizic, emotiv, psihologic şi spiritual. Viaţa de familie este întotdeauna o minunata ocazie de creştere, o „şcoală" unde ne cunoaştem şi creştem. Soţii învaţă să se împărtăşească unul din celălalt, gustă din şcoala răbdării unde sunt ca şi obiecte de studiu fidelitatea, recunoştinţa, acceptarea, iertarea, comunicarea, iubirea care trebuie să fie hrănită şi întreţinută. Fiecare membru al familiei trebuie să dăruiască timp şi puteri pentru această relaţie. Mulţi duhovnici şi psihologi recomandă ca un

dulce obicei de fiecare zi, împărtăşirea bucuriei de a trăi împreună, de a se ruga, de a se recrea, etc.

Familia reprezintă unul dintre cele mai prețioase bunuri ale omenirii. Comuniunea de iubire şi de viață dintre bărbat şi femeie izvorâtă din capacitatea lor de dăruire liberă reciprocă, este construită pe egalitate şi demnitate ca şi chipuri ale lui Dumnezeu. Această unire binecuvântată de Dumnezeu dă roade la vreme potrivită doar crescută la lumina mesajului evanghelic. Familia, leagănul vieții se sprijină pe pilonii Sf. Ap. Pavel: credința, nădejdea şi dragostea. Doar pe drumul iubirii sincere şi dezinteresate se poate trece cu brio prin fața furtunilor şi provocărilor societății contemporane. Iubirea conjugală nu se poate „epuiza" în interiorul cuplului, pruncii fiind o sinteză vie a iubirii, fructul, darul cel mai de preț al unirii lor, o permanentă amintire a clipelor dulci.

Ce minunăție ca două ființe străine una de cealaltă să se găsească într-un anumit moment al vieții şi să rezoneze de parcă se cunosc de-o veşnicie. Şi iubirea dintre ei îi face să fie una. Se simt în mişcări, în suflete, în tot şi în nimic. Îşi sunt unul altuia umbră şi înger, zi şi noapte, aer şi viață culminând cu fructul iubirii lor, pruncii. Ce binecuvântare, ce dar, ce minune, câtă prețuire din partea lui Dumnezeu !

În iubirea conjugală totul se construieşte pe tandreţe: atingerile sunt o taină, cuvintele sunt o taină, tăcerile sunt o taină. „Mi-ai atins inima”, „Ţi-am dat inima”, „Te-am primit în inima mea”, această etapă a găsirilor reciproce, în care se descoperă minuni unul la celălalt, îşi atinge finalul abia în Veşnicie, unde poemele de dragoste nu vor muri niciodată.

CRUCEA, CHIPUL ÎN CARE HRISTOS ÎȘI ÎMBRĂȚIȘEAZĂ ÎN IUBIRE CREAȚIA

Trădăm Crucea fiecare dintre noi când nu avem putere să combatem păcatul, abuzurile, nedreptățile, când ne spunem „lasă, mă, că merge şi aşa!"

Crucea ne însoțeşte în toată viața noastră, de la botez până la mormânt, când ne odihnim întru nădejdea Învierii sub umbra crucii. Crucea are multe semnificații în viața creştinului. Neputințele şi necazurile din viața unui om sunt crucea pe care o poartă pe drumul vieții. Pentru cineva crucea poate să însemne lipsa sănătății, faptul că s-a născut foarte sărac şi necăjit ori a căzut într-o boală incurabilă, pe care o poartă toată viața. Crucea poate fi şi un eşec ori regretul unei neîmpliniri. Crucea copilului orfan este lipsa de dragoste părintească. Crucea cuiva care şi-a pierdut soțul sau soția este crucea văduviei, durerea provocată de dor şi de singurătate. Există şi o cruce a sărăciei, a celor lipsiți de bunuri materiale, după cum există şi o cruce a grijilor oamenilor bogați dar singuri, izolați şi invidiați. Mințile sclipitoare ale teologiei au văzut şi o cruce a geniului, a omului intelectual, neînțeles de

societatea în care trăieşte, uneori prigonit, de cele mai multe ori invidiat şi apostrofat de suflete care nu i-au înțeles misiunea.

Crucea este şi lupta sau osteneala de a săvârşi binele, a mărturisi adevărul şi a face dreptate într-o lume plină de răutăți şi de invidie. Deci chiar dacă suntem sănătoşi sau nu ştim ce înseamnă durerea de a pierde o persoană iubită, sau avem o situație materială bună, totuşi avem datoria de a ne lua crucea ostenelii săvârşirii faptelor bune, căci nimeni nu se poate mântui fără osteneală. Sfântul Isaac Sirul spune: „Calea lui Dumnezeu este crucea de fiecare zi, căci nimeni nu s-a suit la cer cu răsfăț." Când luăm crucea în mână, ce ne spun piroanele, sângele, spinii?

Cu toții avem o Cruce de purtat. În fața Crucii lui Hristos, putem alege:

Să luăm Crucea. Este greu, atât de greu, încât e posibil să cădem de mii de ori pe acest drum al crucii sau să fim zdrobiți de greutatea ei, mai ales că nu lipsesc cei ce ne biciuiesc pe drum, ne ocărăsc şi îşi scuipă ura adunată în inimă asupra noastră, numai pentru că am ales să Îi urmăm lui Hristos. Dar fie şi căzând de mii de ori, Domnul va fi acolo să ne ajute, pentru că şi El s-a lăsat ajutat de Simon din Cirene, când a căzut sub greutatea supra-omenească a Crucii Sale. Esențialul în aceste clipe este să strângem Crucea şi mai tare în brațe,

să nu îi dăm drumul, să ne legăm prin ea de Hristos. Să îi urmăm Lui, chiar dacă am fi ultimul din turmă, chiar dacă simțim că în fiecare clipă parcă cedăm. Să nu cedăm, orice ar fi!

O altă variantă ar fi să cârtim împotriva Crucii. Crucea, când cârteşti, devine de mii de ori mai grea, devine insuportabilă, chin, iad. Harul nu poate veni în inima unui om ciudos sau în inima unui om care duce crucea îmbufnat şi răzvrătindu-se împotriva Celui ce ne cheamă la drum. Dar nici în acest caz nu suntem lipsiți de nădejdea mântuirii. Domnul aşteaptă, cu drag, cu dor, cu îndelungă răbdare ca acesta să renunțe la egoism, să renunțe la gândul că ar putea să mai taie din greutatea Crucii, să nu fie nevoit să se jertfească întreg.

Iar ultima variantă ar fi să trădăm Crucea. Acesta este singurul mod în care suntem „scutiți" de Cruce. Putem să Îl trădăm pe Hristos, şi aşa nu vom fi obligați să luăm Crucea, nici să Îl urmăm pe Acesta Răstignit. Aflându-ne pe drum, având deja Crucea, putem atunci să trădăm. Cum? Să ne împrietenim cu cei ce ne biciuiesc. Să încercăm să le intrăm în grații sau pe sub piele, cum se zice. Să ne alăturăm glumelor ucigaşe pe care le fac pe seama celui Răstignit. Sau să tăcem când fac acestea. Să căutăm protecția lor şi să ne luăm partea lor în această viață, pierzând-o în schimb pe

cea veşnică. Trădăm Crucea fiecare dintre noi când nu avem putere să combatem păcatul, abuzurile, nedreptățile, când ne îndulcim cu vorba poporului „o mână o spală pe alta şi amândouă spală fața”, când ne spunem „lasă, mă, că merge şi aşa!”. La Hristos nu merge cu jumătăți de măsură, cu compromisuri. Un proverb al poporului român spune foarte adânc: „Decât să înting în unt şi să mă uit în pământ, mai bine înting în sare şi mă uit la soare !” Există o demnitate în a-ți purta crucea!

Acum cât suntem sub Cruce, suntem chemați să privim la ea şi la Cel ce S-a jertfit pe ea, udând-o cu mult sânge nevinovat. Părintele Dumitru Stăniloae, marele teolog şi dogmatist român, spune că cel mai frumos şi convingător discurs despre dragoste este îmbrățişarea lui Hristos de pe Cruce. Crucea ne învață că din orice cădere există şi ridicare, totul depinde de noi!

IUBIREA, MOMENTUL CARE REPARĂ TRECUTUL ȘI CUCEREȘTE VIITORUL

Nimeni nu este fără de greşeală, căci există în noi „ceva”, care ne „plimbă” pe valurile vieții, când încolo, când încoace. Omul contemporan suferă, pătimeşte, trăieşte o stare de victimă, dar totodată involuntar sau nu, face şi pe cei din jur victime ale stărilor sale. Conflictele, stresul, stările confuze nu se limpezesc decât atunci când ființa noastră suflă spre Hristos, când facem curățenie în ceea ce suntem noi în adâncuri şi scoatem tot răul din labirintul firii noastre.

Baza echilibrului omului, atât din punct de vedere psihologic cât şi duhovnicesc, este iubirea, iubirea întru Iisus Hristos. Căci în Hristos suntem creştini, în Hristos devenim oameni şi în Hristos ne unim toți oamenii cu Dumnezeu. Orice om de pe pământ are o picătură de har, în care se observă, câtuşi de puțin, prezența lui Dumnezeu. Prin iubire ne poziționăm corect față de ceilalți. Iubirea este cea care protejează pe om de cursele vrăjmaşului.

Socot că iubirea adevărată, curată, nu are definiții, căci de cele mai multe ori definițiile unor cuvinte frumoase îi secătuiesc substanța, savoarea, frumusețea, farmecul, încântarea, puterea, energia, lumina. Iubirea se trăieşte şi atât. Cuvântul în sine,

rostit rotund şi cu deschidere, acoperă cu îndestulare toată încărcătura ce îl cuprinde atunci când este trăită. Şi dacă iubirea e trăită şi împărtăşită cât mai des cu putinţă, definiţia e gata. Fără iubire şchiopătăm negreşit în sine, dar şi în relaţia cu ceilalţi, aşa cum frumos spunea un părinte.

Iubirea nu are sfârşit, ea este o continuă ardere a sufletului, este o candelă veşnic aprinsă, este glasul şoptit care se aude doar în urechile celor care ştiu că lumea nu ar fi ajuns aici dacă sentimentul frumos nu ar fi existat în sufletele celor care au ars pentru a lumina calea plină de întuneric a timpului, este acea stare de veghe continuă ce ţine sufletul în viaţă chiar şi după topirea trupului. Născută din har, nu din facere, acest foc dulce nu ţine cont de vremuri, de restrişti, de bunăstare, ci doar de beatitudinea împlinirii frumuseţii lui Dumnezeu pe pământ. Căci unde dragoste nu e, nimic nu e, iar sufletul este mai sărac, trupul trece mai greu prin viaţă, fără bucuria pe care numai spiritul acesteia ţi-o poate dărui. Iubirea este sensul tuturor lucrurilor, existând peste tot în Creaţie, fiind unul din numele lui Dumnezeu. Jertfa pe cruce, din iubire faţă de om, a Mântuitorului Iisus Hristos, pentru refacerea comuniunii între om şi Dumnezeu, este pentru veşnicie pilda cea mai vie şi înfricoşătoare de

iubire necondiționată, curată şi deplină. Din iubire Dumnezeu a trimis pe Duhul Sfânt, Mângâietorul care ne învață iubirea. Dacă Dumnezeu ar uita un singur gest, nu ar mai fi dragoste deplină. Ori de câte ori jertfim sinele nostru pentru aproapele săvârşim o răstignire a eului, care ne spală de zgura egoismului. E drept, cu cât e mai mare iubirea, cu atât mai mari sunt şi suferințele, dar merită. Un exemplu de deschidere şi jertfă în iubire este şi monahul acela care se ruga ca toți oamenii să intre în Rai şi pe el să-l lase afară, la poartă, să-i păzească pe cei dinăutru.

Cine iubeşte se transformă, se deşartă în persoana față de care îşi manifestă acest sentiment minunat. Iubirea nu are limite, sau mai bine zis iubirea în Dumnezeu nu are limite. Iubirea în Hristos şi cu Hristos îți dă dreptul să faci ce vrei, cum spunea Fericitul Augustin. De ce? Pentru că în Hristos suntem liberi, Hristos nu îngrădeşte, patimile sunt cele care ne înlănțuie şi ne depărtează, ne despart de adevărata iubire nemuritoare. Iubirea te învie, te schimbă, te transformă, te jertfeşte pe altarul inimii într-o permanentă liturghie a iertării din care suntem datori neîncetat să ne împărtăşim. În iubire eşti mereu acoperit de aripa unui înger ce îți picură în inimă, în minte şi în viață harul Duhului Sfânt. Dostoievski spunea undeva că frumosul va salva

lumea, aş îndrăzni să afirm că iubirea este cea care va salva lumea, ea rezolvă totul. Şi tot el afirma: „Nu te minţi singur. Cel care se minte pe sine şi-şi pleacă urechea la propriile sale minciuni ajunge să nu mai deosebească adevărul nici în el, nici în jurul lui şi să nu mai aibă respect nici pentru sine nici pentru lumea cealaltă. Iar dacă nu respectă pe nimeni nici nu poate iubi pe cineva şi astfel, neiubind pe nimeni, ca să se afle în treabă sau ca să-şi omoare urâtul, se lasă în voia patimilor şi ispitelor trupeşti, şi, stăpânit cum e de metehne, ce deosebire mai poate fi între el şi un animal?"

Pe lângă echilibru interior, bucurie şi pace sufletească, iubirea este momentul care repară trecutul şi cucereşte viitorul... Şi când te gândeşti că aici pe pământ sufletul atinge doar puţin iubirea, căci dulceaţa Iubirii o vom gusta deplin în veşnicie!

Astăzi titlurile care atrag atenția și își fac loc tot mai mult în frământările societății contemporane sunt: lovituri de stat, atentate, prostituție, comploturi, organizații conspiraționale, industrii farmaceutice, industrii alimentare dispuse la decimarea populației prin „E"-uri, crimă organizată, trafic de droguri, de arme sau de ființe umane, secetă, scumpiri, sărăcie, durere, lacrimi iar natura, îndurerată, strangulată de om, își aruncă peste noi diferite cataclisme, provocate sau nu, ca răspuns la preocupările speciei umane.

Scena vieții e împodobită cu decoruri tot mai întunecate, cu semi-întuneric, cu mult zgomot și valuri de plăcere, de carnal, de opulență. Pentru bani, putere și compromisuri, marionete ori șefi sunt în stare de orice acțiune care îngrădește libertatea celui de lângă noi, parcă mai mult ca oricând. S-a pierdut echilibrul. Astăzi "se tace" mai mult ca ieri, iar mâine "se va tăcea" mai mult ca azi. O mână spală pe alta și amândouă spală fața. Nu mă leg de tine, nu te legi de mine. Te las, mă lași.

Oare de ce nu ne mai sensibilizează nimic? Să se fi împietrit atât de mult condiția umană?

Arhitectura sufletului secolului al XXI-lea a devenit alta? Mult mai complexă, impunătoare şi certificată la exterior, însă goală şi tristă şi plină de suspine, de singurătate apăsătoare, în interior. Despărțită de Dumnezeu, divorțată de conştiință, mintea omului contemporan orbecăie pe autostrăzi străine. Unde e morala, dreptatea şi bunătatea din om? Cine sau ce a murdărit adevărul? Unde e pacea şi bucuria? Le mai căutăm, mai ştim să le trăim, mai vrem să fim oameni îndumnezeiți sau rămânem la stadiul de animale raționale? De ce, astăzi, cuvântul "grijanie" nu mai înseamnă împărtăşanie, cuminecătură şi îl aud adeseori prin cetate la bărbatul ce îşi suduie feciorul? De ce, de cele mai multe ori, întinăm ca un nor de praf cuvintele, natura, oamenii şi aproape tot ceea ce atingem şi nu mai vrem să fim viață, mângâiere şi întâlnire în Duh? De ce nu ne mai mulțumesc slovele simple, cu un singur înțeles, şi complicăm şi cele mai elementare trăiri umane? De ce vrem să părem altfel decat suntem? De ce ne face plăcere să sorbim însetați lacrima de pe obrazul celui de lângă noi? Poate inima, mintea sau societatea ne va raspunde. Sau vom găsi răspunsul doar în brațele calde ale Domnului?! Zilnic oamenii joacă drame, comedii, acțiune, horror şi iar drame, comedii, acțiune şi horror... Până când ?

Sunt oameni care n-au omorât niciodată şi cu toate acestea sunt mai cruzi decât asasinii. Oamenii care sunt cel mai greu de iubit sunt cei de care avem nevoie, căci ei ne descoperă pe noi aşa cum suntem. Ceea ce nu ne place la cel de lângă noi este de fapt ceea ce nu ne place la noi şi ne este greu să o recunoaştem, e depus acolo în adânc şi proiectăm pe cel de lângă noi toate frustrările, neputințele, durerile şi iadul nostru interior. Iar omul este chemat să transforme creația, ea trebuie să devină euharistie dăruită Domnului.

Ne plac lucrurile explicabile. Ştim mai multe decât credem că ştim şi gândim mai mult decât ştim şi cu toate acestea oamenilor le este frică de ceea ce vor găsi înăuntrul lor. Nu vor să îşi asculte glasul conştiinței, nu suportă tăcerea. Eşti fericit, omule?! Când nu obținem ceea , suferim. Când obținem ceea ce dorim, tot suferim, căci nu suntem în stare să păstrăm ce am dobândit. Când obținem ce vrem? Când suntem împăcați cu noi înşine. Călătoria e cea care ne aduce fericire, nu neapărat destinația. Acest moment unic e tot ce contează. El poate fi jertfit pe altarul iubirii, sfințit şi dăruit Domnului pentru îndumnezeire. Viața e un rai, numai că noi nu vrem să ştim, căci dacă am vrea să ştim, chiar mâine s-ar întinde raiul peste toți.

Lumea are pretențiile ei care sunt cu totul opuse lui Dumnezeu. Lumea pretinde ca noi să

dorim slava lumească, Dumnezeu ne porunceşte să fugim de ea. Lumea cere ca omul să fie viclean, mincinos şi nedrept, iar Dumnezeu vrea ca omul să fie sincer, corect şi bun. Mai ales că o parabolă spune că în Împărăția Cerurilor nu se intră singur.

Aşadar care este antitodul pentru astenia de violență?!

Oricât de savant şi virtuos ar fi cineva, dacă nu a ajuns să iubească orice făptură omenească, inclusiv pe potrivnicii săi, e semn că nu este încă în Dumnezeu şi Dumnezeu nu poate sălăşlui deplin întru el. Acolo, în iubire, ne cheamă Domnul cu toate neputințele noastre. Sufletul nostru tânjeşte după Domnul, doar că noi îi astupăm glasul lăuntric prin grijile zilnice. Îl găsim pe Hristos în lacrimile vieții şi în suspine, şi iarăşi Îl pierdem când nu ştim să iubim.

Se cuvine se învățăm în aceste vremuri, cultura iubirii, Cultura Duhului, cum spune părintele Rafail Noica, cele ce sunt ale vieții, pentru a înțelege sensul şi esența lucrurilor. “Astăzi oamenii caută să fie iubiți şi de aceea eşuează. Corect este să te intereseze nu dacă ei te iubesc, ci dacă tu Îl iubeşti pe Hristos şi pe oameni. Doar astfel sufletul îți este împlinit”, învață părintele Porfirie. Când iubeşti pe cineva, spunea părintele Teofil Părăian, adaugi ceea ce-i lipseşte şi înlături ceea ce e rău adăugat la ființa lui. În general părinții sunt iubitori față de copii aşa cum sunt copii şi caută să apară copiii în lumina cea mai bună posibilă, chiar şi atunci când au pete,

chiar şi atunci când au răutăţi. Asta o face iubirea, aşa-i rostul iubirii. Când iubeşti pe cineva, iubeşti acea persoană cu defecte cu tot, şi când nu o iubeşti, nu o iubeşti nici cu calităţi cu tot.

Un pustnic i-a spus odată Sfântului Siluan Athonitul că „Dumnezeu va pedepsi pe toţi criminalii şi păcătoşii, care vor arde în focul cel veşnic", iar sfântul i-a răspuns: „Bine. Dar spune-mi, te rog, dacă vei fi în rai şi de acolo vei vedea cum arde cineva în focul iadului, vei mai avea pace?" „Ce să-i faci? E păcatul lor", a spus pustnicul. La care Siluan a răspuns: „Iubirea nu poate suferi aceasta. Trebuie să ne rugăm pentru toţi oamenii." Căci iubirea nu rabdă să piară nici măcar un singur suflet.

„Cine iubeşte pe fratele său rămâne în lumină, şi sminteală nu este întru el. Iar cel ce urăşte pe fratele său este în întuneric şi umblă în întuneric şi nu ştie încotro se duce, pentru că întunericul a orbit ochii lui."(I Ioan 2, 10-11). *„El şi-a pus sufletul Său pentru noi, şi noi datori suntem să ne punem sufletele pentru fraţi."*(I Ioan 3, 16). *„Cel ce nu iubeşte n-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire."* (I Ioan 4,8).

Iubirii nu îi este teamă de întunericul lumii acesteia. Iubirea este un laborator al Învierii, o icoană a Împărăţiei lui Dumnezeu. Iubirea lui

Hristos revărsată asupra oamenilor naşte un pământ nou şi un cer nou… În iubire, arta privirii le vede pe toate bune. Mărimea unui suflet se măsoară prin ceea ce iubeşte, iar iubirea nu are margini !

Aşadar, puţine cuvinte, multă dragoste. Către toţi. Oricine ar fi ei !

Iubiţi mult, Hristos vă porunceşte !

DĂ-NE DOAMNE, "AGITAȚIA NOASTRĂ" CEA DE TOATE ZILELE !...

Frunze ruginite ce încă mai cad... Frig, aglomerație, semafoare. Din loc în loc drumuri deviate, reparații, indicatoare. O damă se rujează în mașină în timp ce stă la stop. Un alt domn își schimbă cămașa, tot în mașină. Semaforul încă e roșu. Cineva trimite SMS-uri. Un cățel dă din coadă și scoate limba mare-mare într-o altă mașină. Un bebeluș stă încorsetat în scaunul său special. O bătrână pășește încet pe trecerea de pietoni, agățată de un baston. Chipuri încruntate, buze ce murmură a ... rugăciune. Într-un colț al străzii zace tăcută o altă biserică bătrână, deschisă. Unii o văd cu coada ochiului și își fac în grabă cruce cu limba în cerul gurii. Mulți se prefac că nu o văd. Și ea se roagă pentru toți, până la sfârșit, e fidelă...

Tramvaiul șerpuiește drumul cotidian și ne înveșmântează auzul cu alte graiuri ascuțite, grave chiar. Țipete. Câinii maidanezi privesc lung trecătorii. Un cerșetor cere milă prin ochi de porumbel. Cineva își șterge nasul cu dosul palmei pentru că nu are batistă, un altul scuipă ce nu trebuie scuipat. O femeie tușește sec și mult.

Telefoanele mobilele sună. Oamenii cumpără ziare şi pâine proaspătă. Înjurături. Gânduri balcanice, merge aşa. Tinerii se provoacă la glume nesărate. Studenții aleargă grăbiți la cursuri şi seminarii şi visează. Ochii mai au încă luminițe. Birocrația îşi urmează circuitul. Totul funcționează. Roboțeii sunt la locurile lor şi execută toate comenzile ce le-au învățat.

Hristos priveşte blând şi îi curge o lacrimă...Oare cine I-o mai şterge ?! Da, potirul... O maică se roagă... În Catedrală un preot spovedeşte. Mă doare durerea !

Sunt în Cetatea Moldovei, exist, sunt viu ! Ah, Sfânta Cuvioasă Parascheva, cea mult milostivă împrăştie şi astăzi Oxigen, şi mâine...şi poimâine...până la buza mormântului !...

Lucrurile obişnuite ar trebui să fie simple, însă de la zi la zi se dovedesc a fi tot mai încurcate. Într-o lume care îndeamnă neîncetat la competiţie, la etalarea calităţilor şi la încrederea în forţele proprii, omul contemporan este tot mai ameţit de contraste. Opulenţa promovată în mass-media din ce în ce mai agresiv, a devenit standardul pe care majoritatea sufletelor visează să îl atingă. Este doza zilnică pe care neuronii o doresc pentru a se menţine treji în somnul lumii. Şi când te gândeşti că în călătoria acestei vieţi ar trebui să avem la noi doar bagajul strict necesar care să ne folosească în viaţa cea veşnică.

Întrucât statisticile sunt alarmante în privinţa stresului şi a modului aglomerat în care omul contemporan vieţuieşte, deja se vorbeşte de un curent al simplităţii: simplitatea la locul de muncă, simplitatea în bucătărie, simplitatea în sănătate, simplitatea şi naturaleţea în frumuseţe, simplitatea în filme, simplitatea în muzică, simplitatea în reclame, simplitatea în joacă, simplitatea în viaţă, etc. Simplitatea nu este o stare ce o caută doar oamenii ce vor să se apropie mai mult de Dumnezeu, ci este un subiect ce stă de ceva vreme

şi în minţile filosofilor şi logicienilor, pe paginile de statistică ale sociologilor şi pe buzele psihologilor şi psihiatrilor. Mai multă simplitate, mai puţine bătăi de cap parcă ne-ar spune toţi ! La toate problemele soluţia stă în simplitate, în firescul lucrurilor. Cu cât e mai mare problema, cu atât soluţia e mai simplă, însă omului îi este greu să accepte. De ce ? Pentru că ne plac şi ne atrag lucrurile întortocheate, speculaţiile, excesele. Avem „darul" de a transforma orice problemă simplă într-una care nu are nici început, nici sfârşit. Ne-au intrat în sânge informaţii, dureri, cuvinte, vise, frustrări, tăceri, singurătăţi, etc. Ne pierdem în labirinturi în care am intrat de bună voie. Diavolul e în detalii, spunea cineva. Tocmai de aceea Cuviosul Paisie Aghioritul spunea mereu: simplificaţi-vă viaţa, şi stresul va dispărea. Lucrurile simple au devenit cele mai grele. Mă gândesc că aşa cum se renunţă la greutăţile, ori la sforile ce ţin legat de pământ un balon, şi acesta se ridică pur şi simplu şi zboară, tot la fel şi sufletul. Dacă renunţăm la lucrurile ce ne îngreunează sufletul, el devine mai uşor, liber, firesc... şi se ridică la Creator. Simplitatea este cheia liniştii, dieta sufletului şi transfuzia trupului.

Sfinţii sunt modele vii de simplitate, de golire a e-ului pentru a-I face loc lui Dumnezeu. *Patericul* e plin de mărturii ale bătrânilor nevoitori

ce prin simplitatea vieții lor s-au apropiat de Dumnezeu, cercetați fiind de Duhul Sfânt, Mângâietorul. Simplitatea, conține în sine frumosul care odihnește și unește bunătatea cu sinceritatea, naturalețea cu discreția, smerenia cu rugăciunea. Dumnezeu ne vrea simpli, viața însăși este simplă, noi însă o complicăm cu nimicuri disecate într-o multitudine de fire ce nu mai știm să le înnodăm. Și apoi suspinăm că am rămas îngenunchiați în propria lucrare stângace. Simplitatea nu acoperă cu nimic firea, ea este cea care dă suflet universului, aripi gândirii, farmec tinereții, viață și veselie tuturor lucrurilor. Înalță sufletul către tot ce este bun, drept și frumos. Oare, astăzi a fi simplu este o artă sau un veșmânt doar pentru o anumită categorie de oameni ?!... În simplitate sufletul se liniștește, devine mai îngăduitor, mai nobil, mai sensibil, mai atent și învață bucuria de a fi mic.

Așadar „sfânta simplitate" este primăvara minții, a inimii, a vieții, este locul de întâlnire cu Dumnezeu... Iar dacă îl avem pe El, ne este suficient, căci „toate celelalte se vor adăuga vouă"(Matei 6,33).

Când îți moare soțul sau soția te numești văduv sau văduvă. Atunci când îți moare tatăl sau mama, te numești orfan sau orfană. Dar când îți moare copilul, cum ești ?! Nu s-a inventat încă un cuvânt care să exprime această durere. Socot că este una din cele mai mari dureri de pe pământ. Niciodată nu poate fi cuprinsă îndeajuns în cuvinte mici sau mari. Se cuvine trăită și plânsă până la capăt… Mor în fiecare zi, ca să nu mai mor când mor...

Dormi cuantic. Când te lovești de realitate, te trezești. Nu e ceea ce crezi, ce vezi. Perfuzii, anestezie. Nu mai merge. Deschide ochii, timpul trece ! Nu mai vorbi doar despre tine. Nu te mai vedea doar pe tine. În viață trebuie să şi dăruieşti, nu doar să primeşti. Ce vrei să faci ? Ce sau Cine vrei să fii ? Viața e un drum spre moarte și spre altă Viață. Precum copilul în pântecele mamei crede că acolo e viața pentru că e cald, e bine, are tot ce îi trebuie și abia după ce se naște își dă seama că, de fapt, aceea nu era viață ci aici în lume este viața. Așa și noi suntem acum în pântecele lumii acesteia și ni se pare că aici e viața, dar nu e așa. Abia când ne naștem prin poarta morții și

ieşim din pântecele lumii vom observa că Acolo e adevărata viață și nu aici. În veşnicie. Primul simptom al morții este naşterea. Așadar, fiecare trebuie să moară într-o zi sau în fiecare zi pentru a se naşte. Toți vor să creadă că acea zi nu va veni degrabă. Murim biologic, murim păcatului, moare omul vechi. Incapacitatea de a iubi, tot moarte este. Până la buza mormântului murim și înviem în fiecare zi, plânși ori ba. Oamenii mor ca să poată trăi omenirea. Moartea, acest somn fără vise, o rană bine închisă, o taină, împărăteasa acestei lumi, reprezintă în cele din urmă o clipă de eternitate. Când murim, în noi, moare o lume necunoscută. Fiecare plânge pe cineva... Sufletul tău pe cine plânge ? Îl aud, taică, mă doare.

Aud cum se deschide o floare în căutarea fericirii. Pentru ea mai sunt răniți poeții. Aud cum îşi cântă stelele în asfințit. Aud dorul cum se ridică la cer. Trei îngeri zboară auzind o inimă ce bate. Unii nu mă înțeleg. Aş vrea să țin în mână o scrisoare de-a inimii tale. Prin ochii tai văd lumea plină de lumină. Crengile palmierilor stau aplecate spre raza mea de soare uitat de astă vară. Fulgerul minții despică cerul în două când cascadele inimii lasă urme pe nisipul amintirilor ude. Cerul mă ține în brațe şi sunt dezlegat de iertare... Cuvintele nu se mai recunosc între ele. Pot fi dulci, amare, pline sau goale, reci sau calde. Sau simple. Mult prea

simple. Ele au rămas doar un joc de buze întreţinând un ritual de scenă, ce curând va dispare. Cuvintele pleacă din adâncuri şi se opresc cu puţin înainte de a fi rostite, pentru că ascultătorii sunt astăzi mult prea departe sau ele au devenit inutile...

Tăcere, te respirăm în suferinţa sunetelor nevindecate de cuvântul „dacă" când nu găsim un alt drum. Tălpile goale păşesc imperial la fereastra divinităţii. Mi-s ochii primăvară şi ating mugurii ca lemnul sfinţit. Vrei să trăieşti într-o poveste în care soarele răsare doar dacă îl plăteşti?! Lumea nu este doar un manual cu multe definiţii şi formule ce mereu trebuiesc aplicate pentru a reuşi la olimpiade. În chilia unui visător obiectele devin mituri universale. Unele mor bine, căci mor adormind, spre a învia în lumină. Oricând începe timpul într-o rasă albă cu pajiştile ce au acelaşi verde perfect. Suflu în păpădie şi îmi pun o dorinţă... Astăzi nu am nici sirop, nici dulceaţă. Cu mâinile sub cap privesc spre cer. Toţi oamenii sunt trecători, dar nu toţi trecătorii oameni. Zburând prin timp, crezând, râd şi mă simt infinit...

Vântul mă loveşte puternic peste faţă amintindu-mi de adâncurile tăcerii. Reaprind candela în căscioară. Am multe litere scrise în palmă, ce fluturii nu le-au putut culege şi stau să le ud cu ploaia cristalelor mele. Cana de ceai aburind îmi topeşte lacrima curajoasă ce nu a mai avut

răbdare şi a sărit drept în ea, uitând că e mult mai fierbinte. Nu doar privirea mi-e blândă, sau zâmbetul ce ştie să însenineze durerile nevindecate. Crenguțe de busuioc.

Viața nu are nevoie de subtitrare, e deja scrisă pe limba fiecaruia. Viața este o continuă schimbare. Viața înseamnă salturi cu parașuta încrederii, înseamnă riscul succesului, înseamnă să cazi și să te ridici, înseamnă alpinism de dorințe, realizări ce te înjosesc, înfrângeri care te înalță. Viața mai înseamnă să stai și la umbra unui copac ce l-ai plantat cu ceva timp în urmă.

Cât timp trăieşti, simte-te viu. Nu te pierde printre fotografii îngălbenite de timp… Mergi mai departe atunci când toți se aşteaptă să renunți. Lasă trecutul în urmă. Acceptă că nu mai poți schimba nimic. Invață din el. Iartă, iartă-te! Nu lăsa să se tocească tăria pe care o ai în tine. Când nu mai poți să alergi, ia-o la pas, ardelenește, calm, frumos. Nu poți să mergi pentru că mai vrei să îți ștergi și lacrimile sau îți simți inima, ia bastonul și te sprijină. Mai stai pe bancă, însă nu te opri niciodată! Nu trăi prin comparații! Fii tu însuți, înfrânge-ți durerea pentru că tot la zi ajunge și cea mai lungă noapte! O zi în care nu am făcut un bine, măcar o firimitură, e o zi uscată, pierdută. Te rog, lasă-mă ca din iubire să-ți ofer locul meu în Rai !

ACOLO...

- o filă de jurnal -

Îmi trezesc penița pentru a mai contura din rugina frunzelor de toamnă un fum din clinchetul anilor ce i-am lăsat să zburde în voie pe maidanul vieții. Acolo în colțul său de lume, însingurat, chemând cuvintele, visând, sperând, zâmbind, lăcrimând, ca să-şi dea măsura credinței un gângurit înmugurea. Îmi aduc aminte de mine ca de o ființă uitată în paginile unui manual de gimnaziu sau între două frunze culese în grădina bunicii şi puse la presat. Acolo, eram eu pe aripile unui curcubeu fricos, proaspăt ieşit după ploaie şi mi-aş fi dorit să mai rămân acolo…sub aripa protectoare a mamei, ce-mi repeta verbul „a iubi" ca pe o litanie. Plâng norii…lovind fără milă pietrele uscate de arşița veacurilor. Îneacă şi țărâna ce adăposteşte o altă lume. Ecouri surde foşnesc în miezul zilei, ce pare a fi mai mult noapte decât zi. Fluvii de gânduri mă răscolesc iar şi iar, ducându-mă pe alte meleaguri ce stau sfioase-n cămăruțele sufletului meu.

Pentru fiecare din noi „acolo" poate fi plapuma călduroasă a bunicii, căldura casei părinteşti, vocea

plăpândă a mamei, întâmplarea aceea năstruşnică din prima excursie, peisajul care mi-a inundat întreaga ființa, prima iubire din minunații ani de liceu, un loc deosebit dintr-un pelerinaj sau excursie, un aşezământ monahal unde am gustat bucuria isihiei, o experiență de viață sau doar un scâncet ce ne-a scânteiat cândva inima.

Plouă…cu picături mici, mărunte, de parcă ar fi lacrimile cuiva. O vrăbiuță caută zgribulită într-o băltoacă ceva, ştiut numai de ea, şi băltoaca e murdară de noroi. E sătulă de tot şi de nimic. Nu a mai avut răbdare şi a ieşit în ploaie, poate de singurătate…poate de curiozitate… Pentru ea unde o fi acel „acolo”, în țări străine sau aici cu mine...? Credeam că numai eu stau de vorbă cu ploaia, însă observ că stă şi ea. Ce egoist sunt, credeam că ploaia e doar a mea şi doar pe mine mă ascultă… Hmm! Cel puțin e bine că ne mai ascultă, că ne mai sărută pământul. E tristă…stă în ploaie parcă de ciudă, de răzbunare, pentru natură, pentru consoartele ei, pentru existență. Poate ar fi vrut să fie altă creatură sau în altă parte. Se uită la mine, acolo în lumea ei poate vrea să fie în locul meu, sau plânge că nu o înțeleg nici eu… Ar vrea să-mi vorbească, ar vrea să mă asculte?! Ochii ei mici ca boabele de piper, rotunzi şi mereu umezi m-au imortalizat. Ce făptură, oare ce simte? Poate câteodată mă vreau în pielea ei, doar ca să ating

înălțimile şi să fiu în gingăşia lor...dar e bine aşa. Şi eu am stat astăzi în ploaie pentru ca Dumnezeu să mă sărute pe frunte.

În cotloanele şi ungherele sufletelului ei mic vrăbiuța se vrea "acolo". Toți ne vrem Acolo. Şi Adam se vrea „acolo", în Raiul ce cândva l-a părăsit. Cred că pentru fiecare vietate şi făptură există undeva un "acolo", ştiut numai de el, unde se închid, ca într-un sipet, toate emoțiile, toate scâncetele, toate boabele de rouă ce mângâie vioara obrajilor, toate dorurile şi visele... dar poate reprezenta şi o lume dincolo de cotidianul obscur, ceva mai celest, mai divin, depinde de mesajele care se transmit şi obiectivul care este urmărit.

În viață mi-am măsurat adeseori zborul cu lacrima ştearsă cu dosul palmei, alteori cu zâmbete generoase şi tot aşa. Din ele mai răsar uneori sub clar de lună diamante feciorelnice ce mai strălucesc în nopțile de iarnă amintindu-mi, fie şi pentru o clipă, de "acolo" !

Sună clopotul, vrabia s-a speriat. Parcă ne-am trezit dintr-un vis. Penița îmi zgârie foaia, îmi aduce aminte că acum după ce unii au bătut la uşa inimii mele şi clepsidra şi-a mai scurs nițel nisipul, pentru mine "acolo" este aici...şi aici va fi poate, cândva, "acolo"...

Rugăciunile florilor ajunsese la El. Fraţii mei îşi făcuseră deja rugăciunile şi se culcaseră. Era atâta linişte în somnul lor încât nu îmi venea să cred ce se întâmplase. O fi fost soarele prea tare, ori vântul prea furios, peste zi. Adormite sunt şi chipurile din curte…ale nevinovatelor animale, torcând un vis de cer senin cu stele mici şi multe. Şi e frig şi totul apasă. Eu nu puteam aţipi decât din când în când… Parcă eram un spin bolnav, stingher şi singur, ce se uita sfios cu dragoste şi bucurie la firele de trifoi cu patru frunze… Lacrimile îmi sunt amare, unde ating pământul iarba nu mai răsare. Mă gândesc că există şi balade pentru o buruiană ca mine, cântate de îngeri de piatră acoperiţi cu florile raiului. Îngere, tu ai aripi... Te rog să aşezi seminţe de gând curat, bine mirositor, aducător de dulceaţă de trandafir !…

Toţi sunt fraţii mei, cu picături de rouă peste ei. O fi rouă, o fi lacrimi, o fi aripi de înger ?!... Şi roua alunecă lin, lin pe tulpină…picurând de sus, dintr-o floare albă, cu patru petale…Floare de iasomie, şi tu porţi semnul crucii ? Şi tu eşti semnul Iubirii Lui ?!... Oh, da, crucea…plină de rouă…

Cineva de Sus, îngână un cântecel dulce despre cum fiecare are locul lui, rostul lui şi bucuria lui în cer şi pe pământ. Iar iubirea are întotdeauna forma crucii !...Din cruce se naşte Învierea...

Încă puțin frig și se mijește, în sfârșit, de ziuă. Nu se face să lași singur pe cineva, oricine ar fi el, mai ales când e rana înroșită. Atunci, ca să știe că nu plânge Singur, am dat glas. Nu oi fi plâns chiar ca el, sfâșietor de fierbinte, însă l-am auzit murmurând : „Iisuse, iartă-mă !" Iartă-mă, te rog, iartă-mă !"...

Pe puiul de cioară nu poți să pui mâna, căci dacă îl atingi, maică-sa nu-l mai hrănește și îl lasă singur să moară. Doar când vine acel Copil cu păr bălai, doar Acela, îl mai atinge din când în când și, gata, nu i se mai face Foame și Sete. Și îl mai și umple de o bucurie peste care a nins cu multă dulceață netrecătoare. Aduce căldura, pacea și multe alte daruri Pruncul. Iar din acel moment mi-e Foame și Sete de Copilul de atunci. Și nu am înțeles nici astăzi, ce rău a făcut de L-au biciuit atât ! Și spinii ! Și crucea ! Și suspinul adânc al Lui... Natura plânge, pământul se cutremură, dobitoacele mugesc, iar muritorii așteaptă decembrie, cu daruri, ori cu apocalipse, îmbrăcate sau nu în cataclisme mai mult sau mai puțin colorate... Niciodată nu am putut înțelege... oamenii !...Nici chiar pe mine însumi... „Când te faci frumos, puiule de cioară, înseamnă că atunci ai

murit de durere ! Că aşa sunt chipurile, când se sting, devin luminoase.”

Lunecă deodată într-un somn dulce, înmiresmat şi pufos, aşa de primăvară fâşneață. Pietrişul scârțâia sub paşi pe drumul plin de viorele înțelepte. Bucuria se seamănă, ca să ai ce să culegi. Mă doare în piept Dorul şi Jalea oamenilor. Ele mai curg uneori din cărțile prăfuite din camera aurie, ce lasă dâre roşii pe condeiul uitat pe marginea foii cenuşii. Străluceau picături de rouă pe flori de liliac înghețate. Şi mirosul, încă nu se mişcă, aidoma călimării cu cerneală neagră-verzuie. „Tu nu ai voie să întrebi nimic despre pământul sfânt ce nu trebuie niciodată ridicat de sub picioare, de pe morminte, de sub inima cerului...”

Gândurile fulgerau albastre a iertare adâncă. Haina de lumină se aşeză pe oameni aducând harul, floarea iertării, bucuria netrecătoare... Cine seamănă în Duh, culege Duh, cu o condiție, pământul să fie udat cu apa iertării !...

GÂNDURILE MELE, GÂNDURILE TALE

Îți trebuie timp pentru cele mai multe lucruri din viață: să ridici o casă, să înveți o meserie, să faci o mâncare. Și totuși, timpul este inutil pentru cel mai important lucru în viață: întâlnirea cu sinele, să știi cine ești dincolo de sinele de suprafață, de numele tău, de povestea ta.

Sănătatea (fizică, psihică și spirituală), este printre cele mai mari daruri ale vieții. Lipsa umorului este nocivă pentru sănătate și fericire. Gândurile sunt lucruri vii, fascicule mici de energie. Calitatea gândurilor determină calitatea vieții. O minte puternică, disciplinată, cultivată zi de zi, poate face miracole. Gândurile sunt cele mai valoroase comori personale ale fiecăruia. Ele ne ajută să trăim viața plenar sau să ne înnegrim cu propria cenușă existențială. Gândurile depășesc orice graniță și cine își stăpânește mintea, stăpânește, de fapt, lumea. Mintea noastră este asemenea unei grădini și pentru ca aceasta să înflorească, trebuie să o hrănim zilnic. Oamenii de știință afirmă că, într-o zi obișnuită, fiecăruia dintre noi ne trec prin minte în jur de 60.000 de gânduri. Dintre acestea, noi oferim valoare doar unora dintre ele. Gândurile de peste zi ne definesc

și ne formează imaginea de sine, iar noi ne vom simți după modul în care gândim: frumoși, urâți, sănătoși, dinamici, lipsiți de entuziasm... Voia bună aduce lumină în cuget și îl umple de o seninătate netulburată și perpetuă. Un gând în stadiu incipient e ca un embrion: începe prin a fi cât un sâmbure, apoi crește constant până capătă viață proprie. Gândirea care nu este înrădăcinată în conștiință ajunge egoistă și disfuncțională. Inteligența lipsită de înțelepciune este chiar distructivă.

Faptele vorbesc atât de tare, încât cuvintele nu se mai aud. Situațiile de criză sunt o ocazie minunată de a ne cunoaște cine suntem cu adevărat. Presiunile pot duce la performanțe mai bune, așa cum diamantele se formează la presiuni uriașe. Când ieșim din starea de bine, de confort apare oglinda adevărului în care vedem cine suntem cu adevărat. Eșecul este un factor esențial pentru dezvoltarea personală. El ne testează și ne deschide calea spre înțelepciune, spre creștere; personal, profesional sau spiritual. Creștere interioară, simțiri și sensuri psihice, apropiere de Dumnezeu, atenție față de semeni sunt câteva din beneficiile eșecului. Singura modalitate de a ne face mai bună și mai frumoasă ziua de mâine este să conștientizăm greșelile de astăzi. Ne putem trezi în fiecare dimineață cu resurse nelimitate de

energie și entuziasm, dacă ne cunoaștem menirea în viață. Lucrurile bune sunt atrase de cei care fac bine, iar când dăruim tot talentul și devotamentul muncii noastre, de fapt, ne asigurăm o experiență mai bogată a vieții, mai fericită și mai plină de sens. Depășește standardele. Desprinde-te de mulțime. Dă tot ce ai mai bun. Pasiune.

Punându-ne din când în când în pielea celuilalt, cu trecut și dureri, cu răni și răceală, începi să simți iertarea, compasiunea, împăcarea. Nu vedem lumea așa cum e ea, ci așa cum suntem noi. Adică înțelegem lumea din jurul nostru prim prisma temerilor, limitărilor, falselor ipoteze și prejudecăților pe care le avem. Păcatele le-am spovedit. Odată limpezit geamul prin care vedem lumea, vor apărea gânduri, convingeri, realități noi. Armonie. Nu trebuie să luăm mereu ceva de la viață și de la ceilalți, ci să oferim. Singurul lucru pe care-l luăm cu noi la finalul vieții este conștiința, de aceea se cuvine să o lăsăm să ne ghideze și să o spălăm în apa vie a Duhului Sfânt. Ea ne va dicta că menirea noastră în viață este să-i ajutăm, să-i mângâiem pe alții, într-un fel sau altul.

Chiar și în cea mai inacceptabilă și dureroasă situație există ascuns un bine profund, iar în fiecare dezastru o sămânță de lumină. Au existat de-a lungul istoriei o mulțime de oameni care, confruntați cu boli grele, închisoare sau moarte, au

acceptat ceea ce la prima vedere era de neacceptat și astfel au găsit liniștea care depășește orice înțelegere. Tocmai acceptarea inacceptabilului este cea mai mare sursă de bucurie. În ce relații ești cu moartea? Sigur știi că o să mori, dar acest adevăr rămâne un simplu concept mental până te întâlnești prima dată cu moartea: un accident, o boală, moartea cuiva apropiat – moartea intră în viața ta ca o conștientizare a propriei mortalități. E bine să accepți natura trecătoare a tuturor formelor de viață și vei simți împăcare și liniște.

Fiecare moment al vieții noastre este o minune, fiecare zi din viața noastră este un dar de care trebuie să ne bucurăm neîncetat. Cuvintele, gândurile, acțiunile, gesturile pe care le facem determină viața pe care o trăim. Trăiește prezentul, indiferent de ora pe care o arată ceasul. Ține minte, nu există zi lipsită de importanță. Astăzi este cea mai frumoasă zi din viața ta. Și mâine mai frumoasă ca cea de astăzi. Și poimâine. Și tot așa. Zilele devin săptămâni, săptămânile se transformă în luni, iar lunile în ani și, chiar fără să-ți dai seama, ajungi în Vârf. Nu uita că schimbările pozitive se întâmplă lent, pas cu pas, delicat, frumos. Marile salturi pozitive ale lumii au fost făcute prin pași mărunți, constanți, care au rezistat testului timpului. Profunzimea ființei tale caută liniștea. Zgomotul exterior îl auzim în viața cetății.

Zgomotul interior sunt gândurile. Citește! Roagă-te! Contemplă o icoană! Privește natura! Spală mintea și învață de la natură ce înseamnă liniștea. În acea baladă dulce va vorbi Dumnezeu... Și mie, și ție.

Strânsese o mulțime de flori și tot ar mai fi adunat, dar nu îi mai încăpeau în brațe. Atunci, le puse pe cap, într-o coroniță, care crescu atât de înaltă, încât îngerii veneau adeseori acolo să-și scuture aripile. Și tot ar mai fi stat ei, dar steaua vestise deja plecarea.

Acolo, unde mergem, zise îngerii, oamenii nu știu să se bucure, și în inima lor, e doar iarna morții. Viața înseamnă amintirea raiului și de aceea am lăsat pe pământ florile cerului...

Și florile căzură pe pământ în unduiri curentate de rezonanțele frunzelor ce deveneau repede niște dihănii uscate de lacrimi... Și ar fi vrut să fie și ele duhuri.... dar fusese construite să se ofilească... pe pământ... ascultând tăcerea...

- Ție nu îți este niciodată frică ? spusese o frunză puștană.

- Nu, pentru că singurul păcat al muritorilor este doar tristețea și teama... șopti el, copacul ce demult se visa vultur.

Oricărui înger o să-i pară întotdeauna rău că nu e om. Frumoși mai sunt oamenii ! Eu îi văd doar atunci când e soare, fiindcă atunci strălucesc

toţi. Uneori vorbesc, alteori cântă şi de alte ori tăcerea lor umple totul…

Stătea în pragul bisericii privind în ochii preotului… Îngerul îi auzi şi oftă de bucurie.

- Uite, am aripi, pot să zbor, zise sufletul surâzând…

PE NOI ÎNȘINE ȘI UNII PE ALȚII ȘI TOATĂ VIAȚA NOASTRĂ LUI HRISTOS DUMNEZEU SĂ O DĂM

Cu toții suntem plini de răni și suferim, zgomotos sau în tăcere. Părinții duhovnicești ne învață că sunt nenumărate răni provocate de necredință, de deznădejde, de neiubire, de abuzul de putere, de plăcere și de avere. Tămăduirea vine prin Mântuitorul Hristos, Cel mort și înviat, care a venit să ne vindece toate rănile, tămăduindu-le prin scump sângele Său.

Păcatul, sub diverse forme, este prezent într-o măsură mai mare sau mai mică, mai frecvent sau mai rar, în viața fiecăruia dintre noi de la Adam încoace. Păcatul ne leagă de întuneric și provoacă suferință în viața noastră. Cred că păcatul scurtcircuitează comunicarea noastră cu Dumnezeu. Pentru că îngroașă simțurile duhovnicești ar trebui să ne doară sufletul atunci când păcătuim. Păcatul îndepărtează de la ținta Hristos și aduce întunericul înăuntrul firii umane, afectând capacitatea de a iubi, care este începutul și sfârșitul a tot lucrul cel bun. Păcatul „acoperă” o lipsă, o situație imediată, dar înăuntru ființei

noastre produce eşec. Păcatul „ne ajută” să înregistrăm eşec după eşec, amăgire după amăgire, înşelăciune după înşelăciune, apăsând la nivelul tuturor simţurilor şi generând disfuncţii în întreg mecanism al trupului şi al sufletului.

Păcatul meu apasă atât asupra mea, a casei mele, a comunităţii în care vieţuiesc, dar şi a lumii întregi. Se poate vorbi de un flux şi reflux al răului, după cum există un flux şi reflux al binelui, vrednic de dorit. Spovedania, baia sufletului, este cheia ce descătuşează lanţurile grele ale sufletului şi descoperă fereastra inimii pentru a intra razele luminii lui Hristos. Asfixiat sub povara şi negura păcatului, omul adună zgură după zgură, ajungând să se lase modelat ontologic de păcat care din nefericire, uneori este socotit firescul lucrurilor în societatea contemporană unde noţiunea de păcat a fost emancipată.

Pentru unii tristă pasiune, pentru alţii durere insuportabilă, păcatul înainte de a fi un scurtcircuit între om şi om, este, mai întâi de toate, un scurtcircuit între om şi Dumnezeu. Omul e viaţă, e spaţiul în care se întâmplă toate. Răul este o boală a creaţiei libere care este pusă să aleagă dacă rămâne sau nu alături de Dătătorul de Viaţă. Din încălcarea Poruncii Iubirii din care curg toate celelalte păcate ca un lanţ greu, trăim iluzia „cunoaşterii” şi „libertăţii”. Suferinţa, durerea,

boala, sunt erbicidul care arde buruiana păcatului dacă sunt însoțite de focul curățitor al pocăinței.

Omul suferă pentru că trupul şi inima au devenit capişte idolească şi nu templu al Duhului Sfânt. Sufletul bolnav este chemat să dea sens durerii lui. Am căzut, să-i dăruim lui Hristos deznădejdea, ruşinea, orice trăire şi simțire. Să nu descurajăm niciodată ! Să-i dăruim lui Hristos mintea şi inima, trăind până la capăt durerea împreună cu Dumnezeu care va drena tot, căci atunci când am păcătuit am trăit despărțiți de iubirea Tatălui Ceresc. El purifică şi curăță toată murdăria omului, numai să o oferim. Să ne lăsăm în mâna lui Dumnezeu ! Durerea este „o durere" ce va da naştere unui om nou cu o conştiință nouă.

Să transfigurăm amintirile păcatului. Doamne ridică, mângâie şi vindecă Tu ! Povestea vieții fiecăruia, oricât de mizerabilă ar fi, dacă este dăruită lui Dumnezeu, poate deveni oricând povestea vieții unui sfânt. Căci fiecare sfânt are un trecut şi fiecare păcătos are un viitor.

Aşezați-vă în fața lui Dumnezeu şi nu mai puneți întrebări. Dăruiți tot într-o liturghie lăuntrică, unde în tăcere, Domnul vorbeşte. Nu vă temeți ! Curaj !

EMOȚIE DE TOAMNĂ...

Plouă... Frunzele arămii şi iarba dansează de bucurie că zilele nu s-au scurtat de tot. Vântul e ca toaca în limba iubirii. Toamna aurie, bogată în recoltele inimii când mai există încă verde. Gândul meu cel bun a rătăcit pe afară. Cocorii aleargă plângând dorul. Floarea soarelui şi-a plecat mulțumită pălăria. Merele-s coapte parcă într-o singură zi. Bostanii aşteaptă cuminți pe acelaşi pervaz. Noaptea cade peste mine fâşii şi mă cheamă la fereastră ploaia caldă, ploaie albastră. Mă înfăşor în lumină prin amurguri vineții. Natura se închide ca un templu răstignind privirea. Sunt frunze care cad de bună voie şi frunze care sunt smulse de vânt picurând singurătate... Mă întreb, de care îi este mai dor copacului ? De cele care îi sunt răpite sau de cele care îl părăsesc ?...

Încă o zi a mai trecut şi nu am înțeles de ce timpul zboară atât de repede. Secundele se cern şi rămân în urma mea, fără să le mai pot aduna. Oricum ar fi, le iubesc pe toate ! Vine toamna dinspre muntele din mine ?! Tot omul e un snop de amănunte care amenință esența vie. Declină, macină, năruie, rupe. Respirăm cu da sau nu, tot mai mult alunecând. Lacăte de fosfor şi rugină.

Stăm cu sufletele drepți și cu gheață în priviri. Dacă pleci să nu mai vii, dacă vii să nu mai pleci. Crește distanța între cei vii în dangătul clopotelor. Liniștea serii mă poartă departe. Și la Bacovia, și la Goga și la Topârceanu. Se coc gutui în foarte multe moduri. Suntem bătrâni sau tineri de diferite vârste ?! Umbra îmi este îngreuiată de cântecul greierilor ce cântă până mor. Căpițele de fân predică a hărnicie în smirna ierbii. Arborii cad muceniceşte. Ies fumuri printre case. Strugurii mor în mâinile reci pentru a învia în potire calde.

Stropii de ploaie sunt suspinele celor care au vrut să plângă și nu au mai putut. Așa că toate durerile lor, la ceas de taină, îngerii le-au purtat pe aripi și le-au dăruit încet lui Dumnezeu, Care, după le-a mângâiat, au coborât timide udând obrazul cerului ca să sărute pământul… Da, și astăzi Cerul sărută Pământul. Între cer și pământ suntem noi, cei ce zburăm grăbiți îndată ce ne cresc aripile. Înfrunzim și înviem uneori. Nimic nu moare, totul se transformă. Viața e frumoasă și lină în fiecare anotimp al vieții și al inimii !

Cu toții zâmbim și plângem în aceeași limbă... Astăzi să fim mai buni decât ieri, mâine mai buni decât astăzi !... Mi-a căzut pe buze frunza uscată a unui ultim arbor frânt. Am uns o felie de toamnă cu un strat de liniște… Poftă bună de viață !

Ninge cu soare. Fulgi mari şi blânzi roiau în jurul lor ca într-un alint fără de sfârşit… Cât timp îşi mai aminteşte cineva, există viaţă ! Fiindcă speranţa, credinţa şi iubirea trăiesc. Când e adiere de vânt atunci… trece Dumnezeu. Numai oamenii fără Dumnezeu se simt singuri. Şi astăzi, pe viscol, Hristos plânge durerea omului şi dăruieşte iubirea Domnului !

În lumea asta sunt oameni care poartă aripi pe umerii lor, dar au uitat de ele. Albe, mari şi uşoare şi le iau la ieşirea din biserică mereu, când pleacă acasă ducând un strop din fericirea cerului, fără să se mai întrebe de ce şi cum. Numai un înger poate vedea şi recunoaşte un alt înger…

Acolo în inima ta, omule, e Tatăl din cer ce te atinge mereu cu o pană de înger. Numai iubirea e puntea între noi şi cer. Când cobor pe pământ îngerii îşi iau aripile pe spate. Viaţa noastră e timpul, iar timpul se naşte cu spaţiul pentru fiecare făptură. Furnica are timpul său şi se mişcă într-un spaţiul al ei. Soarele are timpul său, apa are şi ea un timp numai al ei, pământul, văzduhul, toate se nasc din acel timp şi acel spaţiu al fiecăruia, dăruit de Creator. Viteza se naşte din timp şi din spaţiu şi

aparține creației. Bucuria, doar bucuria este a sufletelor ce poartă chipul Chipului...

Atunci când ne rugăm se scurtează timpul şi ne bucurăm că acolo, în acel spațiu sacru, nu suntem niciodată singuri. Pe cerdacul vieții zărim îngeri rugându-se şi plângând încetişor. Îngerul dorului, îngerul iertării, îngerul păcii, îngerul vieții, îngerul iubirii, îngerul... îngerul... îngerul zilei de astăzi mai aşează, încă, aripi pe umerii muritorilor... Nu îl mai durea nimic, decât Dorul. Casa lor e iubirea caldă şi nesfârşită a inimii. Noi nu ştim să vorbim, ci doar iubim şi de cele mai multe ori murim de Dor ca să fim alături de Cel pe Care Îl iubim... Iubirea iartă întotdeauna ! De aceea, iubirea e mai puternică decât moartea. Iubirea vede, ştie şi înțelege totul !

Oamenilor trebuie să le răspunzi întotdeauna la întrebări, altfel caută răspuns în altă parte. Uneori cu tăcere, alteori cu rugăciune, mereu cu iubire şi Lumină din Grădina Raiului...

Zăpada nu se mai ridică la cer decât după ce moare şi se face apă, şi ceață, şi nori. Dar lumina nu moare niciodată. Ea urcă şi coboară mereu, aceeaşi. De aceea oamenii atunci când iubesc îşi spun unii altora: lumina mea eşti tu ! Fiindcă atunci când iubesc sunt nemuritori şi când trebuie să plece nu mor, ci doar urcă sus-sus de tot, înapoi, la Tatăl Ceresc...

De când ne naştem, plecăm în căutarea Iubirii. Uneori o gustăm bine, alteori ne fac alții pofta de ea. Înțelepți sau nu încă, dorim prin tot ce ne stă în putință să nu mai provocăm durere. Multe din mâhnirile noastre esențiale vin din imposibilitatea sau neştiința de a închide uşi; uşi ale trecutului. Înăuntrul nostru e mereu curent. Ba uşa, ba geamul au rămas deschise. Zeci de uşi, sute de geamuri, în funcție de cât a visat, sperat, dorit sau construit fiecare. Uşile marilor noastre iubiri, uşile marilor dezamăgiri, uşile rănilor, uşile răutăților, uşile mândriei, ușile...uşile… Ferestrele curiozității, ferestrele pasiunilor trecătoare, ferestrele profesionale, ferestrele credinței, ferestrele… Nu închidem uşile, nu închidem ferestrele, decât din când în când, brusc sau duios, câte una, vlăguiți sau cu lecția de viață învățată. Uneori cu gust amar, alteori cu poze de dezamăgiri sau cu false trăiri. Adeseori ne domină ceea ce simțim, nu ceea ce gândim. Ne întoarcem în trecut pentru a-l înțelege, pentru a-l bandaja cu iertare, binecuvântare şi iubire şi pentru a-l tămădui cu Hristos Euharistic. Dacă nu învățăm să închidem uşile trecutului, nu vom vedea cealaltă uşă ce ni se

deschide îmbietor în faţă şi ne tot uităm în urmă la cea deschisă cu speranţa că poate, poate cineva sau ceva intră pe ea...

Dacă n-aş fi fost acolo, dacă n-aş fi spus asta, dacă n-aş fi dorit, dacă n-aş fi fost orbit, dacă aş fi înţeles de ce, dacă aş fi avut răbdare, dacă... şi tot aşa. Gândurile, vorbele, atitudinile, dacă nu le ordonăm, nu le spălăm, ne vor acri, oţeti, ofili. Ţinem uşile şi ferestrele deschise din orgoliu, din nevoia bolnavă de a ne victimiza sau de a da vina pe ceva sau cineva pentru că lucrurile s-au întâmplat altfel decât ne propusesem noi să se întâmple şi ne vine greu să credem că timpul nu se opreşte în loc. Evoluăm. Creştem. Învăţăm din greşeli. Chiar dacă au fost momente în care am cugetat, fără a acţiona evident, nădejdea şi rugăciunea sunt telefonul cu care îl ţinem pe Doamne atent. Ieri eram inteligent aşa că am vrut să schimb lumea. Astăzi sunt înţelept aşa că mă schimb pe mine !

În viaţă, dacă îţi arăţi durerile, poţi fi considerat slab. Dacă le ascunzi, poţi fi considerat insensibil... Aşa că cel mai bine este să trăieşti suferinţele cu şi în Hristos, iubind pe ceilalţi mai mult decât te iubeşti pe tine. Iubirea este cheia cu care întoarcem ceasornicul vieţii. Orice nu este iubire este putere a întunericului. Suntem pe pământ ca să învăţăm să iubim. Odată ce învăţăm

să iubim, murim. Dumnezeu ne ia la El ca să-L iubim de Dânsul în chip desăvârşit. Dumirit sau nu, sufletul va face lumină în minte mai devreme sau mai târziu. Altruismul, aerul ființei ontologice ne subliniază în cursul de la şcoala vieții că esența rămâne aceeaşi; dragostea care niciodată nu cade !

Important nu este ce ai făcut, simțit sau gândit în viață, ci ceea ce vrei să faci de acum înainte, după ce ai învățat să fii mai bun, mai plin, mai duios, mai delicat, mai luminos, mai împăcat, mai mulțumit de tine şi de cei din jur. Nu ziua de ieri ne face să fim cine suntem, deşi ar părea, ci în pofida tuturor evidențelor, ce ne defineşte este astăzi şi mâine, starea de prezență continuă.

Suflet drag care citeşti aceste rânduri, oricare ai fi şi de oriunde ai fi, nu ştiu uşile sau ferestrele tale ce cântec cântă. Cunosc doar cântecul frunzelor aşezate în simfonie pe pământ după ce le-am sărutat cu chitara obrajilor mei... Să nu-ți pese niciodată de ce cred alții ! Gura lumii o închide doar buza mormântului. Viața este ca o carte închisă din care ei văd doar titlul... Adevărul îl cunoşti doar tu. Împacă-te cu Dumnezeu, cu tine însuți şi cu cei din jur ! Fă-ți timp să te rogi, să iubeşti, să râzi, să crezi, să vezi lumina din viața oamenilor ! Adevărata fericire nu costă nimic; când costă ceva nu e adevărată ! Astăzi zâmbetul este fericirea care se află chiar sub nasul tău.

Bucura-te de minunea de a fi şi caută Bucuria în Potir !

ÎMPĂRȚIM VISELE SUB ACELAȘI CER ȘI PĂȘIM PE ACELAȘI PĂMÂNT

Oamenii sunt unići, irepetabili, formidabili. Sunt la fel și diferiți în același timp. Fragili şi puternici. Greu de înțeles, dar uşor de iubit. Cu trecut, prezent şi viitor. Un univers de trăiri. Paradoxal ei nu se întâlnesc întâmplător. Iar povestea fiecăruia diferă în funcție de chipurile care au făcut parte din viață şi mai ales de alegerile făcute. Unii au poveşti memorabile, demne de a deveni nemuritoare în coperțile unei cărți. Alții impresionează prin durerile şi deziluziile care i-au făcut mai moi sau mai abrazivi. Stâncă de piatră sau păşune plină de flori de câmp. Unii se ruşinează sau îi buşeşte râsul de alegerile făcute cândva, ori cu neputințele omeneşti, asumate sau nu. Împărțim visele sub acelaşi cer şi păşim pe acelaşi pământ. Suflet drag, crezi că înțelegi tristețea din zâmbetul fiecaruia, furia din spatele cuvintelor oricui și fericirea din spatele lacrimilor omului ? Crezi. Dar nu e aşa. Fiecare om are taina lui. Vorbim și visăm frumos. Ne ataşăm de oameni, de locuri, de lucruri şi de momente frumoase. Muncim cu dăruire. Ascundem dureri

fizice şi sufleteşti, îndoielim temeri, regrete, neîmpliniri... Redevenim empatici, prezenți, atenți. Plângem. Iertăm. Iubim. Păstrăm cu sfințenie amintiri ce ne fac sufletul să vibreze. Învățăm să dăruim. Dar cel mai mult insistăm în eroare. Compromisuri. Șah-mat ! O simplă privire tăioasă poate ucide încrederea, o mângâiere cumpărată poate durea mai tare decât o lovitură, simple cuvinte goale pot răni mai mult decât un pumnal, iar indiferența poate fi oricând o eutanasiere lentă.

Lipim şi dezlipim etichete pe oameni. Tragem pe unii sau pe alții de mânecă încercând să schimbăm păreri. Ne consumăm energia preocupându-ne de ceea ce gândesc alții despre noi. Acumulăm frustrări, ne încărcăm sufletele cu griji inutile şi ne alimentăm imaginația cu tot felul de închipuriri. Ne îmbolnăvim pentru că ne stresăm prea mult şi uităm să fim fericiți. Datul cu părerea despre orice, oricând, oriunde, încurajat de mass-media devine o a doua fire a omului mic. Prejudecăți. Utopii. După ce malaxorul vieții ne frământă bine, uneori și cea mai amărâtă bucățică de pâine ți se pare cea mai dulce. Mai ales după ce viața ți-a dat jos „ochelarii de cal", acele apărătoare care nu îți permit să vezi lateral ceea ce ar trebui: suferințele şi nevoile celor de lângă noi, frumosul din jurul nostru, binele şi intențiile bune,

şansele care ni se acordă, oamenii care merg alături de noi, natura. Astăzi greşesc eu şi tu mă ierţi. Mâine greşeşti tu şi eu te iert. Poimâine greşim amândoi şi alţii ne iartă şi tot aşa. Şi deasupra tuturor şi în noi adie Duhul Sfânt în Lumină lină. Ne emoţionează orice este frumos, o floare, o melodie, un zâmbet, vocea unui copil, tandreţea unui bătrân, amintirea cuiva drag…

Ai adus ceva frumos şi bun pe lume ? Ai făcut pe cineva fericit astăzi ? Iubeşti sau urăşti ? Acţionezi sau eşti indiferent ? Înţelegi fără explicaţii ? Crezi fără să vezi ? Auzi fără cuvinte ? Vezi cu ochii închişi ? Simţi fără atingeri ? Când te uiţi în oglină ce vezi ?! Când viaţa îţi rupe paginile viselor, râzi de mulţimea viselor ce apar după. Sufletul nu este limitat la un număr fix de iubiri. Nu rămâne într-o baltă de pierzanie. Fiecare om pe care îl întâlnesc în drumul meu îmi este superior prin ceva. De aceea încerc să învăţ câte ceva de la fiecare. Şi Doamne, ce minune este viaţa ! Mai ales după ce îţi tragi sufletul că ai alergat de tine ca să te întâlneşti cu Tine…

Am să iubesc până la sfârşitul lumii. Iar sfârşitul lumii e sfârşitul meu. Când am murit, lumea mea s-a sfârşit. Aşadar se cuvine să mă preocupe sfârşitul meu, nu sfârşitul lumii. A semnat cineva vreun contract că trăieşte 70 sau 80 de ani ?! Oricând povestea vieţii noastre se poate

încheia, brusc sau lin. "Apocalipsele" contemporane sunt în mintea și în inima mea, când urăsc, mint, invidiez, judec, etc. În mine e Raiul, în mine e iadul. În mine e lumina și în mine e întunericul.

Așadar, suflet drag trăiește fiecare zi ca și cum ar fi ultima zi din viața ta. Astăzi poate fi cea mai frumoasa zi, de tine depinde ce alegi. Fii o candelă aprinsă, iar prin pilda propriei vieți fă lumea mai frumoasă în jur.

Iartă, iubește, binecuvintează ! Ești o minune !

Zăpada nu-mi mai încăpea în braţe. Cu cât o strângeam mai tare cu atât mai mult se făcea mică-mică, într-un alint fără de sfârşit. Se topea în iubire... Cu sclipiri de pietre scumpe, zăpada sărută stelele căzute din cer. Un fulg de lumină îmi aminteşte ce plini de iubire şi bucurie sunt oamenii. Când stăm pe spate în zăpadă şi ne mişcăm repede mâinile şi picioarele desenăm fluturi sau îngeri.

Tăcere cu gust de miere şi vis. M-am găsit deodată în mijlocul unei păduri. În trunchiurile solemne ale copacilor pulsa viaţa. Iar cărarea pe care eram, ducea tot mai adânc în codru şi în timp… Copil şi tânăr, bărbat matur şi bătrân, în mii şi mii de chipuri, arborii se înălţau din inima pământului. Plin de uimire şi bucurie trăiam liniştea lor… Trunchiurile vii cu chipurile în cer şi rădăcinile în pământ, unele mâhnite, alte pline de bucurie, unele tăcute, altele exuberante, dar neclintite, erau împreună sprijinindu-se într-un dans fără sfârşit. Foşnesc, vorbesc. „E loc sub soare pentru toţi !”, parcă ar spune. Duioasă şi caldă, solemnă, nesfârşită, iubirea îi ţinea, încă, împreună. Trăiesc unii pentru alţii şi se întorc spre

soare. Surâse… „Cât timp e Tatăl Ceresc cu noi, cum să ne fie frică ?!”, grăia un altul. Nobleţea iubirii unduie pe aripi de lumină, pretutindeni, pe întreg pământul. Iubirea le învinge pe toate ! Iubirea este cea care scoate lumina din abisul îndoielii şi neîncrederii. E plină de dureri, de sfâşieri, de răstigniri, de Înviere ! Zăpadă, vânt, ploi, soare, toate trec prin noi şi ne ating până învăţăm să iubim. Noi nu ştim să iubim şi ne rănim !

Copacii mă învaţă... în rugă vorbele nu se desprind de pe buze, ci se înalţă din inimă. Atunci când vezi cum ia fiinţă Cuvântul te umpli de Lumină. Prin lumina dinăuntru vedem lumea… Muritorii încă se mai privesc unii pe alţii cu ochi străini şi goi. Şi nu mai este timp de judecat, ci doar de iubit. Suntem răspunzători de faptele rele ale celuilalt pentru că nu l-am iubit ! Când te întuneci la culoare inima-i de piatră deja… Trebuie să privim înainte şi sus ! Oamenii au primit viaţa veşnică. O singură dată pentru totdeauna. Ce mare dar ! Pe razele trandafirii vor fi veşnici de stat împreună.

Toate sunt la locul lor. Şi Dumnezeu surâde cu binecuvântare peste creaţia Sa. Prin aerul de mătase natura aşteaptă clopoţelul primăverii. Armonia înmiresmată, dulcea adiere şopteşte pretutindeni a bucurie. Din iubire, o lacrimă se

naşte în ochii Lui şi alintă obrazul pământului, iar şi iar… „Fii în pace în inima ta şi cerul şi pământul vor fi în pace cu tine. Adânceşte-te în tine însuţi, departe de păcat, şi vei găsi scara pe care vei putea să te înalţi. A te ruga înseamnă a tăcea, a părăsi gândurile şi a lăsa pe Dumnezeu să vorbească în adâncul inimii”…

În poiana unde îngerii doinesc, dincolo, mai era ceva…

CUPRINS

*

PĂRINTELE HRISOSTOM (SEBASTIAN BOGDAN) FILIPESCU, născut la data de 29 iunie 1985 în localitatea Vaslui, judeţul Vaslui, a urmat în perioada *2001 – 2006* cursurile **Seminarului Teologic „Sf. Vasile cel Mare" Iaşi,** *Secţia Patrimoniu Cultural,* pe care l-a absolvit ca şef de promoţie. Pe data de 21 mai 2005 a fost închinoviat în obştea Sfintei Mănăstiri Secu, iar la 24 septembrie 2006 a fost tuns rasofor, primind numele *Siluan.*

La data de *11 august 2007* a depus îngereştile făgăduinţe, primind numele *Hrisostom*, moment care marchează începutul urcuşului său pe treptele monahale şi duhovniceşti, astfel că pe *30 august 2008* a fost hirotonit *ierodiacon*, iar la 29 *august 2011* cu ocazia hramului istoric al Mănăstirii Secu, „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul" a fost hirotonit *ieromonah* de către *Înaltpreasfinţitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei.* În acelaşi an, pe 27 septembrie, a fost *hirotesit duhovnic,* de către *Înaltpreasfinţitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei.*

Aplecarea părintelui Hrisostom către studiile teologice şi cele ce ţin de natura umană face ca, după ce în perioada *2006 – 2010* a urmat cursurile **Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae"**, din cadrul Universităţii „Al. I. Cuza" Iaşi, *Secţia Teologie Pastorală*, în perioada *2008 – 2011* să urmeze şi cursurile **Facultăţii de Psihologie-Pedagogie**, *Secţia Psihologie*, ambele absolvindu-le cu diplomă de licenţă. În 2013 a încheiat cursurile de masterat din cadrul **Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae"**, din cadrul Universităţii „Al. I. Cuza" Iaşi, secţia *Viaţa Bisericii, istorie şi actualitate*, pe care le-a absolvit cu diplomă de disertaţie la catedra de Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

Preocuparea sa pentru scris îl determină ca în perioada *2008-2009* să devină membru în **Asociaţia Ziariştilor şi Editorilor Creştini**, publicând diferite texte pentru revistele *Lumea credinţei* şi *Lumea monahilor*, dar şi pentru alte publicaţii de gen (*Crai Nou, Ziarul Lumina, Viaţa creştină, Epifania, Luminătorul, Vatra Veche, Nomen Artis, Helis, Constelaţii diamantine, Regatul Cuvântului, No14 Plus Minus, Ceahlăul,* etc), totodată iniţiind şi

coordonând până în 2011 foaia săptămânală catehetică *„Cuvânt duhovnicesc"* a Mănăstirii Secu.

În perioada 2009-2011, cu binecuvântarea Înalpreasfinţitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, a publicat volumele: *"Chipuri smerite din Mănăstirea Secu – medalioane duhovniceşti"*, Editura Doxologia, Iaşi 2009; *"Bucurii sfinte în glasuri din cetate"*, Editura Pim, Iaşi 2010; *„Varlaam, Mitropolitul Moldovei, ierarh de seamă şi sfânt al Bisericii"*, Editura Pim, Iaşi 2011.

Începând cu data de *1 August 2011* şi până în prezent, părintele Hrisostom este egumenul Schitului „Sfânta Maria Magdalena" Ţibucani, judeţul Neamţ, aşezământ monahal pendinte de Mănăstirea Secu. Nu a uitat nici aici deprinderile scriitoriceşti şi, în încercarea de a se adresa noii generaţii într-o modalitate şi într-un limbaj cât mai pe înţelesul ei, a înfiinţat şi scrie pentru blogul schitului, pe adresa

http://schitulsfmariamagdalena.blogspot.ro, o parte din texte fiind preluate de către portalul www.doxologia.ro, al cărui colaborator permanent este, precum şi în noul proiect http://hrisostomfilipescu.wordpress.com

Doamne, Tu cunoști pricina îngrijorărilor mele, ia-mă în palma Ta și păzește-mă. Fii cu mine în fiecare clipă și nu mă lăsa să alunec sau să mă poticnesc. Ție îți încredințez viața mea și ființa mea, sufletul meu și tot ce am. Ai grijă de ele și folosește-le după cum vrei Tu. Ție Ți-i încredințez și pe toți cei pe care îi iubesc, ocrotește-i cu mila Ta și nu-l lăsa pe niciunul dintre ei să se piardă. Iartă-ne când greșim iar atunci când rătăcim pe cărări străine, ia-ne de mână și adu-ne cu blândețe acasă. Îndreaptă răul pe care l-am făcut și folosește rănile noastre spre zidirea și vindecarea noastră și a altora. Rămâi cu noi până la sfârșit și dă sens vieții noastre, pentru ca și noi să rămânem în Tine și să gustăm pacea și biruința deplină în Împărăția Ta.
Amin

IUBIȚI MULT,

HRISTOS VĂ PORUNCEȘTE !

„Astăzi greșesc eu și tu mă ierți. Mâine greșești tu și eu te iert. Poimâine greșim amândoi și alții ne iartă și tot așa. Și deasupra tuturor și în noi adie Duhul Sfânt în Lumină lină...

...Sufletul nu este limitat la un număr fix de iubiri. Nu rămâne într-o baltă de pierzanie. Fiecare om pe care îl întâlnesc în drumul meu îmi este superior prin ceva. De aceea încerc să învăț câte ceva de la fiecare. Și Doamne, ce minune este viața ! Mai ales după ce îți tragi sufletul că ai alergat de tine ca să te întâlnești cu Tine..."

„*Suflet drag care citeşti aceste rânduri, oricare ai fi şi de oriunde ai fi, nu ştiu uşile sau ferestrele tale ce cântec cântă. Cunosc doar cântecul frunzelor aşezate în simfonie pe pământ după ce le-am sărutat cu chitara obrajilor mei... Să nu-ţi pese niciodată de ce cred alţii ! Gura lumii o închide doar buza mormântului. Viaţa este ca o carte închisă din care ei văd doar titlul... Adevărul îl cunoşti doar tu. Împacă-te cu Dumnezeu, cu tine însuţi şi cu cei din jur ! Fă-ţi timp să te rogi, să iubeşti, să râzi, să crezi, să vezi lumina din viaţa oamenilor ! Adevărata fericire nu costă nimic; când costă ceva nu e adevărată ! Astăzi zâmbetul este fericirea care se află chiar sub nasul tău.*

Bucură-te de minunea de a fi şi caută Bucuria în Potir !"

(Hrisostom Filipescu)

